ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 11. MARCA 1976 ŠTEVILKA: 10. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

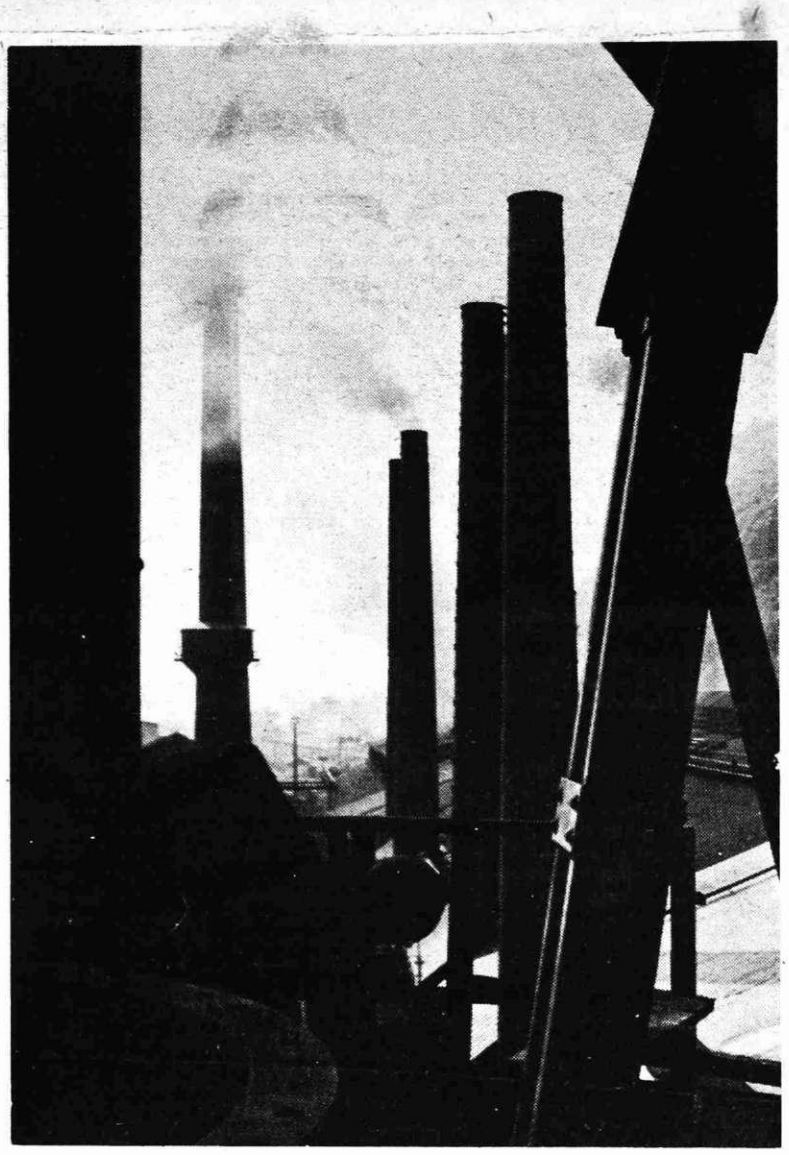

OSEBNI DOHODEK V NAJKRAJŠEM MESECU LETA

Že iz naslova je razvidno, da govorimo o mesecu februarju, ki je najkrajši koledarski mesec in običajno tudi najkrajši mesec v planu delovnih dni. Za leto 1976 mu je odmerjeno 176 delovnih ur, v resnici pa smo jih v Železarni opravili 179,9 ali okroglo 180 ur. Ob enakem planiranem številu je bilo v letu 1973 plačanih 177,2, v letu 1974 – 178,2 in v letu 1975 178,3 ure. Primerjalni podatki nam pokažejo:

obdobje	ur/os	din/h	din/os	poprečje % učinka	indeks OD l. 75 = 100	ind. življ. stroš. l. 74 = 100	ind. življ. stroš. l. 75 = 100
zadnje četrtletje 1975	191.1	20.77	3.969	30.99	107.9	133.4	105.9
leto 1975	190.0	19.36	3.677	30.37	100.0	126.0	100.0
jan. 1976	190.8	21.21	4.046	32.00	110.0	136.5	108.3
febr. 1976	179.9	22.46	4.040	32.84	109.9	138.0	109.5
I–II 1976	185.3	21.82	4.043	32.43	110.0	137.2	108.9

Medtem ko so vsi podatki glede ur in višine osebnih dohodkov natančni, pa je indeks gibanja življenjskih stroškov bolj teoretičen, sestavljen iz podatkov, ki so nam v tem trenutku na razpolago, vendar so za približno primerjavo uporabljivi.

Če smo pričakovali v februarju zaradi kratkega meseca nekoliko nižji osebni dohodek se to ni zgodilo

(Nadaljevanje na 2. str.)

(Nadaljevanje na 2. strani)

SPORAZUM MED ŽELEZARNO IN UNIVERSALOM

V sredo, 10. marca, je bil podpisan samoupravni sporazum o sodelovanju in poslovanju med železarno Jesenice in Universalom Jesenice.

Za Železarno so sporazum podpisali predsedniki delavskih svetov TOZD: Jože Osvald, Franc Ravnikar, Ivan Sušnik in Tone Pintar ter glavni direktor Peter Kunc.

Za Universal pa namestnik predsednika zbora delovnih ljudi Albert Hribernik in direktor Janez Kopriva.

KAKO SE PRILAGODITI NOVIM TRŽNIM POGOJEM

Posledice umirjanja ugodnega gospodarskega položaja in delovanja zadnjih ukrepov za dosego finančne stabilizacije, se občutijo tudi v prodaji proizvodov črne metalurgije. Da ne bi tega dočakali nepripravljeni, je bil preteklo sredo skupni sestanek odseka prodaje proizvodov hladne predelave, priprave dela v TOZD Hladna predelava in obratovodij v istem TOZD.

Direktor prodaje je s pomočjo sodelavcev iz odseka prodaje proizvodov hladne predelave uvodoma pojasnil trenutno stanje prodaje proizvodov črne metalurgije na jugoslovanskem in zunanjem trgu. Gospodarska stagnacija v drugem polletju je že vplivala na manjše povpraševanje po nekaterih naših proizvodih in zadnji ukrepi na področju pokrivanja medsebojnih obveznosti so še

(Nadaljevanje na 6. strani)

PREDLOG ZA USTANOVITEV INDOK CENTRA V RAZPRAVO

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki jo je predsednik Zdravko Črv sklical v torek, 9. marca, so obravnavali in sprejeli analizo priprav, poteka in rezultatov referenduma za uvedbo samoprispevka za delno financiranje izgradnje šolskega centra na Plavžu, predlog delovne skupine o oblikovanju informativno dokumentacijskega centra v občini, ali kot v kraticah navajamo INDOK centra, osnutek proračuna občine Jesenice za leto 1976 in nekatera kadrovska vprašanja.

Na osnovi poročila, ki ga je predsedstvu predložil odbor za izvedbo referenduma o samoprispevku, so na seji ocenili minuli referendum o samoprispevku kot izredno uspešno izvedeno družbenopolitično akcijo, ki je dokazala visoko zavest delovnih ljudi in občanov, njihovo enotnost in solidarnost. Poleg ugodno izbranega časa in širšega interesa občanov pri izgradnji vzgojno varstvenih in vzgojno izobraževalnih zmogljivosti v občini, so izreden uspeh referenduma pripisali usklajeni in enotni družbenopolitični akciji vseh organiziranih socialističnih sil v občini, velikemu angažiranju učencev osnovnih šol in velikega dela prosvetnih delavcev, kar je bilo podprto s stopnjevanim obveščanjem v sredstvih javnega obveščanja od lokalnih, regijskih do osrednjih. Analizo bodo posredovali občinski konferenci SZDL, podobno analizo in ocene pa naj bi opravile tudi vse krajevne organizacije SZDL.

Delovna grupa je predsedstvu predložila politično zasnovo z nekaterimi konkretnimi zaključki za ustanovitev informativno dokumentacijske službe v občini Jesenice ter predloge o oblikovanju tovrstne dejavnosti v organizacijah združenega dela. Obenem je bil predložen osnutek družbenega dogovora o ustanovitvi INDOK centra v občini, katerega ustanovitelji naj bi bili: skupščina občine, občinska konferenca SZDL, občinska konferenca ZKS, občinski svet Zveze sindikatov, občinska konferenca ZSMS, občinski odbor ZZB NOV, občinske samoupravne interesne skupnosti za: izobraževanje, kulturo, raziskovalno dejavnost, zdravstvo in socialno varstvo, ki vključuje samoupravne interesne skupnosti na področju socialnega skrbstva, otroškega varstva, zaposlovanja, pokojninsko invalidskega zavarovanja in stanovanjske dejavnosti, telesnokulturna skupnost in vse krajevne skupnosti občine Jesenice.

INDOK center naj bi deloval kot samostojna informacijsko-dokumentacijska služba ob lokalni radijski postaji Triglav – Jesenice v okviru nalog opredeljenih v predlogu dogovora. Udeleženci dogovora se bodo na osnovi letnega programa dela dogovarjali o višini in načinu zagotovitve potrebnega denarja za uresničevanje nalog INDOK centra za tekoče leto. Predlog dogovora bo posredovan v razpravo vsem predvidenim podpisnikom, ki morajo svoje izjave in pripombe posredovati občinski konferenci SZDL do 20. aprila. Po eventualnem usklajevalnem postopku bo ponovno gradivo obravnavala občinska konferenca SZDL, do 20. maja pa se mora opraviti pristop in sprejemanje dogovora v najvišjih organih podpisnikov, čemur bo sledilo podpisovanje. Pri tem velja poudariti, v kolikor kateri od podpisnikov ne bo pristopil k dogovoru, bo moral na osnovi sklepa in stališč slovenskih občin ustanoviti lasten INDOK center oziroma ustrezno dejavnost ali službo.

V nadaljevanju seje so obravnavali še osnutek proračuna občine Jesenice in na osnovi predhodne javne razprave soglašali s kandidaturo Franceta Kobentarja za predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov in kandidaturo Olge Grm za podpredsednico zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Jesenice.

PRIHODNJI TEDEN SEJE VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Prihodnji teden predsedniki vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice sklicujejo redne seje vseh treh zborov in sicer družbenopolitičnega zbora v torek, 16. marca, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa v sredo, 17. marca. Poleg rednih točk dnevnega reda to je potrjevanje zapisnikov zadnjih sej in delegatskih vprašanj, je vsem trem zborom predloženo v obravnavo oziroma sprejem in sklepanje:

IZID REFERENDUMA ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA

Ker smo obsežnejše poročilo o izredno uspešnem izidu referenduma objavili v zadnji številki našega glasila, danes povzemamo le nekaj najvažnejših podatkov iz poročila občinske volilne komisije, ki jo vodi sodnik Anton Žitko. V občini je vpisanih v volilne imenike in sezname občanov, ki združujejo svoje delo, pa še nimajo volilne pravice za volitev v skupščine družbenopolitičnih skupnosti skupaj 20.883 občanov. Od teh, ker so na delu v tujini ali JLA ni glasovalo 803 oseb, tako da se je pri volilnem izidu upoštevalo 20.080 delovnih ljudi in občanov. Referenduma se je udeležilo 18.077 upravičencev ali okroglo 90 odstotkov, med njimi pa je glasovalo za samoprispevek 15.151 ali 75,45 % upravičencev, proti uvedbi samoprispevka je glasovalo 2.560 ali 12,8 % delovnih ljudi in občanov, neveljavnih pa je bilo 366 izjavnih listkov. Občinska volilna komisija ugotavlja, da je bilo glasovanje izvedeno v skladu z zakonom in da je na vseh voliščih oziroma glasovalnih mestih in v vseh krajevnih skupnostih glasovalo za referendum o uvedbi samoprispevka večina vseh delovnih ljudi in občanov ter je tako referendum uspel na vseh voliščih oziroma glasovalnih mestih. S tem pa je uvedba samoprispevka za delno financiranje šolskega centra Plavž z veliko večino sprejeta. S tem pa je podana osnova, da vsi trije

(Nadaljevanje na 6. str.)

PISMO UREDNIŠTVU

Ne zamerite mi tov. urednik, da se oglašam v zvezi s prejemanjem vašega glasila Železar. Že vsa leta smo redno prejemali vaše glasilo, povzemali vaše bogate izkušnje na vseh področjih, zlasti pa so nam obogatile znanje zamisli in izkušnje iz vaše prakse na področjih delavskega samoupravljanja in sindikalnega organiziranja. S pridom smo prečitali prenekatere vaše samoupravne akte, jih primerjali z našimi, pa smo vedno ugotovili revolucionarno prisotnost vaših kovinarjev.

Vaše glasilo posredujemo zaradi nekaterih aktualnih tem, tudi vsem trem predsednikom oziroma izvršnim odborom sindikalnih podružnic. Pred nekaj dnevi pa smo zasledili, da vašega glasila ni več. Z začudenjem smo spraševali prinašalca pošte, da ni slučajno vzrok prenehanja drugod. Moram vam reči, da imamo vse letošnje izdane številke do št. 7. Manjka nam torej od 8. št. dalje. Zaradi tega vas prosimo, da nam manjkajoče številke nadoknadite in tudi še v naprej pošiljate vaše cenjeno glasilo na isti naslov kot sedaj.

ZAVOD SRS ZA REHABILITACIJO INVALIDOV LJUBLJANA – KADROVSKA SLUŽBA

DELOVANJE DELEGATSKEGA SISTEMA

V zadnji številki Poročevalca (letnik II, številka 5) je objavljena uvodna obrazložitev k razpravi o delovanju delegatskega sistema, ki jo je na skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine SR Slovenije, 25. februarja 1976 podal Štefan NEMEC, predsednik zbora združenega dela. Iz te obrazložitve povzemamo nekaj zanimivejših ugotovitev in misli.

Tovariš Nemec je najprej opozoril na nekaj pozitivnih sprememb v skoraj enoletnem obdobju od aprilske seje vseh treh zborov republiške skupščine, ko so analizirali vse pojavne oblike delegatskih odnosov ter sprejeli priporočila in sklepe o nadaljnjem uveljavljanju in izvajanju delegatskega sistema. V tem času je bil med drugim sprejet poslovnik skupščine SR Slovenije ter program dela zborov republiške skupščine. Sedaj se pripravlja tudi sprejem poslovnikov zborov republiške skupščine, posebna grupa pa se ukvarja s tem, kako bi razmejili delo na zakonodajnem področju. Po tej razmejitvi naj bi republiški zakoni urejali le sistemske in materialne družbene odnose ter pravice in dolžnosti organizacij združenega dela, samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti in občanov, ki izhajajo iz teh odnosov. Vse ostalo naj bi urejali upravni organi in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

V nadaljnji analizi delovanja delegatskega sistema pa se je tovariš Nemec omejil predvsem na naslednja področja:

– delovanje skupin delegatov,
– občinska skupščina kot konferenca delegacij za republiško skupščino,

(Nadaljevanje na 2. str.)

»Delo in rezultati dela določajo na podlagi enakih pravic in odgovornosti materialni in družbeni položaj človeka.

Nihče si ne more niti neposredno niti posredno pridobivati materialnih in drugih koristi z izkoriščanjem tujega dela.

Nihče ne sme na nikakršen način onemogočati in ne omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.« (Ustava SRS – 13. člen)

»Dohodek kot ekonomski izraz temeljnega družbeno-ekonomskega odnosa in plod združenega dela delavcev mora postati spodbuda dela in gospodarjenja ter družbeno-ekonomska podlaga samoupravljanja v vseh delih materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti. Zavzemamo se, da pridobivanje in delitev dohodka temeljita dosledno na delu in njegovih rezultatih.« (Stališča in sklepi sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije)

Ta dva citata iz dveh pomembnih dokumentov, ki usmerjata naš nadaljni razvoj sta bila potrebna zategadelj, ker sta od njunih sprejemov potekli že dve leti, pa še vedno smo zelo daleč od uresničitve teh dveh pomembnih oziroma celo ključnih razvojnih nalog. V Železarni sicer poskušamo z ocenjevanjem delovne uspešnosti, ki pa prav gotovo ne daje celovitega odgovora na delitev po delu in njegovih rezultatih, ker je že v osnovi sistem delitve izdredno odmaknjen od načela delitve po delu.

Danes so v večini primerov še v splošni rabi, pa tudi pri nas trije najvplivnejši faktorji stimulacije, to je kvalifikacija in delovni staž, ki po oceni zavzemata kar 60 odstotkov stimulacije, tretji pomembni faktor pa je, vsaj pri nas v Železarni čas, oziroma opravljene delovne ure. Kako naj ti trije faktorji postanejo spodbuda dela in gospodarjenja, če je 90 odstotkov ali celo več osebnega dohodka delavcu zagotovljenega že na osnovi njegove kvalifikacije oziroma delovnih let ter prisotnosti na delu, ne glede na učinek njegovega dela. Tudi z ocenjevanjem delovne uspešnosti ne bo bistvene spremembe, ker bodo še vedno navedeni trije faktorji najpomembnejše vplivali na osebni dohodek. Zato niso osamljeni primeri, da si nekdo v organizaciji združenega dela nabira le leta in pravico do minulega dela, svoje glavne sile pa troši v prostem času za različne dodatne zaslužke. Pri nas imamo vsaj pri večini delavcev opravka z veliko razredno zavestjo, delovno kulturo in odgovornostjo do kolektiva, kar pa se prav gotovo krha ob sistemu nagrajevanja, v katerem je samo majhen delček odvisen od resničnih rezultatov dela posameznika.

Precej primerov bi lahko navedli, ko so bili mesečni rezultati dela ali kakor pravimo dosežena mesečna proizvodnja v posameznih obratih ali temeljnih organizacijah združenega dela v določenem mesecu precej boljši kot na primer v predhodnem, pa so bili osebni dohodki nižji, ker jih je zakoval eden pomembnejših faktorjev čas oziroma število efektivnih delovnih ur. O takem sistemu pa ne moremo niti govoriti da je pravičen, še manj pa da je stimulativen.

REZULTATI DELA MERILO ZA NAGRAJEVANJE

Ne samo zaradi ustavnih zahtev in stališč ter sklepov sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije, temveč zaradi večinskega interesa delavcev bo potrebno začeti korenito spreminjati naš dosedanji sistem delitve dohodka oziroma osebnega dohodka in ga postaviti tako, da bo delo in rezultati dela merilo za nagrajevanje. Čimveč delavcev bi morali zajeti v sistem merjenja rezultatov dela, kar je seveda povezano tako s kvantiteto kot kvaliteto, stroški proizvodnje, realizacijo in drugimi faktorji. Rezultati dela morajo postajati merilo nagrajevanja od nekvalificiranih do visokokvalificiranih delovnih mest. Pri tem pa ne bi smelo biti omejitev osebnih dohodkov, kar pomeni, da osebni dohodek, kot rezultat dela ne more in ne sme biti omejen. Pač pa morajo biti ostali osebni dohodki omejeni v okviru tega.

Običajno, ko obravnavamo ta vprašanja se bojimo razlik, ki bodo nastale pri osebnih dohodkih, kajti z doslednim uvajanjem sistema nagrajevanja po delu oziroma rezultatih dela, se lahko zgodi, da bo nekdo s formalno višjo kvalifikacijo zaotal za onim z nižjo. Resnica je namreč, ki jo bomo morali vcepiti v našo zavest, da vse kar izhaja iz dela ni nikoli previsoko nagrajeno. Iz dohodka, ki izhaja iz dela oziroma rezultatov dela ne bo nihče obogatel. Znano nam je, da so taki različni »bogatini« nastajali zaradi različnih špekulacij in predvsem zaradi nagrajevanja izven dela.

S tem vprašanjem se neposredno povezuje vprašanje produktivnosti dela. Znana resnica je, da nagrajevanje po rezultatih dela dviga interes za delo in produktivnost dela. Limitiranje osebnih dohodkov v preteklosti, kot neke vrste orožje, da se zavre nenormalno nagrajevanje izven dela, je hkrati zavrlo tudi na osnovi preteklih dosežkov planirano rast produktivnosti dela. To je danes resnica, ki nas mora ne-le spodbujati, temveč zavezovati, da doslednejše uveljavljamo nagrajevanje po rezultatih dela. Posledica sedanjega sistema nagrajevanja, kjer so prevladujoči – kvalifikacija, staž in čas, so v tem, kakor ugotavlja zvezni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, da izredno veliko število delavcev poleg rednega dela dela dopolnilno delo.

Seveda pa je drug faktor, ki pogojuje večjo produktivnost dela tudi sama organizacija dela in kot tretji izostanki z dela. Le-ti ne samo v naši železarni, temveč tudi drugje v republiki in Jugoslaviji naraščajo. Predvsem o izostankih z dela iščemo vsemogoče vzroke, bolj poredko pa se zaustavimo pri verjetno dosti pomembnemu vzroku, to je nagrajevanju po rezultatih dela, tu in tam pa bi vzroke lahko iskali tudi v ogranizaciji dela.

Naslednji dejavnik, ki se povezuje z vso obravnavano problematiko, lahko bi rekli tudi nalogami s katerimi se bomo morali spoprijeti, je vprašanje skrbi za delovno okolje in zaščita pri delu. Najbrž po 31 letih izgradnje socializma ne bi smeli več tolerirati tega, da še vedno »proizvajamo« invalide in bolnike, zaradi slabih pogojev dela. Pri tem bo tudi medicina dela morala bolj aktivno in odločno vplivati na odstranjevanje težkih pogojev dela.

To so temeljna vprašanja, katerim bi moral prav sindikat, kot najširša organizacija delavskega razreda posvečati največ pozornosti. Za uresničevanje teh nalog jih zavezujejo tako ustavna določila in v ustavi opredeljena vloga in naloge sindikata, kakor tudi kongresni dokumenti Zveze komunistov in dokumenti republiškega in zveznega kongresa sindikatov. Ta vprašanja pa bi morala biti še kako prisotna tudi v našem opredeljevanju pri ustanavljanju novih temeljnih organizacij združenega dela v Železarni, pri čemer bi morali dosledno izhajati iz uvodnih dveh citatov.

OSEBNI DOHODEK V NAJKRAJŠEM MESECU LETA

(Nadaljevanje s 1. str.)

predvsem iz razloga, da je odbor z namenom postopne prilagoditve osebnih dohodkov planiranemu nivoju za leto 1976, sprejel ukrep o povečanju obračunskih osnov za plus štiri odstotke. S tem smo delno paralizirali izpad v številu plačanih ur, ki znaša nasproti mesecu januarju kar 10.9 ure ali 5.72 odstotka. Drugi razlog, da se osebni dohodek ni znižal je v 0,84 odstotkih boljšemu učinku, ki izhaja tudi iz ugotovitev, da smo v mesecu januarju proizvedli 142.844 ton skupne proizvodnje, v februarju pa ob krajšem razpoložljivem času le 100 ton manj.

Kot tretji razlog, da se je osebni dohodek obdržal na enaki višini pa je to, da smo v februarju koristili za 57.622 ur sobotnih dopustov ali približno devet ur na zaposlenega, v januarju pa polovico manj.

Če upoštevamo, da je bila skupna proizvodnja letos za 4.500 ton večja kot v februarju lanskega leta in le malenkostno nižja od januarske, smo z začetkom leta lahko zadovoljni. Ker smo že večkrat omenili, da v februarju običajno sprejemamo ukrepe, ki naj preprečijo vpliv visoke razlike v številu ur, kar bi imelo za posledico nižji osebni dohodek, bo zanimiv podatek, kakšno je bilo razmerje za nekaj let nazaj:

	din/os		din/os		din/os	indeks jan. = 100
leto 1971	1630	jan. 1972	1.782	febr. 1972	1.848	103.7
leto 1972	2022	jan. 1973	2.331	febr. 1973	2.166	92.9
leto 1973	2389	jan. 1974	2.669	febr. 1974	2.604	97.6
leto 1974	2952	jan. 1975	3.362	febr. 1975	3.384	100.7
leto 1975	3677	jan. 1976	4.046	febr. 1976	3.040	99.9

Kot je razvidno iz razpredelnice je bil v zadnjih petih letih najmanjši premik med mesecem januarjem in februarjem v letu 1972, dočim smo v zadnjih treh letih imeli zelo izenačene osebne dohodke.

Ker se ob korekciji obračunskih postavk zelo rada pojavljajo vprašanja, zakaj v odstotkih enaka korektura in ne v zneskih, moramo poudariti, da bi enaka korektura v dinarskih zneskih vplivala na nadaljnje zoževanje razponov v osebnem dohodku. Že sedaj namreč ugotavljamo določeno zoževanje, če primerjamo osebne dohodke nekvalificiranih delavcev proti delavcem na delovnih mestih, kjer se zahteva visokošolska izobrazba. Poglejmo nekaj primerov za pet let nazaj:

leto	D-1 (NK) din/os	U-5 (VS) din/os	razmerje
1971	853	2.030	1:3.42
1972	1.046	3.473	1:3.32
1973	1.464	3.986	1:2.72
1974	1.824	4.859	1:2.66
1975	2.375	5.968	1:2.51

Podatki kažejo, da gremo kljub že večkrat izvedeni odstotno enaki regulaciji, nehote v zoževanje in ne v razširjanje razponov. Eden med vzroki tega pojava je brez dvoma določena (lahko rečemo sindikalna) zaščita delavcev z nizkimi osebnimi dohodki. Za Železarno pa na nenormalno zoženje razpona v letu 1973 vpliva ponovna vključitev GEŽ ali sedaj družbene prehrane, kjer se je v sestav NK delavcev vključilo okrog 150 čistilk z višjimi osebnimi dohodki kot jih je izkazoval prejšnji sestav, v katerega je bilo zajetih le okrog 25 tekačev.

Če za zaključek damo še kratko oceno lahko rečemo, da je mesec marec običajno »dober mesec«. Število ur bo poraslo za najmanj deset, kar pomeni 200,00 dinarjev razlike. Rezultati navadno tudi niso slabi, medtem ko drugih popravkov zaenkrat ni pričakovati. V tem mesecu bomo imeli tudi dosti prilike, da se seznanimo z rezultati, iz katerih naš osebni dohodek izhaja. Na različnih nivojih bomo obravnavali podatke iz zaključnega računa za leto 1975. Prav je da se vsaj tokrat spomnimo, da je osebni dohodek le del ustvarjenega dohodka in da je to bistvo vseh naših prizadevanj. Deliti se že da, le če je kaj na razpolago. SM

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Dodamo naj še to, da je bil pismeni preizkus (test) znanja – kolikor nam je znano – med prvimi primeri v Železarni. Menimo, da je to pomemben napredek v reprezentativnosti, objektivnosti in ne nazadnje tudi ekonomičnosti preverjanja znanja, o katerem bo v prihodnje treba temeljito razmisliti in ga presajati v vsakodnevno prakso. Franc Belčič
Liljana Markež

SOLIDNO ZNANJE IZ SPLOŠNEGA DELA ZA NOVO HLADNO VALJARNO

V februarju letošnjega leta je bil zaključen splošni del usposabljanja za že zaposlene delavce ter za kandidate in za delo v hladni valjarni Bela. Usposabljanje je vsebovalo osnove hladne predelave, situacijo hladne valjarne in njeno organizacijo, tehnološke poti, samoupravljanje v železarni Jesenice in nekaj osnov iz varnosti pri delu ter zdravstvenega varstva.

Po zaključenem usposabljanju je 120 delavcev položilo obračun o pridobljenem znanju. Porazdelitev dosežkov v točkah je razvidna iz grafikona, v katerem so vrisane tudi meje za posamezne ocene (šolskega tipa od 1 do 5) ter število in odstotek oseb v teh mejah.

Statistična analiza rezultatov je pokazala pomembne pozitivne zveze med rezultati na preizkusu in šolsko izobrazbo (r = + 0,66) ter t.i. »tehnično inteligentnostjo« (r = +0,52). Pomeni, da so v povprečju delavci z višjim nivojem šolske izobrazbe in »tehnične inteligentnosti« pokazali boljše znanje, kar je sicer v skladu s pričakovanji. Nakazana je tudi pozitivna zveza s splošno inteligentnostjo, vendar ni dovolj visoka, da bi presegla kriterij statistične pomembnosti; praktično nikakršne zveze pa nismo našli med uspehom v znanju in starostjo. Torej vsaj v tem primeru ne bo mogoč izgovor, da so starejši delavci že vnaprej manj primerni za učenje in da jim je treba malce »pogledati čez prste«.

Ugotovili smo tudi, da se predvidena razporeditev kandidatov na delovna mesta različne zahtevnosti zadovoljivo ujema z njihovim znanjem, kar lahko jemljemo kot neko dodatno merilo o ustreznosti kadrovanja, razen seveda posameznih izjemnih primerov, ki so povsem prekrižali pričakovanja.

Ob koncu lahko poudarimo, da je v celoti preizkus solidno znanje iz splošnega dela (predvidenih) delavcev v hladni valjarni Bela. Pozdravljamo zelo ugodno stališče obratovodstva do usposabljanja, s katerim smo zajeli vse profile zaposlenih (tudi administrativni kader) in vztrajnost, s katero želijo zadržati planirane kriterije znanja. Vsekakor investiranje v znanje, ob tako veliki materialni ali tehnični investiciji, ni le »moderno«, ampak nujno.

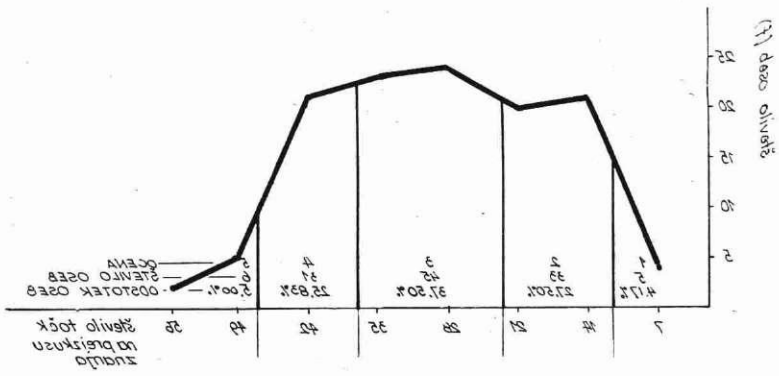

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

V zahodnonemški železarni Salzgitter je pričela v decembru 1975 obratovati nova naprava za predelavo neuporabnih osebnih avtomobilov v jekleni odpadek. Dobavilo jo je zahodnonemško podjetje Lindeman in bo lahko letno predelala 100.000 avtomobilov. Železarski industriji bo lahko dobavila letno 80.000 ton jeklenega odpadka, medtem, ko bo vzporedno nastalo tudi 20.000 ton neuporabnega materiala. Z gradnjo te naprave je bilo porabljenih 6,5 milij. zahodnonemških mark investicijskih stroškov.

DELOVANJE DELEGATSKEGA SISTEMA

(Nadaljevanje z 1. strani)

– programiranje dela republiške skupščine in njenih zborov,
– vključevanje temeljnih delegacij v sistem samoupravljanja,
– načelo zamenljivosti delegatov,
– informiranje ter
– aktivnost delegatov.

Pri ocenjevanju skupin delegatov, je menil tovariš Nemec, je treba izhajati iz tega, da jim je treba omogočiti uspešno delo ter odpraviti naslednje pomanjkljivosti:

– da skupine ne prerastejo v organizme, ki bodo odtrgani od delegatske baze,
– da ne postanejo ozko grlo, ki bi lahko zaviralo delo in pobudo v temeljnih delegacijah in
– da ne bi prišlo do tega, da bi se skupina proti skupščini SR Slovenije pojavila kot kolektivni poslanec.

Skupina lahko uspešno deluje le v najtesnejši povezavi z občinsko skupščino oziroma zbori občinske skupščine, ki nastopajo v vlogi konference delegacij za republ. skupščino. S tem se zagotavlja neposredno vključevanje temeljnih delegacij v obravnavo in zavzemanje stališč za zadeve, ki se obravnavajo na nivoju republike in zveze (npr.: občinska skupščina se že vnaprej dogovori, kdo bo delegiran na posamezne seje zborov republiške skupščine, lahko ustanovi ad – hoc skupino delegatov, ki bodo spremljali določeno področje in se bodo udeleževali sej glede na obravnavano tematiko ipd.). Kdaj in o čem bodo razpravljale občinske skupščine kot konferenca delegacij, pa je seveda odvisno od občinskih skupščin samih. Pri odločanju o tem pa jim bo veliko v pomoč programirano delo skupščine SR Slovenije in njenih zborov.

Poseben problem v delovanju delegatskih odnosov predstavlja (ne) vključevanje temeljnih delegacij v sistem samoupravljanja. Pri tem pozabljamo, da je delegatski sistem nujen sestavni del samoupravljanja in odločanja v organizacijah združenega dela. Le na tak način so lahko zagotovljeni bistveni pogoji za pretok avtentičnih interesov iz baze na vse nivoje odločanja, od občine prek republike do federacije. Zato bo treba te probleme reševati z aktivnim delom v delovni organizaciji, konferenci delegacij ter občinski in republiški skupščini (npr.: urediti položaj delegatov in delegacij v samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij združenega dela, urediti sodelovanje delegacij pri delu organov upravljanja in obratno, sistem obveščanja ipd.).

V zvezi z informiranjem je med drugim treba izboljšati kvaliteto informacij ter zagotoviti povratno informiranje delegacij o tem, kako so bili v okviru sprejetih odločitev upoštevani interesi baze ter kaj je vplivalo na tako ali drugačno odločitev v skupščini.

Na koncu je tovariš Nemec poudaril še to, da bi tudi delegati morali biti aktivnejši, bolj iniciativni, da vse prevečkrat čakajo na pobude od drugod namesto, da bi se sami vključevali v že obstoječe samoupravne odnose. Seveda pa je treba posvetiti več pozornosti ustvarjanju pogojev za delo delegatov. To pa ni naloga le skupščine SR Slovenije in družbenopolitičnih organizacij, ampak vseh, ki se vključujejo v delegatske odnose, predvsem temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, kjer delegat živi in dela.

IZVRŠEVANJE PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V FEBRUARJU

Obrat	SKUPNA PROIZVODNJA			GOTOVA PROIZVODNJA ZA TUJE			ZA TUJE
	Program	Izvrš.	%	Program	Izvrš.	%	Odprema
Plavž	11.600	12.833,4	110,6				
SM jeklarna	26.500	30.375,8	114,6				
El jeklarna	14.400	15.831,3	109,9				
Livarne	145	157,9	108,9	60	61,1	101,8	61,1
Šamotarna	1.360	1.416,3	104,1	200	150,3	75,2	150,3
TOZD TALIL.	54.005	60.614,7	112,2	260	211,4	81,3	211,4
Bluming	36.100	36.903,7	102,2	600	960,7	160,1	762,8
Štekel	7.600	7.290,0	95,9	3.400	3.373,4	99,2	3.985,1
Term. obd.	2.900	2.949,6	101,7	2.900	2.948,7	101,7	3.304,1
SKUPAJ	46.600	47.143,3	101,2	6.900	7.282,8	105,5	8.052,0
Valj. žice	9.500	9.437,0	99,3	2.600	3.224,9	124,0	3.062,0
Valj. prof.	2.650	2.879,9	108,7		12,3		12,4
Valj. deb. ploč.	7.850	7.885,8	100,5	7.770	7.781,5	100,1	7.797,0
TOZD VALJ.	66.600	67.346,0	101,1	17.270	18.301,5	106,0	18.923,4
Hlad. valj.	2.450	2.383,5	97,3	2.390	2.306,7	96,5	2.306,8
Žičarna	5.650	6.034,2	106,8	4.000	4.135,9	103,4	4.186,6
Profilarna	1.700	1.848,1	108,7	1.640	1.739,4	106,1	1.627,9
Podbojarna	30	20,5	68,3	30	20,5	68,3	25,1
Jeklovlek	1.890	1.616,1	85,5	1.890	1.599,0	84,6	1.660,9
Elektrodni	1.450	1.481,5	102,2	1.445	1.472,4	101,9	1.497,4
– elektrode	1.380	1.398,3	101,3	1.375	1.392,1	101,2	1.421,4
– prašek	70	83,2	118,9	70	80,3	114,7	76,0
Žebljarna	1.070	1.025,6	95,9	1.070	1.025,6	95,9	1.056,0
– žeblji	983	914,0	93,0	983	914,0	93,0	946,2
– bod. žica	87	111,6	128,3	87	111,6	128,3	109,8
TOZD PREDEL.	14.240	14.409,5	101,2	12.465	12.299,0	98,7	12.360,7
ŽELEZARNA	134.845	142.370,2	105,6	29.995	30.811,9	102,7	31.495,5

TOZD TALILNICE

Plavž:

Izdelano je bilo 12.833 ton grodlja, kar je 110,6 % programa. Poraba koksa je znašala 639 kg na tono, januarja je bila poraba višja, lani pa le v treh mesecih nižja.

Martinarna:

S 30.376 tonami jekla je obrat postavil nov dosežek in izpolnil program s 114,6 %. Kljub 29 obratovalnim dnevom je bilo proizvedenega jekla do sedaj le nekajkrat več kot v februarju. To so bili meseci: december 1974, ko smo izpolnjevali obvezo skupaj z elektro jeklarji za pol milijona ton jekla, marec 1969 in marec ter april 1968.

Martinarji so izboljšali dosedanjo najvišjo dnevno količino izdelanega jekla, ki je bila prej pri 18 šaržih in 1.138 tonami z novo, ki je bila dosežena 12. februarja z 19 šaržami in 1.151 tonami. Kljub obilnim padavinam in s temi pogojenimi težavami, jim je uspelo doseči te izredne uspehe.

Elektro jeklarna:

Program proizvodnje je bil dosežen s 110,7 %, izdelano je bilo 15.831 ton jekla. Poslabšala se je pa poraba elektrod.

Skupna količina jekla je 46.207 ton v tem mesecu. Edino decembra 1974 je ta znašala 46.882 ton pri 30 dneh obratovanja. Preračunano na 30 dni bi bil to nov največji dosežek.

Livarna:

Izdelano je bilo 157,9 ton odlitkov in s tem izpolnjen program s 105,3 %. Dosežen je bil plan prodaje.

Šamotarna:

Proizvodnja je znašala 1.416 ton, kar je 104,1 % programa. Več je bilo zastojev na Pauker stiskalnici in ob pomanjkanju primernih surovin je bilo treba spreminjati ustaljene postopke.

Delavski svet TOZD Talilnice je na seji 27. februarja pohvalil delavce TOZD Talilnic in TOZD VET ter vse delavce, ki so se odzvali pozivu za čiščenje snega v dnevih od 13. do 16. februarja. Štanko Čop

TOZD VALJARNE

Kljub nekaterim težavam zaradi okvar v valjarni žice smo tudi mesec februar zaključili v TOZD Valjarne z ozirom na skupno in gotovo proizvodnjo dosti ugodno. In to ne samo v primerjavi z operativnim, temveč tudi z družbenim planom.

Valjarna bluming:

Ta valjarna je planirano skupno in gotovo proizvodnjo presegla. Skupni zastoji na obratovalni čas so s 24 odstotkov za 0,3 odstotke višji kot smo jih dosegli v januarju in za dva odstotka višji kot imamo postavljen cilj. Vzrok je predvsem v 0,84 odstotkov zastojev zaradi občasnih izpadov električne energije in nekoliko večjem številu tehnoloških zastojev.

Valjarna štekel:

V tej valjarni ni bila dosežena planirana skupna proizvodnja, medtem ko je bil plan gotove proizvodnje precej presežen. Pri skupni proizvodnji je bil vzrok v tem, da so bile izvaljane precejšnje količine materiala za oddelek toplotne obdelave na Javorniku, ki ima tudi največ naročil. Ta je svoj plan sicer presegel, vendar kljub temu ni zmogel predelati celotne izvaljane količine pločevine. Zato del te sicer že izvaljane in zrezane pločevine, ni upoštevan v skupni proizvodnji za februar.

Valjarna žice:

Na slabši proizvodni dosežek te valjarne so imeli bistveno negativen vpliv okvare. Dvakrat je odpovedal motor proge 300 Ø in enkrat proge 270 Ø. Zato je bilo 6,7 odstotkov obratovalnega časa elektro zastojev. Razen tega smo imeli večjo okvaro tudi na ogrevni peči in s tem 7,9 odstotkov izgubljenega obratovalnega časa. Skupno je bilo 37,5 odstotkov zastojev na obratovalni čas, kar je za 4,4 odstotke več kot v januarju. Ob upoštevanju navedenih težav, je bila proizvodnja v februarju dobra.

Valjarna 2400:

Ta valjarna je planirano skupno in gotovo proizvodnjo v februarju presegla. Posebej je treba omeniti lep uspeh pri znižanju proizvodnje pločevine na zalogo. Z 204 tonami, po krivdi valjarne in 329 tonami skupne količine, je bil dosežen na tem področju v zadnjih letih najboljši rezultat. Za ta uspeh imajo brez dvoma največjo zaslugo valjavci in ostali zaposleni v tej valjarni, ki lahko s svojim delom vplivajo na količino te pločevine.

Valjarna profilov:

S solidnim delom je ta valjarna planirano skupno proizvodnjo presegla. Gotove proizvodnje nismo planirali.

Avgust Karba

TOZD HLADNA PREDELAVA

Skupna proizvodnja v februarju je 3.8 odstotkov manjša kot to predvideva družbeni načrt. Blagovna proizvodnja pa je praktično dosegla planirano količino, od te odstopa samo 0.1 odstotek.

Bistveno odstopa od planiranih količin profilarna, hladna valjarna in jeklovlek. Hladna valjarna ima manjšo proizvodnjo zaradi elektro okvare, v profilarni pa pomanjkanje naročil preprečuje večjo proizvodnjo, v jeklovleku pa pomanjkanje vložka.

Programirano proizvodnjo smo v februarju presegli za 1.3 odstotka, ker le-ta že predvideva pomanjkanje naročil v profilarni, z izredno dobro proizvodnjo v žičarni smo polnili izpade v ostalih obratih.

Hladna valjarna:

Proizvodnja hladno valjanih trakov je dosegla le 93.5 odstotkov predvidene količine po družbenem planu in 97.3 odstotka količine predvidene s programom za februar. Bistveno odstopanje od planiranih količin je povzročila elektro okvara v transformatorski postaji Siemag valjčnega stroja. Zaradi te okvare je stroj valjal samo s 100 m/min namesto 400 m/min in je zaradi manjše hitrosti izdelanih 209 ton manj HVT.

Žičarna:

Normalna prisotnost sodelavcev in preskrba z vložkom je omogočala normalno proizvodnjo v žičarni. Z dodatnim delom ob prostih sobotah pa je proizvodnja bistveno presegla planirano količino. V proizvodnji vlečene žice smo presegli tudi količino predvideno z družbenim načrtom.

Profilarna:

Zaradi pomanjkanja naročil je programirana proizvodnja bistveno nižja kot je to predvideno z družbenim načrtom. Pomanjkanje naročil je predvsem v razredu težjih profilov odnosno za progo Rossi I. Na ostalih napravah pa je naročil dovolj, zato na teh obratujemo tudi ob prostih sobotah in zato je tudi programirana teža za februar presežena.

Podbojarna:

Enako kot v obratu profilarna tudi v tem obratu nimamo naročil za normalno programirano proizvodnjo. Naročila dobivamo postopoma, zato se tudi proizvodnja odvija nekontinuirano.

Jeklovlek:

Zaradi okvare v valjarni žice, v obrat jeklovlek nismo pravočasno dobili potrebnega vložka. Pomanjkanje vložka je na Schumag vlečno rezalni liniji povzročilo 127 ur zastojev in 110 ton manjšo proizvodnjo. Okvare na proizvodnih napravah so povzročile dodatni izpad proizvodnje 121 ton, slaba kvaliteta in pomanjkanje vložka za luščilne stroje pa je zmanjšalo proizvodnjo še za 160 ton.

Elektrodni obrat:

Programirano količino za februar, ki je enaka z družbenim planom, smo v tem obratu dosegli, odnosno presegli. Dodatno delo ob prostih sobotah bistveno prispeva k dobrim rezultatom proizvodnje.

Žebljarna:

Bistvena sprememba zahtev na tržišču je popolnoma spremenila asortiment proizvodnje. V srednjih žičnikih se je razred »B« ponovno zmanjšal in znaša samo še 37.4 odstotkov, kar pa bistveno zmanjšuje količino proizvodnje. Z dodatnim delom ob prostih sobotah ublažimo zmanjšanje proizvodnje zaradi spremembe asortimenta, vendar pa pri tem programu ne moremo dosegati količin predvidenih z družbenim načrtom. Franc Vičar

VODJEM SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

V 6. številki ŽELEZARJA z dne 12. februarja smo v posebni prilogi objavili za javno razpravo PREDLOG ZDRUŽEVANJA IN DELITVE SKLADA SKUPNE PORABE ZA LETO 1976 in DRUŽBENI DOGOVOR O RAZPOREJANJU DOHODKA V OBČINI V LETU 1976. V naslednji 7. številki ŽELEZARJA, dne 19. februarja pa smo za javno razpravo objavili PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O DRUŽBENI SAMOZAŠČITI ter v naslednjih dveh številkah ŽELEZARJA in v današnji zadnjikrat vedno na 7. strani razlago samoupravnega sporazuma.

Mesec marec se bo pravkar prevesil v drugo polovico, ko vodje samoupravnih delovnih skupin ponavadi sklicujejo sestanke, pa vas zato spominjamo na te tri objavljene zadeve, ki jih je nujno treba obravnavati na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Doslej so objavljeno gradivo obravnavale le štiri samoupravne delovne skupine, čeprav je bilo gradivo objavljeno skoraj pred mesecem dni.

Center za proučevanje samoupravljanja
in informiranje

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KC

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 15. 3.	SELJAK VINKO	SVETINA JOŽE
TOREK – 16. 3.	MLAKAR FLORIJAN	KOVAČ JANEZ
SREDA – 17. 3.	KOSELJ ANTON	RAVNIK JOŽE
ČETRTEK – 18. 3.	ZUPAN MIRKO	TUŠAR IVAN
PETEK – 19. 3.	BERNIK FRANC	CUZNAR ALOJZ
SOBOTA – 20. 3.	TRONTELJ MARJAN	PRISTAVEC BOŽIDAR
NEDELJA – 21. 3.	BURJA ANTON, ml.	BAK DUŠAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 15. do 20. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta
v soboto, 20. marca samo dopoldan IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta
popoldan: I. zobna ambulanta
v soboto, 20. marca samo dopoldan II. zobna ambulanta

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13.

PERSONALNE VESTI — FEBRUAR

V mesecu fabruarju je bilo sprejetih 39 delavcev, 76 delavcev je prenehalo delovno razmerje.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Jože Bertoncelj – 1913 – livarna – 40 let v ŽJ, Franc Culjkar – 1913 – nabavni sektor – 29 let v ŽJ, Edvard Cenček – 1915 – tehnični inšpektorat – 44 let v ŽJ, Vinko Korantar – 1914 – transport – 38 let v ŽJ, Feliks Koren – 1919 – valjarna žice 30 let v ŽJ, Emil Lah – 1921 – plavž 35 let v ŽJ, Fanika Mandič – 1910 – elektro vzdrževanje – 15 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Jože Bele – 1932 – žebljarna – 17 let v ŽJ, Vinko Bertoncelj – 1924 – jeklovlek – 19 in pol let v ŽJ, Jože Justin – 1928 – martinarna – 29 in pol let v ŽJ, Ivan Pev – 1921 – žičarna – 21 let v ŽJ, Frančiška Roccoli – 1923 – transport – 5 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

UMRLI SO: Izidor Brišar – 1932 – jeklovlek – 22 let v ŽJ, Janez Noč – 1929 – valjarne – 26 let v ŽJ, Franc Smolnikar – 1925 – nabavni sektor – 27 in pol let v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

ODŠLI V JLA: Ramiz Alagič – 1957 – elektro jeklarna, Hase Alibabič – 1957 – šamotarna, Milorad Begič – 1957 – profilna valjarna, Leopold Bizalj – 1956 – strojne delavnice, Avgust Černi – 1957 – strojno vzdrževanje, Bojan Dežman – 1955 – martinarna, Zdenko Drole – 1956 – strojno vzdrževanje, Boris Dugar – 1952 – strojne delavnice, Avdo Džinič – 1957 – martinarna, Mehmed Džuzelič – 1957 – plavž, Marjan Endliher – 1949 – strojno vzdrževanje, Dušan Erakovič – 1952 – profilarna, Nenad Gigovič – 1957 – valjarna Bela, Anton Grmovšek – 1956 – OTK, Janko Hudovernik – 1955 – strojno vzdrževanje, Hasan Jašarevič – 1956 – martinarna, Bego Kavazovič – 1956 – transport, Kljunič Hasan – 1955 – šamotarna, Husein Kljunič – 1955 – šamotarna, Janez Kovač – 1955 – OTK, Kovačevič Rajko – 1956 – strojne delavnice, Zvonko Kovačič – 1955 – strojno vzdrževanje, Mikič Vidoslav – 1955 – strugarna valjev, Hakija Muharemovič – 1957 – žičarna, Ešeg Mušič – 1953 – šamotarna, Franc Nečimer – 1950 – vodstvo vzdrževanja, Boris Pesjak – 1949 – FRS, Sandi Pogačar – 1957 – elektro vzdrževanje, Rade Railič – 1957 – martinarna, Miladin Ristič – 1955 – strojno vzdrževanje, Milan Ropret – 1949 – raziskovalni oddelek, Mirko Rozman – 1957 – transport, Anton Skube – 1949 – OTK, Janko Soklič – 1957 – strojno vzdrževanje, Slavko Sprinčnik – 1957 – valjarna 2400, Slavko Stjepanovič – 1955 – strojne delavnice, Bogdan Stupar – 1957 – elektrodni obrat, Srečko Trdina – 1954 – strojno vzdrževanje, Marjan Vogrinčič – 1955 – transport.

IZKLJUČENI SO BILI: Mehmed Balič – 1950 – martinarna, Jovan Crnjanski – 1954 – žičarna, Edi Franc – 1955 – martinarna, Branko Gumzej – 1959 – hladna valjarna, Efrem Ivanovski – 1953 – valjarna Bela, Stane Krajzelj – 1953 – valjarna Bela, Tatjana Lavrič – 1957 – sekretariat, Marko Marjanovič – 1952 – martinarna, Vinko Matjašič – 1958 – hladna valjarna, Dragan Miloševič – 1957 – žičarna, Stojčo Veselinov – 1952 – martinarna.

RAZPIS ZA REŠITEV DVEH TEHNIČNIH PROBLEMOV V PROIZVODNJI

I

Odstranjevanje okujine, korenin in ostankov blokov iz kanala pod valjarno bluming.

Predlog kakršnekoli teoretične ali tehnične rešitve mora zagotavljati zmanjšanje težkega fizičnega dela in upoštevati varnost zaposlenih pri tem delu.

Za nakazane teoretične ali tehnične rešitve so razpisane tri nagrade v višini 1.500, 1.000 in 500 din, najboljša realizirana rešitev pa bo nagrajena po samoupravnem sporazumu o izumih in tehničnih izboljšavah SŽ.

II

Ublažitev ropota na liniji rezanja v valjarni Bela.

Za kakršnokoli teoretično ali tehnično rešitev te naloge so prav tako razpisane tri nagrade v višini 1.500, 1.000 in 500 din, najboljša rešitev ki bo realizirana pa bo nagrajena na osnovi samoupravnega sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah SŽ.

Avtorji teoretičnih ali tehničnih rešitev teh dveh razpisanih nalog dobijo vsa potrebna navodila pri obratovodstvu valjarne Bela.

Odbor za raziskave, izume in racionalizacije pri DS železarne
Jesenice

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Talilnice

32. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

V drugi polovici meseca februarja je predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD Talilnice Stanko Podobnik, sklical 32. sejo odbora, na kateri so ob navzočnosti kadrovika pregledali izvrševanje sklepov prejšnje seje, obravnavali plan dopustov za leto 1976, potrdili kadrovsko poročilo za leto 1975 ter obravnavali premestitve in razporeditve delavcev, ki so jih predlagala posamezna obratovodstva.

Potem, ko je predsednik poročal o izvrševanju sklepov prejšnje seje, je kadrovik TOZD Talilnice predložil plan dopustov za leto 1976 za obrate TOZD Talilnice. V TOZD Talilnice je opravičeno do dopusta 1078 zaposlenih, kateri imajo skupno 26.244 dni planiranega dopusta oziroma poprečno 24,3 dni na osebo.

Odbor je priporočal vsem obratom v TOZD Talilnice, da namenijo koriščenju letnega dopusta več pozornosti in se dosledno držijo plana koriščenja, ki predvideva, da se dopust koristi deset mesecev v obsegu osem odstotkov in v mesecih julij in avgust pa po deset odstotkov planiranega obsega.

Odboru je bilo posredovano kadrovsko poročilo in problematika v zvezi s kadrovanjem za leto 1975. Iz poročila je razvidno, da je bilo v letu 1975 v TOZD Talilnicah poprečno zaposlenih 1.063 delavcev, kar je 15 delavcev več kot v letu 1974. Povečanje izkazuje obrat martinarna zaradi devetmesečnega obratovanja s petimi SM pečmi.

V obrate TOZD Talilnice je bilo v letu 1975 sprejetih 234 novih delavcev, odšlo pa jih je 205. Za vse novosprejete delavce je bilo potrebno preskrbeti tudi samska stanovanja.

Skupna odsotnost z dela je v primerjavi z letom 1974 porasla za 1,33 odstotkov. Najbolj se je povečalo bolovanje do 30 dni in to za 0,94 odstotkov, v celotni Železarni pa za 1,08 odstotkov. Porast bolovanja ni le problem TOZD Talilnice, temveč celotne Železarne, zato terja ustrezne strokovne analize in ukrepe.

Plana koriščenja dopusta obrati niso dosledno spoštovali, zato je odsotnost z dela v posameznih mesecih nihala.

Iz poročila je razvidno, da je v letu 1975 prekinilo delovno razmerje v TOZD Talilnice 205 delavcev, od tega jih je bilo:

- deset starostno upokojenih,
- šest invalidsko upokojenih,
- 39 delavcev je bilo vpoklicanih v JLA,
- umrli so štirje delavci,
- delovna pogodba je potekla dvema delavcema,
- lastno odpoved je dalo 11 delavcev,
- izključenih je bilo 132 delavcev,
- disciplinsko odpuščen pa je bil en delavec.

Iz pregleda poškodb je razvidno, da je bilo v letu 1975 dvanast poškodb več kot v letu 1974. Skupno število poškodb znaša 99, kar je 9,19 odstotkov na stalež zaposlenih. Pri tem je bilo izgubljenih 2.395 delovnih dni; štiri poškodbe pa so bile na poti na delo z 246 izgubljenimi delovnimi dnevi.

Osnovna vzroka poškodb v letu 1975 sta bila:

- nepravilen in samovoljni način dela;
- poškodba povzročena po sodelavcu, medtem ko so bili tehnični vzroki poškodb bolj v ozadju.

Iz tega so povzeli, da je potrebno v prizadevanjih za zmanjšanje poškodb, dati več poudarka usposabljanju delavčev na delovnem mestu, usposabljanju neposrednih vodij dela in povečati nadzor nad načinom dela.

Odbor je nadalje obravnaval predloge posameznih obratovodstev za premestitve in razporeditve delavcev v obratih TOZD. V obratu plavž je bilo izvedenih pet premestitev, lastnost delavca pa so pridobili trije delavci. V obratu martinarna so premestili štiri delavce, novosprejetih je bilo pet, v elektro jeklarni je bilo premeščenih 11 delavcev, eden je bil sprejet na novo, v obratu livarna je bil premeščen en delavec, v šamotarni pa so pridobili lastnost delavca trije delavci.

V nadaljevanju seje je odbor obravnaval še nekatere vloge za ponovni sprejem na delo v TOZD in ugodno rešil vlogo za prekinitev lastnosti delavca v TOZD Talilnice.

MD

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

45. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET Ignac Juran je, 24. februarja sklical 45. sejo odbora, na kateri so obravnavali zasedbo delovnega mesta vodja tehničnega inšpektorata, pregledali izvajanja sklepov zadnje seje, reševali kadrovska vprašanja in nekaj problemov kadrovanja.

Pri reševanju petih vlog za zasedbo delovnega mesta vodja tehničnega inšektorata, se je odbor na predlog razpisne komisije odločil za kandidata Vinta Rotarja, ki se je najbolj približal razpisnim pogojem.

Pri pregledu izvajanja sklepov zadnje seje je bilo ugotovljeno, da so bili vsi sklepi, razen tistih, ki so dolgoročnejšega značaja, uresničeni.

Pri obravnavanju kadrovskih vprašanj je odbor na predlog obratovodij razporedil, premestil in ukinil odbitke od osnovnih tarifnih postavk naslednjemu številu delavcev po obratih:

Obrat	razporeditev na del. mesto	premestitev na del. mesto	ukinitev odbitkov	skupaj
VODSTVO vzdrževanja	3	—	—	3
strojne delavnice	4	4	1	9
strojno vzdrževanje	2	1	—	3
elektro vzdrževanje	1	3	1	5
	(dva predloga za premestitev odbor ni ugodno rešil, ker je menil, da kandidata nista izpolnjevala vse pogoje kriterijev napredovanja).			
RTA	—	1	—	1
gradbeno vzdrževanje	1	—	—	1
strugarna valjev	—	1	—	1
elektro-toplotna energija	4	1	4	9
plinska in vodna energija	3	4	—	7
transport	4	—	—	4
skupaj	22	15	6	43

Odbor je spremenil sklep prejšnje seje na osnovi pritožbe obratovodstva plinske in vodne energije, reševal enajst prošenj za prestop oziroma premestitev, devet prošenj za pridobitev lastnosti delavca TOZD VET ter tri prošnje za prekinitev lastnosti delavca TOZD VET.

Ob koncu je na osnovi poročila kadrovika odbor ugotovil, da so se v zadnjem času zaradi fluktuacije delovne sile in pa zaradi nekaterih novih objektov v Železarni pojavile naslednje nujne potrebe po kadru v TOZD VET:

V strojnih delavnicah: dva kvalificirana varilca, enega pomožnega delavca v konstrukcijski delavnici za pripravo materiala;

v elektro-toplotni energiji: pet kvalificiranih delavcev strojne stroke (vseh poklicev za upravljanje energetskih naprav v ETE, omenjeni kader rabijo do meseca junija), pet kvalificiranih delavcev strojne stroke (vseh poklicev za upravljanje energetskih naprav v ETE, novi kotel na Jesenicah); ta kader rabimo v začetku druge polovice leta.

V plinski in vodni energiji: tri kvalificirane delavce za upravljanje naprav v vodikarni Bela in kisikarni Jesenice;

RTA: dva elektro tehnika šibkega toka za vzdrževanje nove HV Bela na področju regulacijske tehnike;

V elektro vzdrževanju: dva elektro inženirja I. ali II. stopnje zaradi nizke strokovne ravni vodij;

V transportu: do 1. 4. 1976 zagotoviti 15 kandidatov za tečaj premikačev v transportu z odsluženim vojaškim rokom.

Odbor je kadrovik tudi informiral o kadrovanju za hladno valjarno Bela ter z dopisom kadrovskega sektorja, v katerem navaja kako bo potekala zamenjava kadra za hladno valjarno Bela.

NZ

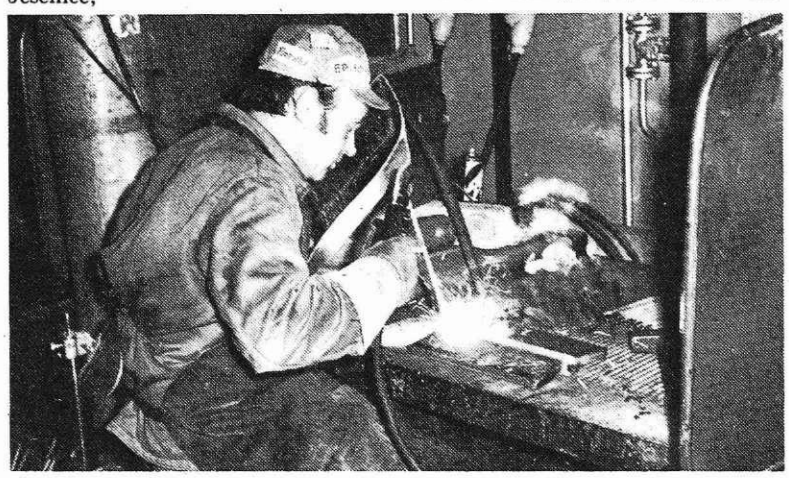

Sodelavec varilec pri svojem natančnem delu

18. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Železarne Franci Fon je sklical 18. sejo v petek, 5. marca z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, poročilo o poslovanju kantin in samopostrežne restavracije, pregled službenih potovanj za II. polletje 1975 in razno.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili realizirani.

Obravnavali so poročilo o poslovanju kantin in samopostrežne restavracije in na osnovi razprave zaključili, da je treba izdelati srednjeročni projekt ureditve sedanjih kantin in samopostrežne restavracije. Kadrovski sektor so zadolžili, da v delilnicah hrane uredi vprašanje kadra glede na stimuliranje in strokovnost. O vprašanju kantin in delitve malic naj razpravljajo tudi samoupravne delovne skupine in z ustreznimi predlogi prispevajo svoj delež k izboljšanju sedanjega stanja. V zvezi s samim poslovanjem kantin in nabavo toplih obrokov je potrebno sodelovanje med obrati in kantinami. Začeti moramo z reševanjem problemov v tistih kantinah, kjer je higienski minimum pod povprečjem. Menili so, da obrat družbene prehrane moramo smatrati kot sestavni del Železarne, ker bomo le na ta način lahko uredili vprašanje boljše organizacije. V celoti so podprli predloge kadrovskega sektorja o izboljšanju stanja v kantinah in samopostrežni restavraciji. Sklenili so še, da je treba povečati nadzor nad celotnim poslovanjem kantin oziroma objektov družbene prehrane.

V nadaljevanju so soglašali s poročilom o opravljenih službenih potovanjih v tujino v II. polletju 1975. leta. Zahtevali so, da se za naslednjo sejo razmnoži nekaj poročil o opravljenih potovanjih v tujino, ki jih bodo podrobneje obravnavali.

Sklenili so tudi, da Franci Fon kot član odbora samoupravne delavske kontrole sodeluje v komisiji za ocenjevanje gradnje zasebnih stanovanjskih hiš.

Na naslednji seji bodo razpravljali o finančnem poročilu Železarne za obdobje od leta 1970—1975. Dogovorili so se, da bo do konca mandatne dobe opravljal funkcijo predsednika odbora samoupravne delavske kontrole Franci Fon, njegov namestnik pa bo Andrej Zalokar.

Ob koncu seje so vzeli na znanje pritožbo osnovne organizacije sindikata elektrodnega obrata v zvezi s problematiko nadurnega dela v tem obratu in naročili oddelku za obračun osebnih dohodkov, da do 20. marca dostavi poročilo o nadurnih in manjkajočih urah za odgovorne delavce v elektrodnem obratu.

J. Š.

22. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE IN INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 1. marca, je bila seja odbora za splošne zadeve in informiranje. Obravnavali so letno poročilo uredništva Železarja za leto 1975, zaključno poročilo o izvršenem delu pri popisu zgodovine delavskega gibanja, pregledali sklepe zadnje seje, predloge za odobritev službenih potovanj v tujino, poročila o izvršenih službenih potovanjih, oceno službenih potovanj v tujino v letu 1975 in tekoče zadeve.

Najprej so sprejeli letno poročilo o delu uredništva Železarja v 1975. letu, potrdili program dela in predračun za leto 1976 ter zadolžili glavnega in odgovorega urednika Železarja, da pripravi novo organizacijsko zasnovo glasila Železar. Odobrili so tudi, da uredništvo Železarja prenese nedvignjene honorarje v višini 580 din na založniško dejavnost kulturno-umetniškga kluba Tone Čufar Jesenice in da se honorarji dopisnikom glasila Železar za leto 1976 korigirajo po povprečni stopnji povišanega osebnega dohodka.

Sprejeli so zaključno poročilo o izvršenem delu pri popisu zgodovine delavskega gibanja in soglašali z realizacijo finančnega načrta za leto 1975.

V nadaljevanju seje so pregledali uresničevanje sklepov zadnje seje in ugotovili, da so realizirani. Službena potovanja v tujino so odobrili naslednjim sodelavcem: Janezu Malenšku in Jožetu Koširju v Anglijo in Belgijo; Valentinu Erjavšku na Poljsko in Madžarsko; Ladu Šketu, Alojzu Slivniku in Marjanu Drolcu v Zahodno Nemčijo; Jožetu Osvaldu v Vzhodno Nemčijo; Jožetu Arhu v Romunijo; Janezu Komelu v Italijo; Adiju Muleju in Lovru Markežu v Zahodno Nemčijo; Božidarju Brudarju na Irsko; Ludviku Sokliču v ČSSR; Francu Vičarju v Italijo; Milanu Budju in Lojzi Praček v Zahodno Nemčijo; Janezu Bidovcu pa so odobrili podaljšanje službenega potovanja v Sovjetski zvezi za en dan.

V nadaljevanju so sprejeli ocene službenih potovanj v inozemstvo za leto 1975, ki so jih posredovali: sektor za novogradnje, TOZD VET, nabavni sektor, prodajni sektor, sektor TKR in TOZD Talilnice. Sprejeli so tudi poročilo o izvršenih službenih potovanjih po domovini in tujini za december 1975 in januar 1976 ter pregledali porabljena sredstva za reprezentanco od 1. 10. 1975 do 31. 12. 1975.

Ob koncu seje so sprejeli poročilo šefa vzdrževanja o opravljenih uslugah delavcem in upokojencem Železarne in rešili več vlog.

JŠ

PREGLED SESTANKOV SDS

TOZD TALILNICE

V obratu martinarna so imele sestanek samoupravne delovne skupine: SM peči 1, 2, 3, livna jama 1 in 2. Samoupravni delovni skupini SM peči 1 in 2 sta obravnavali: samoupravni sporazum o nadomestilu izpadlih transportnih dohodkov v letu 75 v TOZD ŽG-ŽTP Ljubljana, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za finansiranje razvoja železnic v letih 76—80, samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pokrivanje primanjkljaja iz prometa za električno energijo. Samoupravni delovni skupini **SM peči 3 in livna jama 2** sta obravnavali: sklep o podpisovanju za TOZD do postavitve individualnega organa, sklep o finansiranju razvoja infrastrukture Luke Koper in razno. Poleg tega so bili tudi opozorjeni, da naj pri vpihovanju kisika obvezno uporabljajo azbestne rokavice. Člani pa opozarjajo, da so klešče za prenašanje odpadkov slabe oziroma so nepravilno narejene. Samoupravna delovna skupina **livna jama 1** je obravnavala predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe za leto 76.

V obratu šamotarna je imela sestanek samoupravna delovna skupina mlini 1, ki je obravnavala delovno disciplino, medsebojne odnose in razno. V skupini se v zadnjem času opaža, da delavci zapuščajo delovno mesto predčasno. Seznanjeni so bili tudi z oceno na delovnem mestu.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V obratu hladna valjarna je imela sestanek samoupravna delovna skupina odprema hladne valjarne, ki je izvolila delegata za ocenjevanje delovne uspešnosti, ker je prvotni delegat odklonil ocenjevanje zaradi bolezni.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

Samoupravna delovna skupina **vodstvo TOZD VET** je na svojem sestanku obravnavala: predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe za leto 76, samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti, predlog družbenega dogovora o razporejanju dohodka in razno.

Na predlog družbenega dogovora o razporejanju in delitvi dohodka v letu 76 so imeli člani pripombo: poleg prispevkov za interesne skupnosti s prispevno stopnjo se določena izredna sredstva za delovanje posameznih SIS izdvajajo tudi na druge načine, zato smatrajo, da morajo ob zaključnem računu posamezne SIS realno informirati delavce s kolikšno vsoto sredstev so poslovale, zlasti kakšen je delež izrednih prihodkov.

V obratu strojno vzdrževanje sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini: SV montaža 2 in SV instalacija Bela.

V samoupravni delovni skupini **SV montaža 2** so obravnavali: predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe, samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti, ocenjevanje na delovnem mestu in razno. Člani delovne skupine predlagajo, da naj bi se sporazumi združevali in bi o njih govorili enkrat, da ne bi bilo potrebno večkrat sklicevati sestanke. Govorili so tudi o novi organizaciji in menijo, da bi morala biti organiziranost živa in ne bi smela delavcem v posameznih skupinah vcepljati apatičnosti in da proces samoupravljanja ne bo nikdar končan, če je to res živa materija, ki bazira na osnovah znanstvenega dialektičnega materializma. V samoupravni delovni skupini **SV instalacija Bela** so izvolili delegata za ocenjevanje delovne uspešnosti.

V obratu RTA sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini: EMP in TMK. V samoupravni delovni skupini EMP so obravnavali reorganizacijo obrata RTA. V samoupravni delovni skupini TMK so izvolili delegata za ocenjevanje na delovnem mestu.

V obratu transport so imele sestanek samoupravne delovne skupine: tovor 1, 2, 3, ki so obravnavale pregled vzrokov nezgod, ugotavljanje pogojev za organiziranje novih TOZD. Glede nezgod so menili, da bi morali analizirati vsako nezgodo in tako bi lažje odstranili vzroke zaradi katerih pride do nezgod.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

V delovni skupnosti skupnih služb sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini: sekretariat in hladna valjarna Bela. V samoupravni delovni skupini **sekretariat** so obravnavali predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe, družbeni dogovor o razporejanju in delitvi dohodka za leto 76 in samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti. Na predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe so imeli pripombo, da naj se pri postavki hokej in smučarska zveza zniža dotacija vsaki po 50.000 din in naj se da skupna vsota tehničnemu muzeju.

V samoupravni delovni skupini **hladna valjarna Bela** so obravnavali: predlog združevanja in delitve sklada skupne porabe za leto 76, družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 76, ocenjevanje delovne uspešnosti in razno. Na predlog delitve sklada skupne porabe so imeli pripombo, da naj bi jubilejne nagrade povečali tudi pri gibljivem delu od 20 din na 40 din na leto.

Pregled sestankov samoupravnih delovnih skupin je narejen na osnovi zapisnikov, ki smo jih prejeli od samoupravnih delovnih skupin. Pregled naredila: Vlasta Vidic

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

DELO ŠTABA ZA MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

V drugi polovici februarja se je v Radovljici že tretjič sestal regijski štab za mladinske delovne akcije. Na seji so obravnavali vprašanja v zvezi z izvedbo letošnjih delovnih akcij. Že na samem začetku se je izkazalo, da čaka štab veliko nalog.

Najprej so se seznanili s potekom propagandne akcije, kajti zavedajo se, da je uspeh njihovega dela odvisen predvsem od dobre propagande. Vse mlade je treba seznaniti z namenom MDA in jim predočiti velik pomen teh pri izgradnji naše samoupravne družbe. Le z dobrim informiranjem bo doseženo to, da bodo MDA dobile svoj pravi pomen. Dokazati je potrebno, da se bo denar naložen v MDA bogato obrestoval. Iz delovnih brigad se mladi vračajo z mnogimi delovnimi samoupravnimi organizacijskimi in drugimi izkušnjami. Zato bi morali s široko akcijo podpreti mladinske delovne akcije in mladim omogočiti udeležbo.

Na sestanku so bili soglasni, da je potrebno vse mlade, ki bi se hoteli udeležiti MDA, predhodno seznaniti z življenjem v brigadi in jih za delo v brigadi dobro usposobiti. Tako bodo tudi rezultati mladinskih delovnih akcij učinkoviti. V ta namen je komisija za mladinske delovne akcije v Kranju pripravila diapozitive in filme, ki jih bo v kratkem razposlala občinam na Gorenjskem.

Pokazala se je tudi potreba po ustanovitvi klubov brigadirjev. V klube bi organizirali vse mlade, ki so kdajkoli sodelovali v MDA, v njih pa bi rasli novi brigadirji, ki se bodo v svojih klubih lahko vključili v razne interesne dejavnosti in se usposabljali. Z dobro organiziranostjo klubov bomo dosegli, da se bodo vsi bivši brigadirji vključili v njihova delovanja in s svojimi izkušnjami pomagali novincem, da nadaljujejo bogato tradicijo mladinskih delovnih akcij.

Evidentiranje možnih kandidatov za brigade je že v polnem razmahu. Vse osnovne organizacije ZSMS so prejele evidenčne liste in njihova naloga je, da med mladinci izberejo najaktivnejše. Kvaliteta naših akcij zavisi veliko že od samega začetka priprav, se pravi evidentiranja, zato se evidentiranju namenja še posebna pozornost.

Največ pozornosti je štab posvetil lokalnim delovnim akcijam: Lokalne akcije naj postanejo osnovne oblike delovanja vsake OO ZSMS, so poudarili na seji. Dokazano je, da so prav lokalne akcije ena izmed osnovnih oblik uvajanja mladih v življenje, ki jih čaka v brigadi. Največ na tem področju sta naredili OK ZSMS Kranj in Tržič, ki imata pripravljen že načrt o izvedbi lokalnih akcij. Ostale OK ZSMS morajo plane še narediti in jih do naslednje seje predložiti štabu. Ravno tako morajo vse komisije za MDA do istega roka pripraviti predloge za regijsko akcijo.

Ob sklepu seje so govorili o pripravah na dan brigadirjev, ki ga praznujemo 1. aprila. Na ta dan se morajo vse komisije za MDA še posebno dobro pripraviti. Na zborovanje imajo namen povabiti tudi vse nekdanje brigadirje.

Za uresničitev vseh teh nalog in zamisli pa bo potrebno še dosti trdega dela.

S. M.

NAJBOLJŠE MLADE DELAVKE ŽELEZARNE

Komisija za šport in telesno kulturo pri občinski konferenci ZSMS je v počastitev 8. marca — dneva žena organizirala tekmovanje v kegljanju na asfaltu za mlade delavke iz kolektivov jeseniške občine. Tek- a, na vanje je bilo v soboto, 6. marc opilo kegljišču v Podmežaklji, na lanike, pa je osem ekip iz Železarne, I njskih Viatorja, Iskre, Zarje in Gor oblačil.

REZULTATI:

Ekipno: 1. železarna Jesenice (I. ekipa) 353 podrtih kegljev, 2. Planika TOZD Breznica 301, 3. železarna Jesenice (I. ekipa) 300, itd.

Posamezno: 1. Zdenka Vogrič 122, 2. Anica Čerin 117, 3. Anica Fabjan 114 (vse Železarna) itd. J

GOJENCI V DOMU ŽIC PRIPRAVILI PROSLAVO OB DNEVU ŽENA

V četrtek, 4. marca, je mladinski aktiv ZSMS v domu učencev ŽIC pripravil proslavo v počastitev dneva žena. Proslave so se udeležile ženske iz zavoda ŽIC.

Uvodne misli o prazniku je prebral Anton Horvat, ki je tudi vodil proslavo. V kulturnem programu so sodelovali: moški oktet DPD Svoboda F. Prešeren Žirovnica — Breznica in recitatorji iz doma ŽIC.

Med kulturnim programom so gojenci doma ŽIC obdarili ženske z nageljni.

Po proslavi pa so ženske pogostili z zakusko. Jože Žerdin

OBSEŽNE NALOGE KONFERENCE KLUBOV OZN

Občinska konferenca klubov OZN Jesenice je začela s pospešenim delom po letni skupščini, na kateri smo izvolili nove člane predsedstva in sekretariata. Ker je med njimi več srednješolcev, pričakujemo da bo tudi delo občinske konference uspešnejše. Sestavili smo okvirni program dela in v njem posvetili največ pozornosti ustanavljanju novih klubov, obogatitvi dela v tistih, ki že delujejo in pa pripravam na občinsko tekmovanje, ki naj bi bilo v sredini aprila.

V naši občini delujejo samo klubi na osnovnih šolah. klub, ki je bil lani ustanovljen na gimnaziji pa životari. Težave, ki pestijo klube so predvsem v pomanjkanju gradiva za delo in poredkoma prevelika obremenjenost mentorjev, ki zato ne morejo posvetiti več časa klubu OZN.

Prizadevali si bomo ustanoviti klube še na ostalih srednjih šolah v občini, kajti tako bi občinska konferenca prišla do sposobnejših ljudi. Za tako delo je namreč potrebna določena resnost. Trenutno v občinski konferenci delujejo samo štirje srednješolci in delo pretežno sloni na njihovih ramah. Ob takih pogojih pa si uspešnega dela ne moremo predstavljati.

V tem šolskem letu je torej naša največja naloga, da organiziramo kviz tekmovanje na teme: delavsko gibanje v Sloveniji v letih od 1918 do 1941; Organizacija združenih narodov; Manjšinska problematika.

Toda že tu so se pojavili problemi. Strnjenega gradiva namreč ni mogoče dobiti. Zato se obračamo tudi na vas bralci s prošnjo, da bi nam morebitni naročniki priloge revije Mladina — Prizma in jo shranjujejo, to sporočili na naslov OK KOZN Jesenice, Titova 86.

Matjaž Malenšek

TESNEJŠE SODELOVANJE MLADIH INFORMATORJEV Z REVIJO MLADINA

Člani komisije za informiranje in propagando pri OK ZSMS Jesenice so se v petek, 5. marca pogovarjali z glavnim urednikom Mladine Matjažem Zajcem. Osrednja tema razgovora je bila sodelovanje mladih jeseniških informatorjev z osrednjo slovensko mladinsko revijo ter razširjanje te revije med člani ZSMS na Jesenicah. Razgovoru sta prisostvovala tudi predsednica OK ZSMS Angelca Murko-Pleš in sekretar Franjo Kragolnik.

Prisotni so najprej rešili nesporazume med mladimi jeseniškimi informatorji in uredništvom revije Mladina. Do teh je prihajalo predvsem iz razloga, ker uredništvo ni objavljalo prispevkov informatorjev, ki so jih pošiljali o delovanju mladine na Jesenicah. Informatorji so ta problem iznesli na predsedstvu OK ZSMS, ki je o tem obvestilo uredništvo. Urednik Matjaž Zajec je povedal, da je do tega prihajalo predvsem zato, ker so bili poslani sestavki prekratki oziroma so že izgubili vse aktualnosti. Pozval je mlade jeseniške informatorje, da v bodoče pišejo večje sestavke, s poudarkom na aktualnosti, predvsem pa s kritičnim očesom na pomanjkljivostih in slabostih pri delu v ZSMS v svoji sredini. Prav takšnim prispevkom bo v prihodnje namenjeno v reviji Mladina več prostora. Urednik Matjaž Zajec je tudi povedal, da je sedaj koncept revije precej spremenjen, s čimer želi uredništvo revijo popestriti ter ji dati poudarek na tem, da bo resnično mladinska tribuna o vsem, kar danes dela, doživlja, spremlja, predlaga, pojasnjuje ter kritično spremlja mlad človek.

V razgovoru so govorili tudi o premajhni razširjenosti revije Mladina na Jesenicah. Po nepopolnih podatkih je nanjo naročenih le okrog 200 članov ZSMS od skupno 4500. Številka vsekakor ni spodbudna in treba bo resneje razmisliti o tem, zakaj je takšno stanje. Predvsem bo treba ugotoviti, zakaj jo mladi ne prebirajo oziroma, kaj so vzroki, da ni zanimanja zanjo, čeprav je v celoti namenjena prav mladim.

Mladi informatorji so se z urednikom Zajcem dogovorili, da bodo v prihodnje tesneje sodelovali. Prva akcija bo skupna organizacija ustnega časopisa, ki ga bo revija Mladina pripravila na Jesenicah. J.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . .

Tito

2

RADIOLOŠKA, KEMIJSKA IN BIOLOŠKA DEKONTAMINACIJA

Javna mestna kopališča so grajena tako, da se vstopa in izstopa skozi ista vrata. Znano pa je, da se pri dekontaminaciji ne smejo križati ali pokrivati poti razkuženih in okuženih oseb. Z manjšo adaptacijo preuredimo v javnih kopališčih vhod na eni strani ter izhod na drugi strani. Če se nahaja kopališče v naselju, ga bo potrebno zatesniti, paro pa odvajati skozi centralno odvodno cev. Ta mora biti opremljena z improviziranim filtrom. Odplaka naj se izliva v kanalizacijo, na glavni odvodni cevi pa postavimo standardni filter za čiščenje odtočne vode. Filtre skupaj z usedlino občasno menjamo in zakopljemo na za to določene prostore. Prostore v kopališčih razdelimo na štiri oddelke:

— za slačenje, pregled in razkuževanje občutljivih telesnih delov (oči, ušes, nosu z 2 %-no raztopino jedilne sode ali z 0,5 %-no raztopino hipermangana) in po potrebi za striženje intimnih dlakastih površin.

— za dekontaminacijo — razkuževanje — tuširanje in spiranje s tekočo vodo

— za pregled po opravljeni dekontaminaciji in oblačenje čistih oblek.

Za opravljanje dekontaminacije je potrebno pripraviti zadostne količine mila, jedilne sode, hipermangana in brisač. Zagotoviti je treba tudi dovolj čiste obleke, ki jo nosijo razkuženi ljudje. Množina oblek mora biti v razmerku z možnostmi za razkuževanje.

Razkuževanje ljudi s spiranjem z vodo bomo opravili z raznimi improvizacijami opuščenih proizvodnih in stanovanjskih prostorov, z uporabo raznih cistern in sodov, seveda ob toplem vremenu.

PRALNI STROJI

Uporabljamo jih za razkuževanje vseh tekstilnih in drugih materialov, ki se prekuhavajo (perilo, lanene in bombažne stvari). Zmogljivost teh stojev je približno enaka kot pri normalnem pranju. Med pralnimi sredstvi je treba uporabiti za radiološko dekontaminacijo detergente z večjim odstotkom aktivnih snovi. Postopek razkuževanja se v ničemer ne razlikuje od normalnega pranja. Po končanem delu pa je potrebno stroj večkrat oprati z vodno raztopino pralnih sredstev, nato pa še s čisto vodo. Upoštevati je potrebno, da odplake ne bi okužile kanalizacije. Občasno mečemo v kanalizacijo klorno apno, pri radiološkem razkuževanju pa postavimo nekaj plasti cunj, gaze, jute, ki služijo kot filter. Te priročne filtre zakopljemo na posebej določena mesta.

Za razkuževanje uporabimo stroje različnih zmogljivosti (50 in več kilogramov perila), ki jih imajo po industrijskih podjetjih, hotelih, bolnišnicah, v zavodih za javno higieno in gospodinjske pralne stroje. Obleka in druga oprema, ki se ne sme prekuhavati (volnena in krznena) se razkužuje v kemičnih čistilnicah z uporabo organskih topil. O teh topilih in alkalijah bo tekla beseda pozneje. Kemično razkuževanje traja cca 10 minut ali več, odvisno od vrste vojnega strupa.

Radiološka dekontaminacija je slična kemijski.

Za kemijsko in biološko razkuževanje obleke in opreme, ki se ne sme prekuhavati (volnena, krznena, usnjena) uspešno uporabimo sušilne stroje in druge naprave z regulacijo temperature.

Pri kemičnem razkuževanju, odvisno od vrste vojnega strupa vzdržujemo temperaturo 60—95 stopinj v skupnem času 4—6 ur. Pri biološkem razkuževanju pa vzdržujemo temperaturo 140—180 stopinj v skupnem času 3 ur. Poleg sušilnic, izvedemo biološko razkuževanje tudi z likalnimi storji ali s parnimi stiskalnicami.

SESALCI ZA PRAH

Uporabljamo jih za učinkovito radiološko razkuževanje površin in odsesavanje radioaktivnega prahu iz ozkih vdolbin. Sesalcev ni potrebno prirejati, temveč jih opremimo z več vrečic za prah, ki jih po uporabi zakopljemo.

Sesalce uporabljamo tudi za razprševanje razkužilne tekočine.

POMIVALNI STROJI

Te uporabljamo za razkuževanje posode. Razkuževanje bo posebej pomembno v restavracijah, bolnišnicah in šolah.

TEHNIČNA SREDSTVA KOMUNALNIH SLUŽB

Tovrstna tehnična sredstva uporabimo za radiološko-kemijsko in biološko razkuževanje objektov in cest. To so predvsem avto cisterne za pranje ulic, avtomobili za vsesavanje trdih odpadkov z ulic in poti, avtomobili za odvoz odpadkov in smeti, peči za sežig odpadkov in servisi za pranje vozil.

(se nadaljuje)

MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA S

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

84

Najbrž Wilsonov notranji minister takrat ni pomislil, da bo ogenj njegove razvnete fantazije prav kmalu pogasila Leninova Rdeča armada. Oglejmo si še Lloydovo imperialistično veselje in navdušenje nad češkim korpusom, ki ga je antantna spretno izrazila v svoje kontrarevolucionarne namene v Rusiji. V brzojavki z dne 11. septembra 1918 je čestital predsedniku čehoslovaškega Narodnega odbora v Parizu z naslednjimi besedami:

»V imenu britanskega vojnega ministrstva Vam pošiljam naše najprisrčnejše čestitke k čudovitim uspehom, ki so jih čehoslovaški zbori izbojevali proti nemškim in avstrijskim armadam v Sibiriji . . .«

Te nemške in avstrijske armade v Sibiriji so bili seveda bivši vojni ujetniki centralnih sil, med njimi tudi Slovenci, Srbi in Hrvati, pa tudi Čehi in Slovaki, ki so se pridružili boljševikom.

A oglejmo si Lloydovo čestitko do kraja:

»Poročilo o zmagah in doživljajih te male armade je resnično eden največjih epov zgodovine. Vse nas je napolnilo z občudovanjem poguma, vzdržljivosti in discipline Vaših rojakov in priča, kako znajo ti, ki čuvajo v svojih srcih duh svobode, premagati čas, razdalje in pomanjkanje gmotnih potreb. Vaš narod je v svojem boju za osvoboditev sveta od despotizma izkazal neprecenljive zasluge Rusiji in zaveznikom. Tega ne bomo nikdar pozabili.«

In prav ta Lloyd George je leta 1939 očitno pozabil na svoje besede, citirane v tej brzojavki. Ta angleški lord in liberalni politik (1863—1945) ni niti pisnil, ko je Hitler zasedel ČSR, še več, pokazal je razumevanje za Hitlerjeve zahteve in se celo javno zavzel za največjega trinoga in despota vseh časov še celo v času, ko je Hitler že slavil zmago nad Poljsko, o čemer pričajo njegovi članki, objavljeni v tistem času v ameriških časopisih »Journal American« in »Sunday Times«, v katerih je med drugim 11. oktobra 1939 predlagal Angliji, naj bi skupaj s Francijo začela mirovna pogajanja z Nemčijo na podlagi Hitlerjevega govora z dne 6. oktobra 1939, (AdG 4273 D in 4264 A).

Tudi o tem smo se takrat pogovarjali, ko smo se pogovarjali o Leninovi smrti, ki je padla v januar 1924, torej v čas neodvisne delavske partije, in zaradi te smrti napravili tudi pot v obdobje oktobrske revolucije in tuje intervencije v Rusiji. Nismo mogli mimo tega in ker sem se v tistem času že poglabljal v študij zgodovinskega gradiva za še vedno nedokončani oktaeder roman »Mesta, ceste in razcvetja«, sem pri branju Masarykovega dela »Svetovna revolucija«, naletel na ime tega angleškega politika, ki je bil v letih 1916—1922 angleški ministrski predsednik in ki je leta 1919 odigral eno odločilnih vlog pri sklepanju versajskega miru, potem pa sem se srečal z njim tudi pri študiju gradiva iz leta 1939 kot s človekom, ki se je javno zavzemal za Hitlerja v prej citiranih ameriških časopisih. Tako smo lahko spoznali, koliko smo vredni mali narodi imperialističnim velesilam, ki nas dvigajo in hvalijo, dokler smo uspešno orodje v njihovih rokah, in ki smo jim prekleto malo mar, kadar ne morejo več izžemati iz nas političnih koristi zase.

»Ko bi bil Masaryk leta 1939 še živ, bi spoznal, kako malo so Čehi pomenili Llody Georgeu, o katerem je pisal s takim ponosom in spoštovanjem, »smo prihajali do zaključka, ko smo govorili o tem, kar je pisal Masaryk o tako imenovani sibirski anabazi, nad katero se je navduševala buržoazna antantna javnost:

»Anabaza naših legij v Rusiji ni učinkovala le na širšo javnost, pač pa tudi na politične kroge. Zavzetje železniške linije in Vladivostoka — vse to se je zdelo kakor bajka in pravljica: uspehi nemške ofenzive v Franciji so bili njeno temno ozadje. Zavzetju železniške linije so prisojali tudi trezni politiki in vojaki znaten vojaški pomen: sam Ludendorff je povzročil protest svoje vlade, ki ga je izročila boljševikom proti naši armadi v Rusiji, in je našo anabazo dolžil, da se nemški vojni ujetniki niso mogli vrniti domov in pomnožiti armade.«

Tu Masaryk nehote govori o ujetnikih in o nemških in avstrijskih armadah v Sibiriji, s čimer so on in antanta opravičevali intervencijo, in tako nehote priznava, da so se češke legije borile proti boljševiški revoluciji v Rusiji in da so bili na strani te revolucije tudi delavci in kmetje pa tudi mnogi intelektualci nemške narodnosti, pa tudi v Nemčiji in Avstro-Ogrski zatiranih narodov, ki so spoznali že takrat, da je vojno mogoče odpraviti samo s socialistično preobrazbo sveta in s to preobrazbo osvoboditi tudi male, po imperialističnih državah zatirane narode.

»Politični uspeh v Ameriki je bil nedvomen, toliko nedvomnejši, ker so tudi v Evropi podobno presojali sibirsko anabazo (v korist kontrarevolucije v Rusiji, česar pa Masaryk ne pove) . . .

PRIHODNJI TEDEN SEJE VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

(Nadaljevanje s 1. str.)

zbori sprejmejo odlok o uvedbi občinskega samoprispevka za delno financiranje izgradnje šolskega centra Plavž za obdobje petih let. Na sejah vseh treh zborov bodo tudi imenovali gradbeni odbor za nadzor izvajanja del gradnje šolskega centra Plavž Jesenice.

SPREJEMANJE DRUŽBENEGA NAČRTA RAZVOJA OBČINE JESENICE ZA LETO 1976

Na zadnjih sejah, 5. februarja so zbori občinske skupščine sprejeli sklep, da se osnutek družbenega načrta posreduje v javno razpravo. Pripombe so posredovali: zbor delegatov OZD Žarja in krajevni skupnosti Mojstrana in Hrušica. Pripombe na oceno izvajanja družbenega načrta v letu 1975 in na naloge razvoja v letu 1976 so sprejeli tudi na seji predsedstva občinske konference SZDL in so jih sestavljalci že vgradili v predlagani načrt.

Občani krajevne skupnosti Mojstrana so izrazili bojazen, da se bo v primeru realizacije planiranega izvoza TOZD Klavnica Jesenice oskrba z mesom poslabšala. V izvršnem svetu so mnenja, da do tega ne sme priti, ker tudi planiran izvoz ne predvideva takšnih količin, da bi bila ogrožena preskrba domačega trga z mesom. V krajevni skupnosti Hrušica pa so izrazili nezadovoljstvo s trgovinsko preskrbo in menijo, da bi potrebovali novo trgovino. Izvršni svet soglaša z njihovo pripombo in poudarja, da bosta krajevna skupnost in pristojni upravni organ morala poiskati možnost za uresničitev tega vprašanja.

Delegati OZD Žarja pa so na svojem zboru predlagali, da se v družbenem načrtu morajo konkretizirati odgovornost in naloge organov, ki so zadolženi za zagotovitev planiranega gibanja cen. Ugotovili pa so tudi, da je planirani porast življenjskih stroškov dokaj optimističen. V zvezi s tem izvršni svet daje pojasnilo, da je predviden porast cen in življenjskih stroškov v skladu s predvidenim porastom cen v resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976. Realizacijo te politike pa izvršni svet in upravni organ pri občinski skupščini v okviru svojih pristojnosti urejata z družbenim dogovorom o politiki cen.

Na osnovi že sprejete zvezne resolucije o skupni politiki ekonomskega in socialnega razvoja v letu 1976 in republiške resolucije o družbenoekonomskem razvoju ter neposrednih nalogah v letu 1976 ter nalog, ki so vsebovane v planih delovnih organizacij, bo težišče politike družbenoekonomskega razvoja občine Jesenice v letu 1976 usmerjeno v:

— uveljavljanje socialističnega samoupravljanja oziroma uveljavljanje ustavne vloge delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih ter krepitev delegatskih odnosov in delegatskega sistema;

— krepitev varnosti, družbene samozaščite in podružbljanja ljudske obrambe tako v panogah gospodarstva kot negospodarstva;

— uresničevanje pogojev za postopno stabilizacijo gospodarstva, kar pomeni v letu 1976 vzdrževati dinamično gospodarsko rast ob večji udeležbi produktivnosti dela pri oblikovanju družbenega proizvoda.

V letu 1976 so predvsem naslednje prioritetne naloge:

— racionalno in selektivno izvajanje programa gospodarske infrastrukture (energetike, promet) zahtevata planirana sredstva v te namene;

— povečanje industrijske proizvodnje in predelave hrane ter v ta namen razvoju kmetijstva v občini nuditi vso pomoč, predvsem v preusmeritvi kmetij;

— povečanje proizvodnih kapacitet v panogi industrija in v ta namen dokončati večje investicije, predvsem v Železarni (hladna valjarna), Oblačila Kranj, Universal Jesenice;

— podpirati in omogočati naše izvozno usmerjene dejavnosti, ki izboljšujejo zunanje trgovinsko plačilno bilanco, med temi še prav posebno turistično dejavnost, ki v naši občini v strukturi gospodarstva zavzema vedno višje mesto;

— razvijati dejavnosti, ki spodbujajo domačo konjukturo in ne poslabšuje plačilne bilance, med temi so najpomembnejše: stanovanjska vprašanja, obrt in malo gospodarstvo;

— na področju družbenih dejavnosti pa razvijati usmerjeno izobraževanje, izobraževanje ob delu, raziskovalno delo za gospodarstvo, zdravstveno varstvo delavcev, neposredno otroško varstvo, kulturo in telesno kulturo.

Družbeni načrt razvoja občine v letu 1976 v nadaljevanju vsebuje konkretne pokazatelje oziroma možne okvire razvoja v letu 1976. O tem smo nekaj v našem glasilu že pisali, k nekaterim področjem pa se bomo vračali še v naših prihodnjih številkah.

PRORAČUN OBČINE ZA LETO 1976 — 28,417.000 DINARJEV

Tudi osnutek proračuna občine je bil dober mesec v javni razpravi na osnovi sklepa vseh treh zborov. Posredovanih je bilo več pripomb od katerih so nekatere razjasnjene že z dodatno razlago, drugih pa zaradi globalnega povišanja proračunske porabe le za 10,8 % ni mogoče upoštevati (OK ZSMS).

Izvirni proračunski dohodki ostanejo nespremenjeni (27,059.000 din), le predvidena sredstva iz solidarnosti se zaradi znižanja skupne dovoljene porabe znižujejo in sicer na znesek 1,358.000 din, tako da bodo skupni proračunski dohodki znašali 28,417.000 din, ali 518.000 din manj kot je bilo predvideno v prejšnjem osnutku proračuna. Ta razlika je nastala po dopolnjenem predlogu dogovora o splošni porabi v občinah v letu 1976, spremembe pa so nastale zaradi prenosa nekaterih obveznosti z virov financiranja iz splošne porabe v skupno porabo na področju zdravstvenega varstva.

Dohodki proračuna občine Jesenice se v navedeni višini oblikujejo iz: davka na dohodek in davka iz osebnih dohodkov, prometnega davka, davka na premoženje in na dohodke od premoženja, taks, dohodkov po posebnih predpisih, dohodkov upravnih organov in drugih dohodkov ter iz predvidenih sredstev iz solidarnosti (1,358.000). Od tega je predvideno za dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti 17 milijonov 146.980 din, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev 1,937.000 din, za negospodarske investicije 1,871.000 din, kar skupaj nazivamo sredstva za splošno porabo.

Skupaj je za skupno porabo v letu 1976 predvidenih 20,955.580 dinarjev in sicer: za kulturno prosvetno dejavnost 15.000 din, za socialno skrbstvo 631.000, za zdravstveno varstvo 66.000, za komunalno dejavnost 4,254.200 in za dejavnost krajevnih skupnosti 1,353.500 dinarjev.

Za intervencije v gospodarstvu je planiranih 431.000 din, za tekočo proračunsko rezervo 200.000 din, za obveznosti iz prejšnjih let 226.520 in za rezervni sklad 284.200 dinarjev.

85.420.000 DIN ZA IZVAJANJE PROGRAMA KOMUNALNIH DEL

V javni razpravi se je pokazalo živo zanimanje delovnih ljudi in občanov za reševanje širokega področja problematike komunalnega gospodarstva s številnimi dodatnimi predlogi k osnutku programa komunalnih del. V razpravi ni bilo spreminjevalnih predlogov in pripomb, ki bi zahtevale spremembo predlaganega prioritetnega vrstnega reda nalog. Izvršni svet občinske skupščine se zato pridružuje stališču predstavnikov krajevnih skupnosti, sprejetem na usklajevalnem sestanku, 1. marca ob zaključku javne razprave, da naj se program na razširja čez ovire razpoložljivih sredstev za letošnje leto, dodatni predlogi in naloge, ki so v gradivu delegatom tudi navedene, pa naj se upoštevajo v naslednjem planskem obdobju to je leta 1977 oziroma do leta 1980.

Sredstva za izvajanje programa komunalnih del se zbirajo iz treh virov in sicer iz sredstev občinskega programa (prispevek za uporabo mestnega zemljišča, brez deleža krajevnih skupnosti, dodatka od pristojbin za cestna motorna vozila (samo delež SOb 50 %), participacija občine na dohodku od prodanega goriva, del prispevka za komunalno urejanje zemljišč, sredstva proračuna in sredstva katere je potrebno zbrati s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem v okviru financiranja krajevnih skupnosti); iz sredstev samoupravnih interesnih skupnosti, komunalnih delovnih organizacij, soudeležbe zainteresiranih delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in občanov; in iz sredstev za odpravo škode po elementarnih nesrečah (rezervni sklad SOb Jesenice).

Tako je za leto 1976 predivdenih iz sredstev občinskega programa skupaj 15.550 din iz drugih sredstev kot soudeležba pa 69.870 dinarjev.

DRUŽBENI DOGOVOR O SPLOŠNI PORABI V OBČINAH V LETU 1976

Predlog dogovora med slovenskimi občinami o splošni porabi je bil predložen zborom že na seji 4. februarja, vendar je bil umaknjen z dnevnega reda, ker so bila usklajevanja in dogovarjanja še v teku. V tem času so bile spremenjene kvantifikacije v treh osnovnih načelih splošne porabe, ki jih zaradi pomembnosti citiramo:

— sredstva za komunalno dejavnost se občinam povečuje linearno za 8,3 %, razlika 2,8 % do dovoljenega globalnega povečanja (11,1 %) se z upoštevanjem merila poprečne porabe sredstev za komunalno dejavnost na prebivalca, razdeli občinam, kjer ni zagotovljena minimalna raven porabe za komunalno dejavnost;

— nobena občina ne sme imeti nižje proračunske porabe na prebivalca kot je 76 % republiško poprečje (preje 75 %);

— zmanjševanje splošne porabe v tistih občinah, ki so nad poprečjem splošne porabe na prebivalca v SR Sloveniji in prelivanje teh sredstev tistim občinam, ki imajo porabo pod republiškim poprečjem na prebivalca se ureja z znižanjem do 2,5 % in povišanjem do 1,7 %.

V dokončnem dogovoru so tudi delno upoštevane pripombe izvršnega sveta občinske skupščine. Na osnovi pripomb pa so vnešene v predlog dogovora nekatere novosti, ki jih citiramo:

— Nominalna sredstva za splošno porabo v letu 1976 se lahko povečajo največ za 60 % razlike nad preneseno ravnijo cen iz leta 1975 in doseženo rastjo cen v letu 1976. To bo ugotovljeno po uradnih statističnih podatkih. S to dopolnitvijo je splošni porabi omogočena uskladitev z rastjo cen, ne glede na globalno omejitev v odnosu na rast družbenega produkta;

— Udeleženke, ki jim po tem dogovoru pripadajo sredstva iz vzajemnega prelivanja, njihova proračunska poraba na prebivalca pa presega republiško poprečje iz 10. člena tega dogovora, prejmejo le 50 % izračunanih sredstev za vzajamnost, toda za namene, ki niso prevideni po 10. členu tega dogovora.

— Ne glede na določbe poglavja tega dogovora o usklajevanju davčne politike, smejo občine v letu 1976 izjemoma določiti višje stopnje davkov občanov, kot so predvidene v 26. in 29. členu tega dogovora.

Izvršni odbor občinske skupščine je o dogovoru in spremembah razpravljal in predlagal vsem trem zborom, da ga z navedenimi spremembami sprejmejo.

ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA IZVEDBO PROGRAMA SAMOUPRAVNE INTERESNE TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Samoupravna telesnokulturna skupnost Jesenice predlaga vsem trem zborom, da sprejmejo odlok o določitvi prispevne stopnje od bruto osebnih dohodkov za dejavnost telesne kulture v letu 1976. Predlagatelji utemeljujejo sprejem odloka s tem, ker družbena dogovora o razporejanju dohodka v SR Sloveniji in občini Jesenice določata, da so samoupravne interesne skupnosti dolžne sprejeti sklep o prispevnih stopnjah najkasneje do 20. marca za tekoče leto in o tem obvestijo službo družbenega knjigovodstva. Drugi razlog za pospešitev postopka o sprejemu pa je v tem, da z 31. marcem letos preneha veljati zakon o začasnem financiranju skupne in splošne porabe po stopnjah, ki so veljale 1. 10. 1975. Kot tretji razlog pa navajajo še neusklajen postopek o načinu sprejemanja sklepa o prispevnih stopnjah za samoupravne interesne telesnokulturne skupnosti v SR Sloveniji in je v vseh občinah sprejeta praksa, kot se predlaga.

Po odloku bodo delovni ljudje v združenem delu iz bruto osebnih dohodkov v obdobju april-december 1976 združevali sredstva po stopnji 0,72 %, po isti stopnji pa tudi občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost in to iz tistega dela dohodka, ki se šteje za osebni dohodek. Po tej stopnji se bo v letu 1976 zbralo 6,093.000 din in sicer od osebnih dohodkov delovnih ljudi v združenem delu 6,020.000 din in 73.000 din od prispevka občanov. Od tega ostane za programe telesnokulturne skupnosti v občini 5 milijonov 606.000 din, za vzajemnost in solidarnost pa se pri samoupravni telesnokulturni skupnosti SR Slovenije združuje 487.000 dinarjev.

DOGOVOR O FINANCIRANJU RADIA TRIGLAV

Vsem trem zborom skupščine občine je predložen v razpravo in sprejem družbeni dogovor o financiranju lokalne radijske postaje Triglav — Jesenice, ki ga sklepajo občinska konferenca SZDL Jesenice in Radovljica, skupščina občine Jesenice (66.666 din) in Radovljica (33.334 din), kulturna skupnost Jesenice (50.000 din) in Radovljica (25.000 din), Samoupravna intersna skupnost za telesno kulturo Jesenice (20.000 din) in Radovljica (10.000 din), temeljna izboraževalna skupnost Jesenice (25.000 din) in Radovljica (12.500 din) ter lokalna radijska postaja Triglav — Jesenice (375.000 dinarjev).

V dogovoru so opredeljene pravice in dolžnosti podpisnikov dogovora na področju obveščanja delovnih ljudi in občanov ter zagotovitve kontinuiranega razvoja tehničnih in programskih zmogljivosti ter način sofinanciranja lokalne radijske postaje Triglav. Glede na število programskih ur in na skupen interes bodo udeleženci družbenega dogovora iz jeseniške občine zagotovili 66,6 %, udeleženci iz radovljiške občine pa 33,33 % potrebnega denarja ob tem, da lokalna radijska postaja Jesenice sama zagotavlja 60 % potrebnih sredstev iz naslova lastnih dohodkov. V uvodnem odstavku so ob podpisnikih navedeni tudi zneski, ki jih bodo prispevali za skupno financiranje lokalne radijske postaje Triglav — Jesenice.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Sodnica občinskega sodišča na Jesenicah Tanja Medvešček je skupščini občine Jesenice podala predlog za razrešitev te dolžnosti. Komisija za volitve in imenovanja ter kadrovska vprašanja predlaga vsem trem zborom da sprejemejo razrešnico.

Ista komisija predlaga vsem trem zborom imenovanje komisije, za pregled zaključnih računov davkov občanov občine Jesenice za leto 1975 in sicer: Leopolda Zvonika kot predsednika, Vladimirja Šanča in Franca Biaggio kot člana.

Komisija predlaga zboru združenega dela, da imenujejo Oskarja Kovačiča v odbor za družbeno samozaščito pri občinski konferenci SZDL Jesenice.

Za zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ODLOKA O KOMUNALNIH TAKSAH

Krajevna skupnost Dovje-Mojstrana, za njo pa še turistično društvo Jesenice, sta predlagala zvišanje turistične takse v občini Jesenice. Obenem pa so planinska društva prosila za oprostitev plačila turističnih taks v planinskih postojankah. O tem je razpravljal izvršni svet skupščine občine Jesenice in predlaga obema zboroma:

— da se k oprostivam plačila takse vnesejo le visokogorske postojanke in to tiste, ki nimajo dostopa z avtomobilom in sicer: Staničeva koča pod Triglavom, Prešernova koča na Stolu in planinski dom na Kredarici. Za obe triglavski koči predlagajo, da bi oprostitev veljala le do dograditve tovorne žičnice do teh postojank;

— za začasno prebivanje v tuširičnih krajih se plača dnevna turistična taksa po enotni tarifi za vse leto na območju krajevne skupnosti Kranjska gora za odrasle osebe 4,00 din, (sedaj 3,00 din v sezoni, 2,50 din izven sezone), za otroke od 7. do 15. leta 2,00 din (sedaj v sezoni 2,00, izven sezone 1,75 din); na območju drugih krajevnih skupnosti v občini Jesenice za odrasle 3,00 din (sedaj 1,50 do 2,00 din v sezoni in 1,00 do 1,50 izven sezone), za otroke od 7. do 15. leta po 1,50 din (sedaj od 0,75 do 1,00 din v sezoni in 0,50 do 0,75 izven sezone).

Tarifa za območje krajevne skupnosti Kranjska gora je zato večja, ker je v njej zajet tudi znesek za financiranje tekmovanja za pokal Vitranc. Sicer pa se v tem okvirju gibljejo turistične takse v veh gorenjskih občinah.

PREDLOG O SPREMEMBAH ODLOKA O POSEBNEM OBČINSKEM DAVKU OD PROMETA PROIZVODOV IN OD PLAČIL ZA STORITVE

Nemen spremembe stopenj občinskega prometnega davka, poudarja izvršni svet občinske skupščine ni zaradi doseganja večjega dohodka, saj se bo le-ta povečal le za okrog 200.000 dinarjev, ali za 3,58 %, temveč je bistven namen uskladiti in poenotiti davčno politiko občin in prilagoditi sistem obačunavanja davka zveznim predpisom. Spremembe odloka oziroma stopenj se nanašajo na peneča vina, naravno žganje in medico ter specialna vina in desertne pijače.

PREDLOG ODLOKA O DAVKU NA PROMET NEPREMIČNIN V OBČINI

Predlog odloka je grajen na osnovi republiškega zakona o davku na promet nepremičnin in zajema davčne stopnje za kmetijska zemljišča, stavbna zemljišča in gradbene objekte, ki se plačujejo na prometno vrednost kvadratnega metra zemljišča oziroma uporabno površino gradbenega objekta. Predlog odloka navaja tudi konkretne primere v katerih se davek na promet nepremičnin ne plača.

KAKO SE PRILAGODITI...

(Nadaljevanje s 1. str.)

dodatno zmanjšali zanimanje za naše izdelke. Tako so se že pojavile prve težave zaradi pomanjkanja naročil določenega asortimenta tako pri vlečeni žici hladno valjanih trakov in profilih, medtem ko je prodaja vratnih podbojev v celoti problematična. Ob pripravah gospodarskega načrta za leto 1976 so tržne analize kazale, da le pri vratnih podbojih ne bo mogoče izkoristiti proizvodnih zmogljivosti in zaključevanje pogodb je obetalo normalno gospodarsko leto. Zato pa se je začelo zatikati pri specificiranju naročil, kjer so posamezni kupci zmanjševali pogodbene količine, oziroma jih odlagali na drugo tromesečje. Zadnji razgovori s kupci oziroma njihova pismena obvestila razkrivajo resnično stanje, saj bodo novi plačilni pogoji marsikoga prisilili na manjši odvzem materiala ali celo na spremembo že sklenjenih pogodb. Pri tem so udeležena tako podjetja kovinsko-predelovalne industrije, kakor trgovine, ki prodajajo naše proizvode in niso pripravljena prevzeti nikakršnega tveganja.

Takšna situacija pa zahteva od nas mnogo več poslovne in tehnološke discipline, hitreje se bomo morali prilagajati željam kupcev in pogosteje spreminjati proizvodne programe ter istočasno še vedno ekonomsko poslovati. V nadaljevanju so bili omenjeni osnovni problemi, ki so vplivali na naše odnose do kupcev, v bodoče pa se jih bomo morali izogibati. To so:

a) Zaostanki kot stalna oblika konfliktov med proizvodnjo in prodajo. Vzrok zaostankov je namreč lahko zaradi preobremenitve z naročili ali zaradi nepravočasne izdobave kupcu.

b) Urgence, ki »pospešujejo« neposredne stike, med kupcem in proizvajalcem, žal pa le-te ne potekajo po predpisanem redu, kar povzroča motnje v proizvodnem procesu in kaže na slabo organiziranost.

c) Sprejemanje posebnih naročil zahteva natančno dogovarjanje glede podbojev in zahtev, ker so sicer dobavni roki zelo dolgi pa še proizvod je lahko neustrezen.

d) Predhodni obrati se prepočasi prilagajajo proizvodnim programom obratov v hladni predelavi.

e) Proizvodi naj bi ustrezali zahtevanim predpisom, kar pa ni vedno slučaj. V to so nas »prisilili« ugodni tržni pogoji, ko so bili kupci zadovoljni z našimi izdelki, tudi če niso bili kvalitetni.

f) Slabo sodelovanje med proizvodnimi obrati kaže tudi na slabo organizacijo, saj večkrat samo dogovarjanje ne rešuje problemov.

g) Ni reklamnega materiala za nove proizvode, s čemer so omejene možnosti za pravočasno postavitev na tržišče.

Trenutna situacija na tržišču zahteva od nas, da te probleme v čim krajšem času odpravimo, ker bodo imeli sicer negativen vpliv na naše poslovanje. Zato so bili sprejeti nekateri sklepi z namenom, da se izboljšajo in uredijo sedanji odnosi, da bodo posledice vseh ukrepov gospodarske stabilizacije čim manj boleče.

Med drugim je bilo sklenjeno:

— Posebno pozornost je treba posvetiti zaostankom in doseči da le-ti ne bodo presegali trimesečnega roka dobave.

— Urgence naj sprejemajo izključno le referenti prodaje, ki jih posredujejo obratni pripravi dela.

— Proizvodni sektor mora povečati svojo dejavnost pri pridobivanju za pravočasno pokrivanje pokrivanje zmogljivosti v žičarni, profilarni in haldni valjarni.

— Predhodne obrate je potrebno seznaniti z nastalo situacijo na tržišču in njihovim deležem v akciji za hitrejše prilagajanje prodajnim pogojem.

— Pri sprejemanju naročil za izvoz in specialne proizvode, se je treba dogovoriti nedvoumno o vseh pogojih, ki so pomembni za njihovo izvršitev.

— Predstavnik prodaje bo sodeloval na tedenskih sestankih priprave dela TOZD Valjarne in Hladne predelave s čimer bo zagotovljen neposredni vpliv prodaje na programiranje proizvodnje.

V teku so priprave za obiske pri potrošnikih naših novih proizvodov in pri tem bodo s tehničnimi informacijami sodelovali tudi predstavniki prizadetih obratov.

Ob sklepu sestanka so soglašali s predlogom, da se takšni sestanki in v takšnem obsegu sklicujejo po potrebi, medtem ko se v obratih lahko dogovorijo za redne mesečne ali trimesečne sestanke, na katerih bodo reševali tekočo problematiko naročil, zaostanke in urgence. Soglasni so bili tudi z ugotovitvijo, da ne glede na to, kje bo v novi organizacijski shemi priprava dela, le-ta mora prevzeti vlogo koordinatorja, ki ji tudi po splošnih principih organizacije dela pripada.

Komel

TOSAMA

TOSAMA — tovarna sanitetnega materiala Domžale:

priporoča izdelke za prvo pomoč:
- elastične ovoje
- aluplast za opekline
- sanitetne torbice in omarice
- priročne apoteke za civilno zaščito
- avtomobilske in motorske apoteke
- obliže

Glasilo HD Jesenice izhaja kot priloga Železarja, za njegovo vsebino odgovarja HD Jesenice in uredniški odbor: Emil Ažman, kot odgovorni urednik in člani Franc Kobentar, Dušan Dragojevič, Franci Črv in Janko Rabič. Družbeni organ glasila JE-SE-NI-CE je upravni odbor HD Jesenice. Glasilo tehnično ureja Joža Varl.

SLOVENSKE ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

ARHITEKTI!
PROJEKTANTI!
INVESTITORJI!
GRADBENIKI!

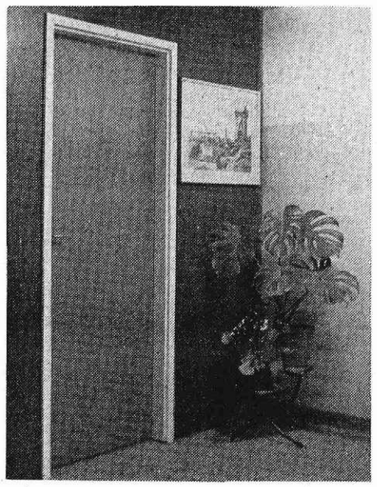

NOVI IZDELEK

KOVINSKI PODBOJ ZA VRATA

Vsestranska uporabnost predvsem pa za:
- industrijske zgradbe
- bolnice, klinike
- turistične objekte
- stanovanja
- itd.

Prednosti:
- lažja, hitrejša in enostavna vgradnja
- mehko zapiranje in odlično tesnenje, ker ima specialno gumijasto tesnilo
- zanesljiva protikorozijska zaščita
- neobčutljivi proti mehanskim poškodbam
- standardne dimenzije

Kovinske vratne podboje izdelujemo v različnih variantah, predvsem pa: navadne (mokromontažne) tunelsko in suhomontažne, po želji tudi z nadsvetlobo

RAZPREDELNICA PO KONČANEM DRŽAVNEM PRVENSTVU

		1		2		3		4		5	
1	JESENICE			9:1	15:6	10:1	12:1	6:5	3:6	5:2	6:1
				9:1	13:3	7:2	13:3	1:2	3:5	8:4	-
2	KRANJSKA GORA	1:9	6:15			7:6	3:7	3:12	4:9	3:4	8:4
		1:9	3:13			6:8	6:4	0:10	0:9	2:2	-
3	MEDVEŠČAK	2:7	1:12	8:6	7:3			1:1	0:4	6:2	2:5
		1:10	3:13	6:7	4:6			0:9	4:16	4:4	-
4	OLIMPIJA	2:1	6:3	10:0	9:4	9:0	4:0			11:6	4:1
		5:6	5:3	12:3	9:0	1:1	16:4			11:1	-
5	SLAVIJA	2:5	1:6	2:2	4:8	4:4	2:6	1:11	1:4		
		4:8	-	4:3	-	5:2	-	6:11	-		

HK JESENICE

JE-SE-NI-CE

Štev.: 10/II **11. februarja 1976**

PET OSVOJENIH NASLOVOV OD ŠESTIH MOŽNIH

Jesenice so dolga leta triumfirale, dolga leta nismo imeli tekmeca. JESENICE so bile velik pojem jugoslovanskega hokeja. Po dolgih letih neprekinjenega osvajanja najvišjih naslovov izgleda, da nismo bili dovolj pozorni na to, da se je v Sloveniji razvijal nov hokejski kolektiv Olimpija. Naenkrat nismo bili več sposobni za trojkami Tišler, Felc, Smolej in druge Smolej, Hiti, Beravs postaviti tretje, ki bi bila sposobna prebijati, ne nepremagljivega obrambnega zidu novega šampiona. Zbudili smo se, toda verjetno bi bilo drugače in boljše za železarske in hokejske Jesenice, če bi bilo to le nekaj let preje. Lažje bi bilo, hitreje bi se pobrali, že včeraj bi lahko razveseljevali privržence hokeja. No, tudi to je moralo priti, tudi taka situacija pokaže novo — boljšo pot, ki pomeni več delati, več vzgajati, vlagati več naporov za hokejsko šolo in pionirska moštva.

Naš odbor je zadovoljen z doseženimi uspehi. Saj so naši hokejisti od šestih možnih naslovov štiri že priborili — peti pa se je odmaknil v jesen prihodnje sezone. Namreč velik neuspeh bi bil, da bi po izločitvi državnega prvaka iz nadaljnega pokalnega tekmovanja, izgubili pokal Jugoslavije z Medveščakom ali Partizanom.

Na kaj smo v tej sezoni lahko ponosni in zadovoljni. Osvojili smo republiško pionirsko prvenstvo in prvenstvo pionirjev SFRJ. Smo državni mladinski prvaki in pokalni mladinski prvaki SFRJ, pričakujemo pa tudi peti naslov članov z osvojitvijo jugoslovanskega pokalnega prvaka. Ob osvojenem drugem mestu Jesenic in četrtem mestu Kranjske gore v I-A zvezni ligi, moramo poudariti prodor mladih. Z Medveščakom so mladi Kranjskogorci prav vse tekme odigrali borbeno in na enaki ravni (dve dobljeni tekmi od štirih).

V svojih vrstah združujemo preko 170 hokejistov v hokejski šoli, v dveh pionirskih moštvih, dveh mladinskih moštvih in dveh članskih moštvih. Poleg trenerja Vlastimila Bubnika, moramo predvsem pohvaliti trenerja HK Kranjska gora Dušana Bruna, ki je vložil precej truda, da smo v tej sezoni s tem moštvom častno zastopali naše mesto. Še večji uspeh pa je Brun dosegel v mladinskem tekmovanju, saj smo v tej sezoni nastopali brez prave konkurence, vse tekme so fantje odločili v svojo korist.

Tudi novemu trenerju Janezu Mlakarju se njegova prizadevanja že obrestujejo. Ponovno imamo najboljše pionirje v državi.

Omeniti pa moram tudi delo ostalih trenerjev Medja in Vidmarja, ki trenirata v glavnem hokejiste, ki niso bili izbrani med najboljše. V tem letu so dokaj uspešno sodelovali kot trenerji v hokejski šoli tudi Poljanšek, Hafner in F. Žbontar.

Vsa naša pozornost velja najmlajšim in zato bo še nadalje potrebno izpopolnjevati strokovni kader.

Z minulo sezono smo lahko zadovoljni. Ugotovljeno je, da igralci — člani prvega moštva Jesenic, v dolgi sezoni niso napravili nobenega neopravičenega izostanka, opravičeni izostanki pa so registrirani izključno za šolske obveznosti, poškodbe in bolezni. To dokazuje, da je disciplina igralcev zadovoljiva, v primerjavi s preteklimi leti.

Vsa moštva so odigrala 152 tekem, kar je absoluten rekord vseh časov, med njimi precejšnje število tekem s kvalitetnimi moštvi. Tudi državna reprezentanca je nastopala na Jesenicah tako, da so najzvestejši gledalci prišli na svoj račun.

(Nadaljevanje na 2. strani)

MLADI HOKEJISTI NAJUSPEŠNEJŠI

Ob koncu letošnje hokejske sezone smo lahko vendarle zadovoljni z doseženimi rezultati naših hokejistov. Člansko moštvo Jesenic je ob koncu zaigralo tako kot zna, mlajši sovrstniki pa so bili uspešni vse leto in takšni so tudi rezultati ob koncu sezone.

Prvo moštvo Jesenic je na tekmah za jugoslovanski pokal spet osvojilo simpatije ljubiteljev dobrega hokeja. Najprej je doma visoko odpravilo večnega tekmeca Olimpijo, potem pa je na ljubljanskem ledu remiziralo. Finalna tekma za jugoslovanski pokal bo menda odigrana šele jeseni, naši hokejisti pa se bodo pomerili z Medveščakom.

Mlajši rod jeseniških hokejistov pa je iz leta v leto boljši. Vsekakor so takšni rezultati plod načrtnega dela z mladimi hokejisti in seveda tudi prizadevnosti njih samih. Pionirji so letošnji državni prvaki, naslov pa so osvojili v Zagrebu. Vse nasprotnike so visoko premagali INO iz Siska 15:0, Spartak iz Subotice 10:1, prvaka Hrvaške Medveščaka pa z 10:2.

Takšni uspehi hokejski klub zavezujejo, da z delom in vnemo ne popustijo, kajti mladi hokejisti so na najboljši poti, da čez leta tudi v članskem moštvu spet zavzamejo jugoslovanski hokejski vrh.

Uspešen pa je tudi mladi rod v moštvu Kranjske gore. Mladinsko moštvo je letošnji državni in pokalni mladinski prvak. S prepričljivimi zmagami je mladinsko moštvo premagalo vse nasprotnike in ponovno dokazalo, da med sovrstniki v vsej državi nima enakovrednega nasprotnika. Tudi tukaj je močna osnova hokejistov, ki že sedaj kažejo visoko tehnično znanje, s stalnim izpopolnjevanjem pa bo kvaliteta še rastla.

J. R.

Pravilnost našega dela so gledalci podpirali s tem, da so v velikem številu bodrili hokejiste na članskih, mladinskih in pionirskih tekmah. Vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali, da smo oz. bomo v tej sezoni osvojili pet naslovov od šestih, se ob zaključku sezone v imenu celotnega članstva iskreno zahvaljujem z željo, da bi vztrajali in nadalje podpirali naše hokejiste v naslednji etapi k najvišjemu cilju.

Posebna zahvala gre podjetjem, ki so nas finančno podprla, predvsem pa železarni Jesenice za moralno in finančno podporo, katera je bila prav gotovo odločilna pri uspehih, ki smo jih z reorganizacijo dosegli. Tudi trgovskemu podjetju Universal Jesenice gre vsa zahvala, da smo začrtani program v popolnosti izvedli.

Če bo hokej postal skrb širših slojev, ne samo peščice odbornikov z zavestjo, da je ta zvrst športa Jeseničanom potrebna, potem ni bojazni za lepšo prihodnost. S tem pa mislimo, da jeseniški hokej ni potreben samo železarskim Jesenicam, ta mora zopet odločilno vplivati na razvoj hokeja v gorenjski regiji le v Sloveniji in Jugoslaviji.

Naše hokejsko društvo, klubi prijateljev hokeja širom Slovenije pa morajo tako kot v preteklosti, podpirati nadaljnji razvoj jeseniškega hokeja.

Predsednik HD Jesenice
France Božič

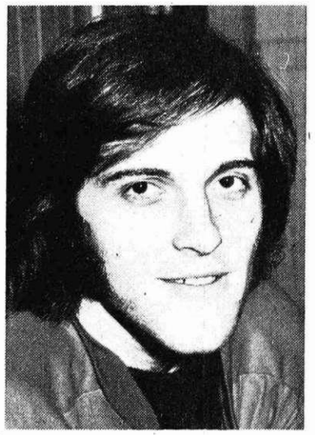

Edi Hafner

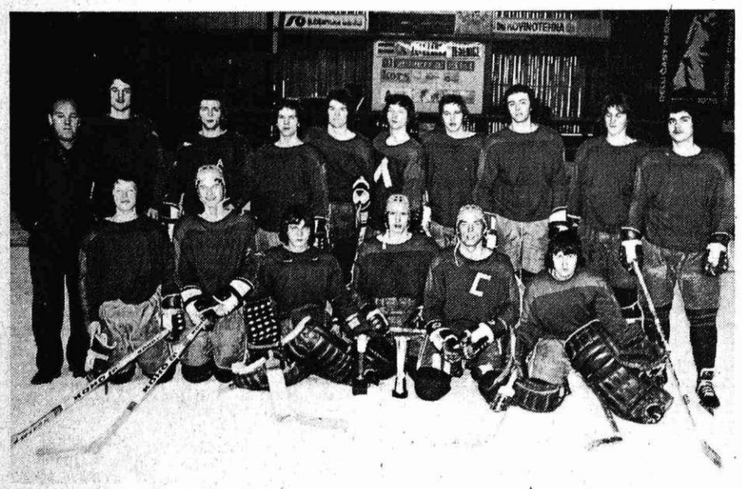

Mladinsko moštvo HK Kranjska gora državni in pokalni prvak Jugoslavije

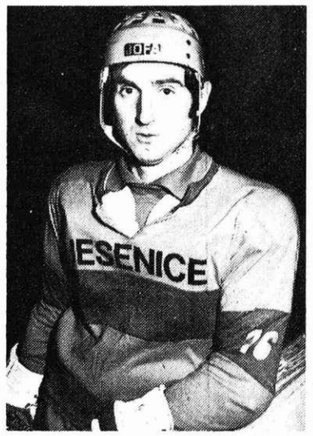

Silvo Poljanšek

JESENIŠKI HOKEJISTI OPRAVIČILI ZAUPANJE ZA NASTOP NA OLIMPIADI

Nastop na olimpijskih igrah je za vsakega športnika enkratno in neponovljivo doživetje. Nositi v sebi olimpijsko misel in njeno vrednoto prikazati pred športnim občinstvom, zanosno, borbeno, plemenito in tovariško; to je dejanje, ki ga poveličuje vsa športna javnost. Prijatelji jeseniškega hokeja smo ponosni, da so naši hokejisti, ki so nas zastopali na letošnjih olimpijskih igrah v Innsbrucku pokazali, da se znajo srčno boriti, dobro zaigrati, akcije pa končati z golom. Franci Žbontar je bil s šestimi zadetki naš najboljši strelec in za takšen uspeh mu lahko res od srca čestitamo. Tudi ostali jeseniški hokejisti so dobro igrali in tako v dresu državne reprezentance opravičili zaupanje hokejske javnosti. Nedvomno zaslužijo, da jih v sliki predstavimo tudi v našem glasilu.

Roman Smolej

PRIJATELJEM HOKEJ KLUBA JESENICE

Že pred leti se je v Begunjah »rodila« ideja o društvu navijačev oziroma prijateljev hokej kluba Jesenice in tam so tudi prvi v Sloveniji ustanovili društvo prijateljev in navijačev hokej kluba Jesenice. Toda akcija je potekala v ožji bližini Begunj, dalj po Gorenjski pa se ni mogla razmakniti. Le malo je bilo navijačev izven Begunj, ki so se priključili temu društvu.

Toda v začetku lanskega leta oziroma ob koncu leta 1974 pa je bila na Jesenicah ustanovljena komisija za delo s klubi prijateljev HK Jesenice, ki je imela nalogo pridobiti čimveč prijateljev na Jesenicah, še posebno pa po vsej Sloveniji. Komisija je sestavila tudi pravilnik prijateljev HK Jesenice. Ta pravilnik je bil nato v celoti objavljen v drugi številki lista JE-SE-NI-CE. Po tem pravilniku naj bi se prijatelji – navijači organizirali po področjih, OZD, krajevnih skupnostih, naseljih in podobno ter bili sestavni del hokejskega društva Jesenice. Pri tem pa bi s plačanjem članarine in drugimi sredstvi gmotno pomagali hokejskemu društvu Jesenice.

Na pobudo komisije za PHKJ so pričele prihajati prve prijave prebivalcev, z željo, da bi postali člani PHKJ. Seveda so bili med prvimi spet Begunjčani, saj ima to društvo PHKJ največ članov in sicer 138. V tej vnemi, da pomagajo HK Jesenice denarno in z bodrenjem na hokejskih tekmah, pa so pozabili, da je treba za članstvo v društvu PHKJ plačati članarino. Ker pa so marljivi delavci in dobri navijači upamo, da bodo poravnali svoje obveznosti do PHKJ.

Le malo zaostajajo prijatelji HKJ v Domžalah in Mengšu, saj sta poverjenika Aleksander Klinar in Mohorič zbrala okoli sebe že 129 prijateljev. To društvo je pokazalo veliko zanimanje pri organiziranju zbiranja dobitkov za hokejsko tombolo, še posebno zanimanje pa so pokazali za gostovanje jeseniških igralcev v ČSSR, saj so organizirali dvodnevni izlet v Brno. Izdelali so tudi značke svojega kluba. Z veseljem so zbiralci in ostali prebivalci Jesenic kupovali te majhne artikle.

Z lepim številom prijateljev HKJ se lahko ponaša tudi Mara Koritnik, ki je okoli sebe zbrala še 60 članov iz Stranj, Stahovice in bližnjega Kamnika. Tudi to društvo je veliko pripomoglo k tomboli. Na vsako tekmo pa se pripeljejo s posebnim avtobusom. Z zastavami PHKJ in drugimi pripomočki pa na vse načine bodrijo naše fante v boju na ledeni ploskvi.

Tudi v drugih krajih Slovenije niso pozabili na hokejiste s Podmežaklje in se s tedna v teden veča število PHKJ.

Tako v mariborski Livarni dela 13 članov PHKJ, njihov poverjenik Edo Pšunder pa si prizadeva, da se bo to število povečalo.

Vekoslav Cee in Bruno Selan sta okoli sebe zbrala že 58 prijateljev jeseniškega hokeja, povečini delavcev iz tovarne INTES, kateri so se pripeljali na zadnjo tekmo za državno prvenstvo med Jesenicami in Olimpijo na Jesenice, čeprav bi si tekmo lahko ogledali po televiziji.

V Hrastjah pri Kranju je dijakinja ESŠ Tina Rozman zbrala devet navijačev HKJ, toda upa, da jih bo v bližnji prihodnosti še več.

Tudi v Senovem pri Leskovcu so štirje prijatelji, z njimi pa imamo stike preko Lojzeta Šribarja, zanimivosti in novice o hokeju pa razberejo iz našega glasila.

Prvi v Ljubljani, ki je postal član PHKJ je bil Roman Stana in začel organizirano zbirati ostale ljubitelje HD Jesenice. To delo je sedaj prevzel Zdenko Remic, ki skupaj s svojimi 18 člani tvori društvo PHKJ v »vroči« Ljubljani.

Iz Šmartnega v Tuhinju pri Lazah pa skupaj z Janezom Malijem navija še 26 prijateljev, ki si vsi želijo, da bi na Jesenicah spet »zasijala zvezdica«.

V bližnjem Kranju je Dušan Roblek iz Ljubljanske banke v kratkem času pridobil 26 prijateljev, da so se včlanili v društvo PHKJ, ki bodo sedaj še z večjim veseljem bodrili jeseniške hokejiste. Seveda pa pri tem ne bodo pozabili na kranjske fante, ki uspešno nastopajo za HK Triglav.

Igralci Blejske Dobrave, ki tekmujejo v divji gorenjski ligi, so vsi člani PHKJ in redno poravnavajo svoje obveznosti, čeprav imajo druge izdatke in se večinoma financirajo sami. Njihov poverjenik je Franc Pukl.

Ostalih prijateljev oziroma navijačev, ki so člani društva PHKJ in niso v skupinah, imajo pa stalni kontakt s komisijo PHKJ, pa je še 51.

Med temi prijatelji je najbolj popularen Franc Košir, ki že več kot 20 let igra pri Avsenikih, istočasno pa vsa leta živi z jeseniškim hokejem.

Ostali pa so pretežno z Jesenic (13), iz Škofje Loke (8), Ljubljane (10), Bleda (2), Sp. in Zg. Pirnič pri Medvodah (5), Radovljice in Kamne gorice (3), Kamnika (5) in Kranja (4).

Celo iz Beograda je prišla prošnja 15-letnega Bojana Milovanoviča, da naj ga vpišemo med člane PHKJ.

Želo bi bili veseli, če bi bili v teh krajih poverjeniki in bi vse člane povezali med seboj, da bi bili člani PHKJ tudi kot celota ne pa samo kot posamezniki. Zato pozivamo vse člane PHKJ, da iz med sebe izvolijo poverjenike, ki bodo organizirano zbirali prijatelje HKJ, ter njihove podatke in članarino posredovali naši komisiji ali glavnemu poverjeniku.

Glavni poverjenik vodi evidenco vseh članov, pri vpisu v društvo PHKJ pa vsakemu takoj izda člansko izkaznico in značko HK Jesenice. Vsako leto prejme član bon, s katerim lahko dvigne brezplačno vstopnico za katerokoli tekmo na Jesenicah. Z željo, da bi imeli stalni stik s člani, izdajamo informativni list HK Jesenice za vse člane PHKJ brezplačno.

Članarina za vse odrasle člane znaša letno 50,00 din, mladina do 18. leta, študentje, vojaki in upokojenci pa plačajo 25,00 din.

Upamo, da bo vse več ljubiteljev hokeja, ki bi radi postali člani PHKJ in športno bodrili jeseniške ledene »oklopnike«, vsi ostali, že stari člani PHKJ pa naj bodo vzor novim članom.

Za vse informacije se lahko obračate na naslov Hokej klub Jesenice, komisija za prijatelje HK Jesenice, Ledarska 4 (tel. 81-579), na predsednika komisije inž. Emila Ažmana, železarna Jesenice (tel. 81-441) ali na glavnega poverjenika Leopolda Strajnarja, Ljubljanska banka – enota Jesenice (tel. 81-647).

ČIMPREJ POSTANITE ČLAN PRIJATELJEV HOKEJ KLUBA JESENICE IN POMAGAJTE K HITREJŠEMU RAZVOJU JESENIŠKEGA HOKEJA!

ZAKAJ NE DVA TRENERJA?

Vodstvo mladinske reprezentance Jugoslavije, ki je na evropskem mladinskem prvenstvu v Romuniji, je storilo prav, da je poleg zveznega trenerja, sicer trenerja Kranjske gore Dušana Bruna, poslalo z reprezentanco še enega strokovnjaka, trenerja olimpijinih mladincev Borisa Svetlina. Na Jesenicah so bila ob tem deljena mnenja, vendar vsak poznavalec športa in tako tudi hokeja ve, da je timsko delo najboljše.

Res je tudi to, da več ljudi več ve. Zato je prav in to bi morala postati stalna praksa, da bi z našimi reprezentancami na tako pomembna tekmovanja kot so evropska in svetovna prvenstva, moralo potovati več strokovnjakov, manj pa funkcionarjev – spremljevalcev. Boris Svetlin bo vsekakor dobrodošel trenerju Brunu ne le zaradi strokovnosti, temveč tudi zaradi tega, ker si lahko porazdelita delo. Res je tudi to, da ljubljanski trener bolje pozna igralce Olimpije iz Tivolija, katere sam trenira, kot denimo drug trener.

Prav ob tem primeru pa bi bilo dobro, da bi se odgovorni hokejski delavci, ki skrbijo za člansko reprezentanco, ki se pripravlja za svetovno prvenstvo »B« skupine v Švici, odločili in v Švico poleg trenerja Olimpije in reprezentance Hainija poslali tudi trenerja Jesenic Vlastimila Bubnika. To bi imelo vsekakor samo pozitivne posledice, zato pa je tudi več razlogov. Bubnik je namreč dokazal, da je jeseniške reprezentante zelo dobro pripravil, kar so pokazali nastopi Jeseničanov v Innsbrucku kjer so bili najboljši. Tudi po Olimpiadi so Jeseničani pokazali zelo dobro formo v dveh dvobojih v polfinalu jugoslovanskega pokala.

Res je tudi to, da trener Haini kot kaže ne pozna dobro Jeseničanov in njihovih zmožnosti, kar je ponovno pokazal v Innsbrucku, kjer si ni upal postaviti med vratnice mladega Marjana Žbontarja, čeprav je bil Albreht v večini dvobojev nezanesljiv. Gre še za eno dokaj resno stvar. Nekateri jeseniški reprezentantje so bili v Innsbrucku deležni čudnega odnosa zveznega trenerja, kar jih je precej prizadelo.

To je le nekaj mnenj, o potrebi, da če že imamo dva zelo dobra in priznana strokovnjaka, ki se med drugim tudi zelo dobro poznata, ju izkoristimo. S skupnimi močmi bosta vsekakor več zmogla in dosegla, kar bo koristilo jugoslovanskemu hokeju. Vodstveni hokejski delavci so se pravilno odločili za dva strokovnjaka pri odhodu naše mladinske reprezentance na evropsko prvenstvo, zakaj se ne bi tudi pri članski reprezentanci?

HD BLED – PRVAK SRS V HOKEJU

Ustanovitev – poletni treningi – štart v slovenski hokejski ligi – tekmovanja povezana z raznimi tehničnimi in finančnimi problemi in končno odločilna zmaga na domačem terenu s prvakom vzhodne skupine slovenske hokejske lige – HK iz Velenja. Tako, ali pa še krajše bi lahko opisal življenje in delo novoustanovljenega hokejsko-drsalnega kluba Bled.

Vendar pa je proces oz. rojevanje novega kluba zahtevalo nemalo truda in časa, katerega so vlagali predvsem mladi člani na izrednem občnem zboru izvoljenega upravnega odbora.

Upravni odbor, katerega sestavljajo predvsem mladi – člani moštva, je s sodelovanjem nekaterih starejših (Cerar, Pogačar, Ferjan), v tem pogledu že na Jesenicah prekaljenih funkcionarjev imel nalogo, da pripravi moštvo, ki bo lahko nastopalo v slovenski hokejski ligi.

Na osnovi nasvetov članov uprave HK Jesenice in nekaterih igralcev kluba, srečne roke pri izbiri nekaterih igralcev z Jesenic, ter tehtnih odločitev trenerja Marjana Kristana in njegovega namestnika Endliherja, smo sestavili homogeno ekipo, katere člani so se na tekmah in treningih borili in si prizadevali, da bi v okviru začrtane poti in možnosti dosegli to, kar realno ni nihče mogel pričakovati.

Iz tekme v tekmo je moštvo tako kondicijsko, kakor tudi tehnično napredovalo. Od prve tekme, katero je moštvo kot gost odigralo v hali Tivoli z HK iz Prevoj (rezultat 6:8) pa vse do finalne tekme na Bledu z HK Velenje (rezultat 11:2), so člani moštva s svojim entuziazmom, delnim samofinansiranjem in željo po igranju dokazali, da se kljub nekaterim zaviralnim silam in nizki pomoči TTKS (do konca prvenstva SRS 5.000 din), lahko doseže tudi to kar nihče ni pričakoval.

K osvojitvi prvenstva pa so nam po finančni strani pomagale nekatere delovne organizacije, ki so z odkupom prostora za reklamiranje bistveno pripomogle, da smo z delom sploh lahko začeli.

Želel bi izkoristiti priložnost, da se javno zahvalim delovnim kolektivom Universalu z Jesenic, turističnima poslovalnicama Generalturista in Kvarnerekspresa, Elmont in LIP z Bleda, tovarni čipk in vezenin z Bleda, ekspozituri LB v Radovljici, Slovenijalesu in JAT iz Ljubljane za finančno pomoč ter članoma uprave HK Jesenice Božiču in Črvu, trenerjema Bubniku in Medju za strokovno pomoč ter mladinski ekipi Jesenic in ekipi z Blejske Dobrave s katerima smo odigrali več trening tekem.

Prvenstvo je torej za nami. Že sedaj smo si zastavili nove naloge, katerih realizacija je pogoj, da bomo naslednjo sezono lahko tekmovali v višji ligi. Organizirati moramo ekipi mladincev in pionirjev, posvetiti njihovemu razvoju čimveč časa, strokovnosti ter materialnih in finančnih sredstev, saj vemo, da je bodočnost hokeja na Bledu le v vzgoji lastnega kadra – v vzgoji pionirjev – med katerimi je na Bledu in njegovi okolici veliko zanimanje.

Upamo, da nam bo s pomočjo vseh na Bledu zainteresiranih za razširitev športnega duha med mladino in večjo finančno pomočjo TOZD, OZD in SOZD, ki delujejo na Bledu oz. radovljiški občini in ne na koncu dotacij TTKS, ki bi morala biti pravzaprav glavni mecen in mentor novoustanovljenega HDK Bled, uspelo doseči zastavljene cilje.

Franc Pavlič

Podpredsednik HZS France Božič izroča pokala za osvojitev državnega prvenstva in pokala Jugoslavije kapetanu mladinskega moštva Kranjske gore Bojanu Brunu

Blejski hokejisti so postali republiški prvaki

ALI BOMO ŠE ENKRAT TRETJI

Mladinska reprezentanca Jugoslavije je tudi letos sodelovala na evropskem prvenstvu. V času našega poročanja evropski turnir še traja, tako da o rezultatih in končni uvrstitvi še ne moremo govoriti. Kot je bilo pričakovati je največ mladih reprezentantov iz mladinskega moštva Kranjske gore, ki je prepričljivo, tudi letos osvojilo obe domači lovoriki, državno prvenstvo ter prvo mesto v jugoslovanskem pokalu. Kranjskogorcev je devet: Pretnar, Terseglav, Jug, D. Horvat, Brun, Z. Šuvak, Ščap, Lah in Golja, ostali pa so iz Olimpije, Medveščaka in Tivolija: Kovač, Ogrin, Sekelj, Sotlar in Režek (Olimpija), Hrelja in Bregant (Medveščak) ter Tehovnik (Tivoli).

Tudi mladinci niso imeli posebnih priprav med sezono, čeprav so odigrali vrsto prijateljskih tekem. Zbrali pa so se pred odhodom na evropsko prvenstvo v Ploesti (Romunija), v hali Tivoli v Ljubljani. Skupni treningi so vsekakor dobrodošli mladim hokejistom in njihovo formo so pred odhodom ocenjevali kot zelo dobro.

Omenimo naj, da je mladinska reprezentanca Jugoslavije na dosedanjih evropskih prvenstvih kar trikrat osvojila tretje mesto.

Pionirsko moštvo Kranjske gore

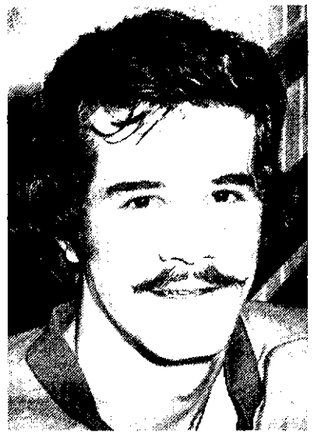

Ivan Ščap

Pionirsko moštvo HK Jesenice republiški in državni prvak

Franci Žbontar

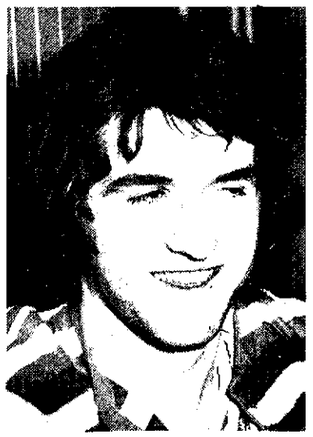

Marjan Žbontar

V INSBRUCKU ŠELE ČETRTI

Člani jugoslovanske hokejske reprezentance tudi v letošnji olimpijski sezoni niso imeli posebnih skupnih priprav, razen pred samim odhodom v Innsbruck. Med sezono so naši najboljši sicer odigrali nekaj prijateljskih tekem, vendar pa je bilo to vsekakor premalo. Le dober teden pred odhodom v Innsbruck so se najboljši jugoslovanski hokejisti zbrali v ljubljanski hali Tivoli, kjer so se zelo dobro in resno pripravljali na Olimpiado. V tem obdobju so odigrali nekaj prijateljskih tekem, ki pa so pokazale, da se jim forma stopnjuje. Kljub temu, da so bile te zadnje, sicer kratkotrajne, vendar zelo dobro izkoriščene priprave uspešne, na njih pa je prvič sodeloval tudi psiholog, smo se s precejšnjo bojaznijo poslovili od naše reprezentance, v kateri je v Innsbruck odpotovalo le šest jeseniških igralcev: F. Žbontar, Hafner, Poljanšek, Smolej, Ščap in M. Žbontar.

V slovenskem tisku se je ob dokončni odločitvi, kateri igralci nas bodo zastopali na Olimpiadi, pojavilo precej deljenih mnenj. Bili so tudi taki, ki so grajali odločitev vodstva reprezentance, v kateri je bilo po njihovem mnenju premalo Jeseničanov.

Z bojaznijo in deljenimi mnenji smo se torej poslovili od naših, ki so se najprej v kvalifikacijah za vstop v »A« skupino olimpijskega turnirja pomerili z reprezentanco ZDA. Zmagali so sicer Američani, vendar naši niso igrali slabo. Upamo si celo trditi, da bi z nekoliko boljšo igro v obrambi dosegli precej boljši rezultat, kot poraz s štirimi goli.

Že prva uvodna tekma je pokazala zelo slabo igro naše obrambe, ki se je z redkimi izjemami nadaljevala tudi v »B« skupini. Morda največje razočaranje pa je bil vratar Albreht, znan na Jesenicah kot izreden vratar, ki je bil v zadnjih sezonah večkrat najzaslužnejši za zmage Olimpije proti moštvu Jesenic. Takoj lahko povemo, da je Albreht razen v tekmi z zmagovalci B skupine Romunijo (zmaga Jugoslavije 4:3), v vseh ostalih srečanjih branil zelo nezanesljivo.

Naši so v »B« skupini začeli zelo dobro. Najprej so premagali Švico, zatem Bolgarijo in nato še poznejšega zmagovalca reprezentanco Romunije. S šestimi točkami so se odprle izredne možnosti, da bi osvojili prvo mesto v skupini. Toda najprej nas je premagala reprezentanca Japonske in to zasluženo, kljub odlični igri Jugoslovanov v zadnji tretjini. Da je bilo razočaranje popolno, so nas v zadnji tekmi premagali tudi domačini Avstrijci. Pred srečanjem z Avstrijo so naši imeli tri možnosti (če bi zmagali bi bili prvi, če bi igrali neodločeno bi bili drugi, s porazom pa četrti), vendar so dosegli najslabšo. Osvojili so četrto mesto, za Romunijo, Avstrijo in Japonsko. Dosegli so tri zmage in dva poraza, razlika v golih pa je bila 22:19.

Veliko je bilo govora o tem, zakaj je prišlo do precejšnjega neuspeha jugoslovanskih hokejistov. Ljubitelji hokeja so si izmišljevali različne vzroke, med njimi pa je bilo precej takih, ki so letele na sam strokovni vrh naše reprezentance. Mnogi so se čudili zakaj trener Haini ni našel pravih branilskih dvojic, še posebej zakaj ni preizkusil tudi mladega jeseniškega vratarja Marjana Žbontarja, ko je videl, da Albrehtu na olimpijskem turnirju ne gre. To pa je postalo še bolj aktualno po dveh polfinalnih tekmah za jugoslovanski pokal med Olimpijo in Jesenicami. Obe tekmi pa sta namreč pokazali, da je Marjan Žbontar v odlični formi, Albreht pa je razočaral. To je vsekakor velik dokaz, da se je trener Haini precej motil, da Žbontarju v Innsbrucku ni ponudil niti najmanjše priložnosti.

Precej kritik na zveznega trenerja je letelo tudi zaradi precej čudnega odnosa do nekaterih reprezentantov, med katerimi so bili tudi Jeseničani. Predvsem je čudno to, da so bili pogostih netaktnih kritik deležni prav F. Žbontar, Hafner, Poljanšek in Smolej, ki so bili v Innsbrucku najboljši možje v naši reprezentanci. Dosegli so največ golov, pa tudi sicer so bili motor naše reprezentance. Težko si je zamisliti kaj bi se dogajalo z našimi, če ti igralci ne bi igrali tako dobro kot so.

Kakor koli že, Olimpiada v Innsbrucku je pokazala vrsto pomanjkljivosti v vrstah naše državne reprezentance, tako pri igralcih, kot tudi pri vodstvu. Analize nekaterih dogodkov pa bi bile še kako zdrave že pred odhodom na svetovno prvenstvo v Švico, še zlasti po odličnem začetku na Olimpiadi in velikem razočaranju ob koncu.

PIŠE JANKO RABIČ

SKOZI ZGODOVINO IN RAZVOJ JESENIŠKEGA HOKEJA

Ljubljanski hokejisti so na Jesenice prišli z B ekipo trdno odločeni, da zmagajo. Podcenjevanje domačih nasprotnikov pa se jim je hudo maščevalo, saj so bili na ledeni ploskvi na nogometnem igrišču dvakrat poraženi. To je bilo vsekakor veliko presenečenje, ki ga je pred srečanjem z B ekipo Ljubljane malokdo pričakoval. Hokejisti so bili teh zmag izredno veseli, pa tudi maloštevilni gledalci okrog ledene ploskve so navdušeno pozdravili zmago. Prav z omenjenima zmagama med B ekipo Ljubljane so se začeli jeseniški hokejisti prebijati med znana slovenska moštva.

Nekaj najboljših povojnih hokejistov Jesenic

ZMAGA NA TURNIRJU V CELJU

Požrtvovalno in trdo delo je rodilo sadove. Redni treningi in načrtnejše uigravanje moštva je vedno bolj dvigalo kvaliteto. Leta 1947 so se jeseniški hokejisti udeležili turnirja v Celju, na katerem so igrale ekipe Maribora, Brežic, Celja in Jesenic. Malo kdo se je tudi na tem turnirju nadejal velikega presenečenja za katerega so poskrbeli hokejisti železarskih Jesenic. Vse tri nasprotnike so premagali in zmagali na turnirju. Za zmagovito ekipo so zaigrali: Dušan Brun, Boris Čebulj, Dornik, Kozjek, Kaltnekar, Kos, Dolinar, Janoš, Mendiževec, Turnšek in Karko Vergles.

Zadovoljni so se vračali domov, kajti osvojitev prvega mesta na turnirju je pomenilo, da se jim še bolj na široko odpirajo vrata na pomembnejša hokejska srečanja. V ekipi so bili vsi enotnega mnenja, da bodo kvaliteto izboljševali le v srečanjih s kvalitetnejšimi moštvi. Z A ekipo Ljubljane so redno izgubljali, vendar jih porazi niso potrli, saj so se zavedali, da takšnemu nasprotniku še niso dorasli. Še slabše je bilo na srečanjih s Partizanom, ki jih je premagal tudi z več kot dvajset goli razlike.

ORGANIZIRANO NOVIM USPEHOM NASPROTI

Hokejski drsalni klub je v okviru fizkulturnega društva deloval že leta 1948, vendar ni imel pravega vodstva. Hokejisti so se vse bolj zavedali da nujno potrebujejo močan odbor, kajti z rastjo kvalitete igranja in razvojem hokejskega športa je nastajalo vedno več problemov, ki jim sami hokejisti niso bili kos. Iz dneva v dan so se pojavljale nove potrebe, sedaj za opremo, pa organizacijo tekem, pripravo igrišča itd. Do tistega časa so vse to opravljali hokejisti kakor so pač vedeli in znali oziroma kakor so se znašli. Takšna opravila so jim seveda kradla dragocen čas, da niso mogli toliko trenirati.

Leta 1948 je bil izvoljen prvi odbor, ki so ga pod vodstvom Draga Cerarja sestavljali še: France Božič, Mitja Verovšek, inž. Milan Marolt in inž. Pavle Hafner, Odbor si je zadal številne naloge, težišče dela pa je bilo usmerjeno na izboljševanje pogojev za treninge, za boljšo opremljenost igralcev, skratka skrb za hitrejšo rast kvalitete in razvoj jeseniškega hokeja.

IZDELOVANJE DRSALK V ŽELEZARNI

Železarna je hokejistom pomagala že od vsega začetka. Nudila jim je materialno podporo, poleg tega pa so bili od vodstva deležni tudi pohval za razne uspehe. Po ustanovitvi novega odbora je bila ena prvih uspešno izvedenih akcij izdelava tridesetih parov drsalk v Železarni. Te drsalke je izdelal Matko Medja, eden prvih jeseniških hokejistov, ki je po poklicu orodjar. Obiskal sem ga ter zaprosil, da o tem pove kaj več.

»V tistem času je bilo drsalke zelo težko dobiti, posebno tiste originalne, ki so bile namenjene samo za hokej. Mi smo imeli v začetku največ drsalke za umetnostno drsanje, ki seveda niso bile najbolj primerne za igranje hokeja. Pravih hokejskih si nismo mogli privoščiti ker nismo imeli denarja. Ko se je porodila ideja, da bi sami začeli izdelovati drsalke, je vodstvo nad akcijo prevzel predsednik odbora Drago Cerar. Mene je vprašal, če sem jih pripravljen izdelati in seveda, če bom zmogel. Ko sem malo razmislil, sem se odločil da poizkusim. Cerar je poskrbel, da je izdelava potekala z dovoljenjem vodstva Železarne. Prejel sem naročilnico in tako začel z izdelovanjem. Vzorec za izdelavo sem vzel od nemških drsalk »Polar«. Najprej sem naredil šablon, da sem imel pravo dolžino, velikost in obliko drsalk. Material sem dobil z Javornika, kjer so takrat izdelovali črno pločevino, procrom in dekapirano pločevino. Jaz sem se odločil za slednjo, ki se mi je zdela najbolj primerna.

IKARUS DRSALKE

Pri izdelavi so mi pomagali tudi sodelavci. Spominjam se, da smo v konstrukcijski delavnici morali najprej popraviti aparat za točkasto varjenje, ker sem ga potreboval. Klina od drsalk je namreč prišla točkasto zavarena v zgornji del ogrodja drsalk. Ko so bile drsalke izdelane jih je bilo treba še pritrditi na čevlje, ki smo jih dobili iz športne trgovine.

Te prve doma izdelane drsalke so dobili tisti hokejisti, ki so drsali na umetnih. Vsi so jih pohvalili, da so dobre in da se z njimi dobro drsa. Ko smo razmišljali kakšno ime naj jim damo, nam ni nič pametnega padlo v glavo. Potem smo pa kar rekli, da se bodo imenovale Ikarus, in pri tem je ostalo. En par tistih drsalk še danes hranim doma.«

TUDI PALICE NAJBOLJ PREPROSTE

Matko Medja mi je pripovedoval, da so v tistem času v Železarni izdelovali tudi palice in sicer v mizarni.

»Palice so izdelovali na najpreprostejši način. Ker niso imeli primernega lepila, so jih lepili kar z mizarskim klejem, potem pa »oblekli« spodnji del s pločevino, da so bile močnejše. Da se ne bi videlo, da so spodaj oblečene s pločevino, so jih potem oblepili s trakom. Iz tega je moč videti, da smo si pri opremi pomagali res na najrazličnejše načine, kajti vedeli smo, da nam drage opreme ne bo nihče podaril.«

(se nadaljuje)

IZ PISARNE HD JESENICE

Cene znač in nalepk hokej kluba Jesenice, ki jih lahko kupite v pisarni hokej kluba so:

— značke 5,00 dinarjev,
— nalepke za bunde in avtomobile 8,00 dinarjev.

Cene za reklamne ogiase v glasilu JE-SE-NI-CE, ki izhaja v 9.500 izvodih, so:

— cela stran 8.000,00 din,
— pol strani 4.000,00 din,
— četrt strani 2.000,00 din,
— osminc strani 1.000,00 din,
— dvanajstino strani 500,00 din.

PO OLIMPIJSKIH IGRAH NAŠE HOKEJSKE REPREZENTANCE

V zadnji številki priloge železarja JE-SE-NI-CE odgovorni urednik poziva bralce in gledalce ter ljubitelje športa, posebno pa hokeja, naj pošljejo prispevke, mnenja in komentarje na delo, igro in podobno.

Olimpijske igre še posebno pa igre naše hokejske reprezentance so me spodbudile, da sem napisal ta članek. Neuspeh je bil, vendar je zdaj vse tiho, če izvzamemo izjavo tovariša Aljančiča, da bomo na svetovnem prvenstvu še močnejši s prihodom R. Hitija, Renoja in S. Koširja.

Zato lepo po vrsti. Zdi se mi, da so bila poročila o igrah našega moštva zelo ozko gledana in pristranska. V kolikor ne bi bilo tako, se ne bi moglo dogoditi, da je novinar v 1. številki olimpijskega dnevnika napisal in s tem okarakteriziral igralce iz moštva Jesenic z naslednjim: »Vse gole, oziroma kapitulacija naše ekipe je bila takrat, ko je trener potegnil iz ekipe Ščapa, Beravsa, Poljanška, Hafnerja in Žbontarja, ker ni bil zadovoljen z igro v prvi tretjini.« V drugem stolpcu pa nasprotujoča izjava trenerja Haynija Premysla, da je najbolj zadovoljen z jeseniško trojko.

Po tekmi s Švico je zadnji zadetek dosegel Hiti na podajo Smoleja, kar je bilo razvidno tudi iz neposrednega radijskega prenosa, Športnih novosti itd., le v Delu je bil podajalec Beravs. Poleg tega je Delo poleg članka priobčilo še sliko napadalca Petača s pripisom »vedno nevaren«. Mislim, da je tako pisanje skrajno pristransko, čeprav so vsi oziroma smo vsi vedeli, da je slednjega zaradi slabše forme v napadu zamenjal Smolej. Sicer sam Petač temu ni kriv. Krivi smo mi, ki jih na tak in podoben način kujemo v zvezde. Publiciteto je treba pač dati v pravem trenutku. Mislim pa, če smo sliko že morali objaviti bi na to mesto postavili vratarja Albrehta, ki je bil res odličen.

Vsi vemo, da je bil slabši del moštva obramba. Dovolj je bilo slišati o pripravah reprezentance. Tudi to, da ni dosti manjkalo in bi doma ostala še Smolej in Ščap. Sicer pa tudi izjave zveznega selektorja na TV niso bile nič kaj prepričljive. Nič koliko ugotovitev v času iger naše reprezentance, reporterjev, novinarjev, strokovnjakov takšnih ali drugačnih je potrjevalo, da Jakopič in Gojanović nimata potrebne hitrosti, da slabo podajata, da gledata nasprotniku v hrbet itd. To so odgovorni vedeli, odnosno bi morali vedeti že pred odhodom na OI in ni bilo treba, da vztrajamo na bekovskem mestu z Beravsem, čeprav je vedno igral v napadu. Ali so bile to le nagrade za vse to kar so dali v klubu. Drugače si tega ne moremo razlagati, saj sta doma ostala kaznovana branilca, ki jima je bojda kazen potekla tiste dni, ko so naši igrali z ZDA. Verjetno bi bile tudi igre Ščapa boljše, če bi imel poleg sebe branilca s katerim je večji del težkih tekem na derbijih z Olimpijo tudi igral. Kondicija pri tem verjetno ni bila vprašanje, saj vemo, da se je v teh derbijih igralo le z dvema branilskima paroma. Tudi Gojanoviča bi lahko zamenjal vsaj toliko uspešno kakšen drugi napadalec, ki je vso sezono igral.

Trditev, da sta oba na sklepnih pripravah pokazala dobro formo je vprašljiva, saj bi navsezadnje lahko poslali tudi kakšnega slabšega glede na igre v domačem prvenstvu. Napadalcev pa nam ne manjka. In če so igre pod geslom: »Važno je sodelovati« bi lahko poslali na olimpijske igre nekoga mlajših in perspektivnejših igralcev.

Torej se lahko upravičeno sprašujemo zakaj tako?

O dobrih igrah jeseniške napadalne trojke je bilo zelo malo napisanega. Vprašanje je koliko bi bilo komentatorjev enakega mnenja, če bi bili tako uspešni ostali iz ekipe. Od 26 golov kolikor jih je dalo naše moštvo nasprotnikom, jih je drugi napad dosegel deset. Moram reči, da sem najbolj objektivne ocene o igri slišal iz ust radijskega reporterja Mirka Strehovca. Ostali reporterji oziroma dopisniki pa skoraj nič. Prav tako ni bilo nobenih izjav po končanih tekmah igralcev iz vrst moštva Jesenic. Ali so tako skromni, ali pa so jih v trenutkih triumfa enostavno pozabili. Resnica je, da so prve izjave v OD (beri olimpijski dnevnik) Poljanška in Hafnerja šele po porazih z Japonci in Avstrijci.

Po sliki objavljeni v Delu, ko se fantje peljejo z avtobusom pa izgleda, da se sploh ne razumejo, saj med njimi ni videti igralca iz vrst Jesenic. Torej je možnosti za ugibanja o slabi uvrstitvi dovolj. Vse kaže, da je pri nas še vedno prisotno klubaštvo, čeprav javnost zadovoljujemo z raznimi sporazumi in apeli. V kolikor bomo na teh pozicijah še naprej vztrajali, dokler se v hokejskem vrhu pri nas iz temelja ne bo nekaj spremenilo, potem bomo s kvaliteto, ki so jo v svet ponesli starejši hokejisti, vztrajno drseli navzdol.

Ko vsi kažemo na neuspeh, pa se izgleda zadovoljujemo le z izjavami, da bo na SP boljše. In kaj če ne bo in se znajdemo še nižje? Kakšna opravičila bomo takrat brali.

Ali se bo še naprej pisalo: Bili smo boljši a nezasluženo izgubili, nasprotnik pa slabši a vendar zasluženo zmagal. Tako bo po starem pregovoru volk sit in koza cela. Ali iz vsake moke mi vedno znamo narediti dober kruh.

Navsezadnje je tudi vprašljivo ali je dobro, da moštvo trenira trener, ki je istočasno tudi trener kluba. Nehote so igralci iz drugih sredin nekako v podrejenem položaju, posebno še takrat, ko je treba dokončno sestaviti reprezentanco.

Lep primer so jeseniški igralci, ki na pripravah skoraj niso znali dati gol, kar so na IO krepko demantirali. To je navsezadnje pokazal tudi Smolej, ki je uspešno zamenjal Petača, poleg tega pa dosegel nekaj pomembnih zadetkov.

Olimpijske igre so za nami, pred nami svetovno prvenstvo skupine B v Švici. Upamo, da bo reprezentanca sestavljena tako, da ne bomo po velikih pričakovanjih dočakali razočaranje. Zdaj je še čas, da se stvari urede. Upamo pa tudi, da bo pisanje bolj objektivno in bi tako prispevalo k boljšemu vzdušju po vrnitvi iz svetovnega prvenstva. Da pa tu res nekaj ni bilo v redu pričajo članki, ki jih objavljamo na skupni fotografiji in izjave jeseniških hokejistov, da so se do njih neodgovorno in na skrajno žaljiv način tudi obnašali.

Mirko Rabič

(Nadaljevanje s 1. strani)

šega strelca v minulih treh sezonah, v katerih je igral za moštvo univerze Colorado. Zanimivo je, da je naša vrsta kapitulirala, ko je igrala samo z dvema napadoma, medtem ko je sedela postava Ščap, Beravs, Poljanšek, Hafner, Žbontar na klopi. Ker trener Hajny Premisl v prvi tretjini ni bil zadovoljen z nio...

V zadnji tretjini so bili pa ne morem zamisliti ... voljo je 18 igralcev, ki jih poznam in vem koliko kdo zmore. Na včerajšnji tekmi sem bil najbolj zadovoljen z napadom Poljanšek, Hafner, F. Žbontar."

...osali z ZDA. Premalo uigranosti je bilo predvsem očitno v naši tretji napadalni trojki, ker igra Gojanović premalo časa z Lepšo in Kavcem. Kaj mi pomaga, če ...

— In kaj vas najbolj skrbi pri igri vaših varovancev?

„To, da nimamo dovolj dobrih branilcev."

Na vse to se bo morda ... tudi kdo, ki bo pripomnil: „Motiti se, je človeško!" Da, popolnoma se strinjam, le da se pri tem sprašujem, če se ni tudi trener zmotil, ko je dokončil to zamenjavo?

No, in če bi imela naša hokejska reprezentanca še nekaj dni več skupnih priprav, bi morda prišlo še do nekaj „naključnih" sprememb, saj je bil marsikdo lahko priča krožečim govoricam, da se tudi igralcema Jesenic Romanu Smoleju in Ščapu obeta enako kot Pirihu.

Mar tudi ta dva nista pokazala zadostne forme, ali pa bi le trener Hayni želel uvstiti v državno reprezentanco čim več svojih varovancev – igralcev HK Olimpije?

T. FINK,
Ljubljana

(Poljanšek), 6:4 (46) Hiti (Smolej). Kazenske minute: Jugoslavija 4, Švica 4.

...ni premagal vratarja. Zato pa je minuto kasneje Beravs zopet podal Hitiju, ki je šestič ...

VSELEJ NEVAREN — Janez Petač.

● DVE NASPROTUJOČI SI IZJAVI

Trener naše hokejske reprezentance Hayni Premal je že večkrat izjavil: „Naš napadalec Petač je v Innsbrucku povsem izgubil formo." Janez Petač pa nam je dejal: „Rad bi vedel, kdo jo je izgubil."

...mnogo branilcev," je izjavil trener Hayni Premisl, ki sicer nerad kritizira pot... mezne hokejiste. „Dobrih pa ni niti te... liko, da bi sestavili tri bramiške pare."

Zato je igralo naše moštvo pogosto le štirimi branilci, kar je seveda hromilo i upočasnilo tempo igre. Branilci vel... kokrat niso vedeli, kaj oziroma kam ploščico. Nemalokrat so jo podali n... sprotnemu napadalcu točno na palico i s tem zakrivili več odločilnih zadetkov, i so nas stali na koncu višji plasma.

„Ne bojimo se toliko japonskih hokejistov kot sodnikov," meni pred tekmo kapetan našega moštva Bogdan Jakopič. „Po tekmi proti Bolgariji si lahko mislimo marsikaj. Sicer pa sem prepričan, da bomo zaigrali bolje kot na prejšnji tekmi."

Konec slab, vse slabo

V igri našega moštva so bile slabosti in pomanjkljivosti očitne že na startu. Izmed napadov je igral prvi vsak dan v drugi sestavi in zato ni bil učinkovit. Drugi napad Hafner, Poljanšek, Žbontar je bil najbolj solden in je popustil šele v zmetnjavi zadnjih dveh tekem, ko tudi ta trojka ni sestavila več točnih kombinacij. Tretji napad je perspektiven, vendar je bil na prvenstvu premalo uigran in so igralci dodovali boljši vsak zase, ne pa kot udarna trojka. Stalna slabost naših napadalcev je neučinkovitost, saj so realizirali komaj vsako peto zrelo priložnost. Zadetek iz ...

Ali je jugoslovanska reprezentanca nezasluženo izgubila prvo mesto v drugi skupini? Z več sportne sreče bi kljub pomanjkljivostim, o katerih pišemo, nemara le zmagala. Če to zasluži, bomo videli prihodnji mesec, ko bodo hokejisti opravljali popravni izpit na svetovnem prvenstvu skupine B.

Reprezentanca z napako

...ali velikega deleža jeseniških hokejistov v igri naše reprezentance pa je tembolj nerazumljivo, da so se nekateri iz vodstva naše reprezentance, po izjavah jeseniških reprezentantov po vrnitvi z olimpiade, do njih obnašali skrajno neodgovorno in so jih kljub dobri igri večkrat kritizirali na skrajno čuden in žaljiv način.

Pri tem je imel vodilno besedo trener reprezentantov Hainy Premisl.

...malo kakovostnih igralcev, temveč da je tudi zaledje te vedno majhno in enostransko, ni nova. Kar zadeva kakovostni vrh, jo lahko po Innsbrucku razvijemo se v podrobnosti. V naših najboljših klubih nimamo niti toliko dobrih branilcev, da bi lahko sestavili tri kvalitetne bramiške pare in s tem izvaćene petorke, s katerimi je moč diktirati tempo igri in pripravljati taktične spremembe.

„Branilcev je sicer mnogo," meni zvezni trener Hayni Premisl. „Vendar njihov nivo ni primeren za reprezentanco. Zaradi vrzeli v obrambi tudi napadalci ne morejo razviti takšne igre, kot bi jo želeli."

Zato smo v Innsbrucku gledali na mestu branilca Darka Beravsa, ki v tej vlogi sploh ni nastopal. Prav tako je postavil trener v obrambo Romana Smoleja, ki je igral na treh olimpiadah v napadu. Naša reprezentanca je igrala skoraj na vseh tekmah polovico igre s šestimi branilci, drugo polovico pa s štirimi, ki so morali nato opraviti skoraj dvojno delo. Zato ni čudno, če so delali še več napak, kakor bi jih normalno.

Vračanje igralcev iz napada v obrambo, pa tudi premeščanje iz napada v napad, prav gotovo ni koristilo homogenosti in skupni igri moštva. Razumljivo je, da je improvizacija posledica razmer, se pravi pomanjkanja vrhunskih hokejistov, hkrati pa znamenje, da imamo se precejšnjo rezervo za doseganje boljših rezultatov.

PRED PETNAJSTIMI LETI

USTANOVNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA IZNAJDITELJEV JESENICE

Prvi zametek nove organizacije iznajditeljev in racionalizatorjev na Jesenicah je bil aktiv izumiteljev in racionalizatorjev, ki je bil vključen v organizacijo Ljudske tehnike. Sodeloval je z ostalimi aktivi in društvi, ki so bili povezani v zvezo iznajditeljev Slovenije.

Izumitelj in racionalizator, sedaj že pokojni Niko Bernard, je svojo revolucionarnost in predanost delavskemu razredu prenesel v ta aktiv z željo, da bi se naše gospodarstvo čim hitreje razvijalo in da bi se uresničeval program povojne graditve socializma. Bil je prvi znanilec novih idej osvobojenega delavskega razreda. Deloval je tako v aktivu kot v republiškem in zveznem odboru organizacije iznajditeljev. Na Jesenicah so se mu pridružili najbolj predani in zavzeti racionalizatorji kot so bili: Vinko Kavčič, Jože Žbontar, Janez Pikon, Mirko Gaser, Rudolf Kalan, Franc Kreuzer in predstavnik Ljudske tehnike Uroš Župančič. Začeli so s pripravami za ustanovitev samostojnega društva že v začetku leta 1961.

Pripravljalni odbor katerega predsednik je bil Niko Bernard, je na svoji tretji seji že sprejel sklep, da bo 21. marca 1961 ustanovni občni zbor društva izumiteljev. V okviru predpriprav za ustanovitev društva je bilo tudi prvo zborovanje izumiteljev in racionalizatorjev. Tega zbora se je udeležilo 65 racionalizatorjev in izumiteljev. Predsednik pripravljalnega odbora je v svojem referatu zelo izčrpno nakazal vrsto nalog in perspektiv ter nujnosti ustanovitve društva. Na tem zborovanju je bil tudi določen datum ustanovnega občnega zbora.

Ustanovni občni zbor je imel nalogo, da potrdi pravila društva, sprejme program dela in izvoli upravni in nadzorni odbor društva. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo veliko število avtorjev. Značilno za ta občni zbor je vsekakor vsebina pozdravne brzojavke tovarišu Francu Leskošku-Luki, poslancu zvezne skupščine in predsedniku zveznega odbora LT Jugoslavije. Navajam prepis:

»Pri izvrševanju vaših smernic in napotil ustanavljamo danes na Jesenicah društvo iznajditeljev, v katerega ne bomo vključili samo jeseniške plavžarje, jeklarje, valjavce, temveč tudi vse druge neposredne proizvajalce, ki bodo s svojim delom, znanjem, tehnično zmogljivostjo in predanim delovnim poletom prispevali svoj znaten delež ne samo k rekonstrukciji in modernizaciji naše železarne, temveč tudi k neodvisnosti in samostojnosti vsega našega gospodarstva, ki je ogromnega pomena za našo socialistično izgradnjo. Na ustanovnem občnem zboru, katerega se udeležuje 150 naših izumiteljev, novatorjev, racionalizatorjev, avtorjev malih obratnih izboljšav in veliko število predstavnikov našega javnega, političnega in gospodarskega življenja, vam zagotavljamo, da bomo v skladu z novim zakonom o patentih in tehničnih izboljšavah, v naši občini do maksimalnih možnosti vložili vse sile v izumiteljsko dejavnost, ki mora v prvi vrsti koristiti splošnemu dvigu življenjske ravni vseh ljudi socialistične Jugoslavije. Neodvisnost in samostojnost je naš prvi in osnovni cilj.«

Pozdravno brzojavko je sestavil in prebral Uroš Župančič. Vsi prisotni so z aplavzom potrdili brzojavko.

Na občnem zboru so izvolili tudi prvi upravni in nadzorni odbor v naslednjem sestavu: Niko Bernard predsednik, Vinko Kavčič podpredsednik, Maks Sterle sekretar, Rudolf Kalan blagajnik, Uroš Župančič redaktor in člani: Jože Žbontar, Mirko Gasar, Janez Pikon, Alojz Tratnik, Jože Kunstelj, Srečo Taler, Jože Tavčar, Vinko dr. Zakolar.

Nadzorni odbor pa so sestavljali: Anton Grošelj kot predsednik in člana Tone Komljanec in Dani Pesjak.

Novo izvoljeni upravni odbor ni deloval v tem sestavu vso mandatno dobo. Že po slabih štirih mesecih je bil zaradi odstopa iz članstva Uroša Župančiča v odbor kooptiran Polde Ulaga.

Železarna je po sklepu centralnega delavskega sveta pristopila v kolektivno članstvo. Značilno pri tem pa je, da ni bila vnaprej določena članarina, ampak je bila odvisna od uspešnega dela avtorjev, znašala je 15 odstotkov od izplačanih odškodnin. Ideja je bila izpolnjena samo polovično, kajti še do danes nismo uspeli, da bi tudi v drugih gospodarskih organizacijah na območju občine spodbudili aktivnost inovacijskih dejavnosti, pa čeprav je bila to ena izmed nalog delovnega programa pripravljalnega odbora.

Stane Torkar

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

STROJNE DELAVNICE

V sredo, 18. februarja je bila sedma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Predsednik Tine Klinar je obrazložil organizacijsko shemo, ki jo je izdelal Stane Torkar, medtem, ko naj bi izvršni odbor osnovne organizacije sklepal o izvedbi izrednega občnega zbora.

Ugotovljeno je bilo, da sindikalne skupine že imajo in da je iz vsake sindikalne skupine po en predstavnik tudi v izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata. Vprašljiva je le skupina strugarne valjev, ki pa se ne da deliti. Na seji je bilo postavljeno vprašanje o finančnem poslovanju, predsednik Tine Klinar pa je pojasnil, da sredstva ostanejo, oziroma se prenesejo na skupine, ki bodo vključene, ali pa se bodo odcepila.

Člani izvršnega odbora so se z glasovanjem odločili za organizacijsko shemo Staneta Torkarja. Razlika je le v tem, da naj bi skupini v strugarni valjev združili. Občnega zbora ne bodo izvedli, pač pa bodo v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata vključili tri predstavnike iz strugarne valjev, od tega dva iz strugarne valjev Javornik in enega iz strugarne na Beli.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Tine Klinar je opozoril na odgovorne naloge, ki jih bo treba opraviti, sindikalna organizacija pa bo nosilec naloge. Večkrat se bo treba sestati, več pozornosti pa bo treba posvetiti tudi izbiri kandidatov za nove samoupravne organe.

V nadaljevanju seje so spregovorili še o organizaciji smučarskega in sankaškega tekmovanja na Zatrniku. Tekmovanje bo organizirano v dveh skupinah in sicer do 35 in nad 35 let starosti.

Ob sklepu seje so razpravljali še o dodeljevanju denarne pomoči. Mnenja članov izvršnega odbora so bila o tej problematiki deljena. Nekateri člani so zavzemali stališče, da naj bi denarno pomoč prejemali vsi tisti, ki bolujejo, drugi pa so spet menili, da naj bi jo prejeli socialno šibki sodelavci. Sprejet je bil sklep, da je treba do prihodnje seje izvršnega odbora pripraviti predloge.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE

V torek, 2. marca je bila 13. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Najprej so spregovorili o preloženem izletu v Poreč. Na osnovi razprave je bil sprejet sklep, da bodo izlet organizirali 13. in 14. marca. Izleta se lahko udeležijo vsi, ki na ta dan ne bodo imeli službene dolžnosti, oziroma če se bodo dogovorili z vodji oddelkov ali z obratovodji. Vodja izleta bo Jože Šmit. Izvršni odbor sindikata tudi meni, da je treba organizirati tradicionalni rekreacijski dan na Voglu. V elektro delavnici so v ta namen zbrali člani samoupravnih delovnih skupin podpise s katerimi tako odločitev podpirajo. Datum izleta bo določen naknadno, vodja izleta pa bo Jože Iskra.

Blagajniku osnovne organizacije sindikata so naročili, da izplača denarno pomoč sodelavcem, ki so dalj časa bolovali.

Beseda je tekla o predlogu za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije za leto 1976. Predlog bodo posredovali pristojnemu organu.

PRODAJNI SEKTOR

V petek, 5. marca je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Prvenstva železarne Jesenice v smučanju se bo predvidoma udeležilo osem tekmovalcev, za vsakega tekmovalca pa bo sindikalna organizacija prispevala po 100 dinarjev.

Posredovana je bila še informacija o praznovanju 8. marca – dneva žena. Konferenca osnovne organizacije sindikata Železarne bo prispevala 100.000 dinarjev za nabavo aparata za zgodnje odkrivanje raka. Predlog je bil sprejet na delovni konferenci sindikata 19. januarja, o njem pa so razpravljali in sklepali tudi na sestankih osnovnih organizacij sindikata v Železarni. Ob sklepu seje so razpravljali tudi o izletu, ki ga bodo predvidoma organizirali v zadnjih dneh marca ali začetku aprila. Dokončno se bodo o izletu odločali na sestanku samoupravne delovne skupine, ko bo znano tudi prijavljeno število udeležencev izleta.

INOVACIJSKA DEJAVNOST NA SEJI IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA

Predsednik izvršnega odbora sindikata Železarne Štefan Ščerbič sklicuje za danes popoldan sejo izvršnega odbora. V razpravi bo poročilo o inovacijski dejavnosti v Železarni za leto 1975. Poleg tega bo v obravnavi tudi poročilo predsednika komisije za oddihe za leto 1976.

SESTAVEK O PREMAKLJIVEM DELOVNEM ČASU BOMO NADALJEVALI V PRIHODNJI ŠTEVILKI

ODGOVOR NA ČLANEK: ZAKAJ TAKO, TOVARIŠI?

V sedmi številki Železarja, 19. februarja sem prebral članek z naslovom: Zakaj tako tovariši? Nimam namena polemizirati z avtorjem članka, toda ker so v članku nekatere trditve, ki niso resnične jih želim prikazati bralcem Železarja takšne, kakršne so. Avtor članka trdi dvoje:

1. V OTK že nekaj let nazaj ni bil ugodno rešen noben predlog nagrajevanja in

2. Predloge za spremembo kategorij zavraća služba, preden jih posreduje komisiji za kategorizacijo.

Od marca 1968, ko je bila sprejeta kategorizacija delovnih mest smo prejeli od OTK vloge za spremembo ali določitev kategorij na skupno 37 delovnih mestih s 162 zaposlenimi. Vse vloge smo posredovali komisiji za kategorizacijo. Komisija je vse vloge obravnavala in sklenila naslednje:

– Na osmih delovnih mestih z 61 zaposlenimi je odobrila povišanje kategorije;

– na 13 novih delovnih mestih z 48 zaposlenimi je določila kategorije;

– na 16 delovnih mestih s 53 zaposlenimi pa je povišanje kategorije zavrnila.

V letu 1975 je bilo stanje naslednje:

Komisija je obravnavala skupno devet delovnih mest z 42 zaposlenimi. Od tega je za:

– eno delovno mesto z enim zaposlenim odobrila povišanje kategorije,

– šest novih delovnih mest s 30 zaposlenimi je določila kategorije,

– dve delovni mesti z 11 zaposlenimi povišanja kategorije ni odobrila.

Torej, trditev, da že nekaj let nazaj ni bil ugodno rešen noben predlog za nagrajevanje ne drži!

Trditev, da služba sama zavrača spremembe kategorij tudi ni resnična. Služba namreč zavrne predlog za spremembo kategorije edino v primeru, če predlog ni v skladu s poslovnikom komisije za kategorizacijo. V takem primeru zahteva dodatna pojasnila in če jih dobi, tako izpolnjeno vlogo posreduje komisiji za kategorizacijo.

Glede izvajanja sklepov določa četrti člen poslovnika komisije za kategorizacijo naslednje:

Za organizacijo tehnično administrativnega dela, vodenje zapisnikov in postopka za izvajanje sklepov komisije je zadolžen sektor za ekonomiko, ki za delo v komisiji določi odgovornega delavca, za izvajanje sklepov pa službo oddelka za nagrajevanje.

Menim, da bi se moral pisec članka informirati tudi pri službi, ki je odgovorna za izvajanje sklepov komisije za kategorizacijo da ne bi prihajalo do nesporazumov in do zavajanja ljudi. Kajti, kot je omenil že pisec članka, vzbuja to pri ljudeh nezaupanje in ogorčenje, negativno vpliva na medsebojne odnose v združenem delu in na proizvodnjo ter škoduje samoupravljanju.

Anton Dremelj

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

3

SAMOUPRAVNI AKTI

Samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti določa, kateri samoupravni akti temeljnih organizacij in delovne organizacije urejajo posamezna področja družbene samozaščite. Poglejmo kateri so ti akti in kaj urejajo:

Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo določa, da so zadeve s področja SLO in družbene samozaščite skupnega pomena zato tudi določa naloge s tega področja skupnim samoupravnim organom. Določa tudi, da se v tovarni organizirajo specializirane skupne službe in predvideva sporazum, da se za izvajanje zadev družbene samozaščite združujejo sredstva, kar je treba točno opredeliti v razvojnih in vojnih načrtih Železarne.

Statuti temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in statut Železarne pa predvsem opredeljujejo naloge in odgovornosti s področja družbene samozaščite poslovodnim organom in delavcem na vodilnih ter odgovornih delovnih mestih. Statuti določajo tudi naloge samoupravnim organom, ki so odgovorni za izvajanje zadev s področja družbene samozaščite.

Pravilnik o varovanju poslovne tajnosti je v celoti namenjen družbeni samozaščiti, opredeljuje pa predmet poslovne tajnosti, postopke in zavarovanje tajnosti pri sporočanju in objavljanju podatkov, ki se štejejo kot poslovna tajnost, varovanje zaupnih dokumentov in odgovornost za kršitev varovanja poslovne tajnosti. Pravilnik še posebej ureja postopke pri obiskih gostov iz zamejstva.

Pravilnik o samoupravnem informiranju in komuniciranju določa vire in tok informacij ter odgovornost za pravilno in učinkovito informiranje tudi s področja družbene samozaščite. Ta pravilnik nalaga posebno odgovornost centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje ter uredniškemu odboru tednika ŽELEZAR.

SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPINA

Samoupravni delovni skupini posveča samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti posebno poglavje iz razumljivega razloga. Samoupravna delovna skupina je namreč najboljša oblika osveščanja v kulturi varnosti in samozaščite in najboljša oblika za sodelovanje v družbeni samozaščiti vseh delavcev Železarne, saj je samozaščita naša, družbena, zlasti pa še nas samoupravljavcev, ker je samozaščita sestavni del samoupravne dejavnosti. Še tako odlično organizirane specializirane skupne službe Železarne in še tako odlično delo ustreznih samoupravnih organov ne morejo pokriti širokega področja sovražne dejavnosti, tiste zavestne in namerne, še manj pa tiste, ki nastane zaradi našega malomarnega odnosa do dela in naprav, povzroči pa lahko prav toliko ali pa še več škode kot namerna sovražna dejavnost. Sporazum pa nikakor ne določa, da bomo zaradi tega morali postati vsi nekakšni vohuni ali policaji, da bomo morali drug drugemu gledati pod prste temveč le to, da bomo vestno delali in izpolnjevali naloge, ki izhajajo z naših delovnih mest, da bomo varčevali z materialom in da se bomo gospodarno obnašali do delovnih naprav. Vsekakor pa ne bomo smeli biti brezbrižni do škodljivih pojavov in do sodelavcev, ki bi delali nasprotno. Sestanek samoupravne delovne skupine omogoča slehernemu delavcu, da uveljavi svoje pravice in obveze s področja samozaščite, omogoča mu tudi, da ukaže na nepravilnosti, ki bi jih morebiti povzročili poslovodni organi ali delavci na vodilnih in odgovornih delovnih mestih s tem, ko postavi vprašanje o poslovanju katerekoli organizacije združenega dela v tovarni.

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Družbenopolitične organizacije delujejo v tovarni po svojih statutih in programih, zato jim samoupravni sporazum določa le obvezo, da v programih družbeno političnega izobraževanja predvidijo tudi izobraževanje v kulturi varnosti in samozaščite, da samoupravnim organom pomagajo pri odkrivanju pojavov, ki med delavci povzroča nemir in nezadovoljstvo in da sodelujejo pri odpravljanju posledic, ki bi zaradi tega nastale.

SODELOVANJE Z ORGANI DRUŽBENOPOLITIČNE SKUPNOSTI

Samoupravni sporazum predvideva sodelovanje samoupravnih organov tovarne zlasti pa specializiranih služb z organi družbenopolitične skupnosti in organi uprave javne varnosti ter pričakuje pomoč tudi z njihove strani zlasti v primerih pojavov večje razsežnosti.

ODGOVORNOST IN SANKCIJE

To poglavje še enkrat ponavlja, da smo za izvajanje koristi družbene samozaščite odgovorni vsi delavci Železarne in opredeljuje kdo so pravzaprav kršitelji koristi samozaščite. Opredeljuje tudi, da pred zakonom ni odgovoren le kršitelj temveč tudi tisti, ki brezbrižno gleda na kršitelja ali pojav in proti njim nič ne ukrepa (spomnimo se sestanka samoupravne delovne skupine).

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

To poglavje ugotavlja veljavnost sporazuma in določa, da se morajo vsi samoupravni akti uskladiti s tem sporazumom.

Milan Polak

S tem tretjim prispevkom smo končali razlago samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti. Vodje samoupravnih delovnih skupin sedaj prosimo, da začnejo z javno razpravo sporazuma na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Prosimo jih tudi, da sporočijo (preko zapisnikov) ali je takšna oblika razlage samoupravnega akta zadovoljiva in koliko jim je v pomoč v razpravi. Vsakršen nasvet, predlog ali pripomba bo dobrodošla in jo bomo rade volje upoštevali tudi v bodoče, ker se zavedamo, da je razprava samoupravnih aktov zapisanih v členih, večkrat za nas v težko dojemljivem »pravnem jeziku«, zelo težka in največkrat brez pravega učinka.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Sodelavki pri sortiranju pločevine

JOŽE ULČAR-MIRO

2

SPOMINI IZ NOB, KI NE ZBLEDIJO

ŽAGA V PLAMENIH

Majski, ki je bil vedno praktičen, si ni mogel kaj, da ne bi vzel gonilnega jermena, ki smo ga kasneje uporabili za popravilo čevljev. Delo sta opravila mirno in temeljito. Ko je bilo vse pripravljeno, sta zažgala. Zagorelo je kot bakla. Gorjance sta spustila domov, upravnika pa sta, če se prav spomnim, privezala na stol in ga nesla tako zvezanega na sosednjo njivo, da je lahko gledal, kako mu gorita les in žaga. Upravnik žage je imel motorno kolo — za - tiste čase prav imenitno, če se prav spominjam, je bil to 350 kubični DKW.

Slavko, ki je bil po poklicu mehanik, ga je vzel in »policaja« sta se odpeljala. Za njima pa je z mogočnim plamenom gorela žaga.

Mi, ki smo ostali na grebenu, smo videli mogočen plamen, ki se je vzpenjal visoko v nebo. Nismo pa videli, pa tudi vedeli ne, da sta se »policaja« odpeljala z motornim kolesom. Ko je bila žaga v največjih plamenih, so zatulile sirene. Ne spomnim se več, ali so bile na žagi ali kje drugod. Prav tisti čas je tudi pripeljal vlak z Jesenic proti Bohinju, ki je kot danes, vozil delavce iz železarne. Zato sodim, da je morala biti ura malo čez 14.30.

Kot smo pričakovali, so kmalu prihiteli tudi gasilci, verjetno z Bleda in Gorij. Pa tudi policija in seveda »firbci«, ženske z otroki, skratka staro in mlado in zaradi velike vročine, so dokaj od daleč opazovali požar. Gasilci so pripravili cevi, odprli vodo, potem pa... Povem vam, da je bilo smešno! Komandir Džuro je menda čakal prav ta trenutek. Ko so odprli vodo, je ukazal streljati. Pa ne v ljudi, ampak v gorečo žago. Vendar so morale krogle okrog žage prav neprijetno sikati. Gasilci so spustili cevi in se spustili v beg. Cevi pa so zaradi pritiska vode začele nekontrolirano opletati na vse strani in marsikoga je oplazil močan vodni curek. Nastal je tak direndaj in taka zmeda, da so nas popadali pravi krči smeha. Vse je bežalo na vse strani — gasilci, policija, civilisti. Bilo je tudi vpitja na pomoč, jokanja, cviljenja, klicanja otrok in smrtne groze. Marsikdo je takrat prvič zaslišal zoprno sikanje krogle. Seveda je spričo tega odpadlo vsako gašenje. Žaga pa je gorela.

Kot običajno, smo se tudi pri tej akciji zavarovali, da bi nas Nemci ne presenetili. Na poti, ki pelje s Poglejske gmajne proti Rečici, je bil na straži Tina Justin. Morda je bil še kdo z njim, ne vem! Tina seveda ni mogel vidti dogodkov na žagi. pač pa je slišal streljanje in je tako vedel, da je akcija v teku. Čez nekaj časa pa je zaslišal brnenje motorja. Napenjal je oči in skozi veje tam daleč za ovinkom zagledal motorno kolo in na njem dva zelenca. Spustil se je k cesti in zavzel najugodnejši položaj in počakal na motorno kolo. Vedel je, da mora Nemca ustaviti, da ne prideta nam za hrbet. Pripravil je tudi ročne bombe. Bil je močan in pogumen mlad fant. Nemci bi imeli dosti opravka, da bi prebili njegovo zasedo. Ko se je motorno kolo približalo, je rezko zazvenel dobro merjen strel iz Tinove puške. Motorno kolo se je opoteklo in ustavilo. Na njem sta bila Slavko in Majski. Hitela sta prepričevati Tina naj ne strelja, da sta naša. Ko jih je spoznal, je Tina odnehal. Njegova reakcija je bila povsem logična, saj nihče ni mogel predvideti, da se bosta naša »policaja« tako elegantno pripeljala nazaj. Vendar je malo manjkalo, da tega nista drago plačala. Sicer pa naj mimogrede omenim, da se nista peljala direktno nazaj k nam, ampak sta predrzna kot sta bila, šla še malo pogledat na Bled. Tinov strel smo slišali tudi mi. Dva sta skočila gledat kaj je in se kmalu vrnila z novico, da sta prišla »policaja« z motornim kolesom.

Žaga je medtem dogorevala in tako ni bilo več razloga, da bi se še naprej zadrževali na grebenu. Pa tudi Nemci so vedeli kje smo, saj je nad nami nekajkrat zažvižgalo nekaj krogel, ki pa so bile povsem nenevarne.

Veseli, da nam je akcija prav imenitno uspela in da smo jo izvedli brez težav in seveda brez žrtev, smo krenili nazaj v taborišče na Poglajenov rovt. Pridružil se nam je tudi Majski. Slavko pa ni hotel pustiti motorja in ga je z vratolomno vožnjo po razritem kolovozu pripeljal nad Zatrnik. Motorno kolo je spravil v majhne smrečice na razpotju poti, ki peljeta na Obranco in Rečiško planino, komaj dobrih deset minut od taborišča. Mimogrede: motornega kolesa Nemci nikoli niso dobili. Vedeli pa so zanj Gorjanci, ki so ga po končani vojni izvlekli iz skrivališča.

Ko smo se vračali, sta se Tina in Majski vso pot kregala. Majski je nadiral Tina, da je norec in ali ni dovolj, da Nemci streljajo za njim, sedaj pa še on. Tina pa mu jih je mlatil nazaj in godel, da je policaj zanj policaj; nobeden pa ni več vreden kot dobro merjene krogle. Sicer pa je njun dialog neponovljiv posebno zato, ker sta se zmeraj kaj spričkala.

Vsekakor pa sta bila junaka akcije Slavko in Majski. Pogumna in predrzna kot sta bila, sta uspešno izvedla težko akcijo, ki bi nas ob močnem napadu spričo močne policijske straže veljala kdo ve koliko žrtev. Poleg tega pa je bila za nemško policijo ta akcija neodpustljiva sramota. »Banditi« so jim sredi sončnega poletnega dne požgali in uničili žago, ki je bila dober kilometer oddaljena od žandarmarije v Gorjah in na Bledu. Prav gotovo jim pri nadrejenih ni bilo lahko opravičiti tega dejanja. Kombinacija hladnokrvnosti, osebnega junaštva in zvijače je vedno rodila uspeh. Seveda pa je bilo treba za take akcije imeti ljudi takega kova, kot sta bila Slavko in Majski. In mi smo jih imeli!

TOMAŽ ISKRA

14

KROKODILOV PA NI VEČ

Postelja nad posteljo, hermetično zaprto okno, lijak in omara v steni. Pravzaprav nekakšen apartma, le da mu je manjkalo WC in bife, tega smo pa običajno vlačili s seboj.

Vodnik Jani nas je kmalu poklical na večerjo. Drug za drugim smo se prebijali v zadnji vagon, ki je bil potujoča restavracija. Počutili smo se kot na ladji, kajti vagone je premetavalo na desno in levo, da so nam glave opletale med podboji vrat kot biljardne žogice. Nazadnje smo se le zbrali v restavraciji.

Če se spomnim, kako mirno sem se vozil v Rdeči streli iz Leningrada do Moskve, se mi kolca po teh spominih, toda zdaj smo v Egiptu in na Rusijo moramo pozabiti.

Stregel nam je visok črnec Nubijec, še danes ne vem, kako mu ni moglo ničesar pasti s pladnja pri vsem tistem poskakovanju vagonov.

Isti večer sem se zapletel v pogovor z mladim egipčanskim vojakom Mohabom o vsemogočem. Intiligentnost se mu je videla že na obrazu in povedal mi je marsikaj: da se pelje v Assuit, kjer je doma, da je končal agronomsko fakulteto in da bi želel nadaljevati študij v Beogradu, da še vrsto let, tudi ko končaš v Egiptu šolo ne dobiš dosti večje plače od šoferjev. Še bi klepetala, pa so mi veke pritiskale navzdol in sem se poslovil.

In spet isto: glava in zdaj že celo moje telo se je odbijalo od stene do stene hodnika, medtem, ko so vagoni veselo poskakovali. V trenutku sem se streznil in prisluhnil.

»Kaj pa je to?« sem se vprašal, »saj vendar slišim petje.«

Pogled na uro, dve zjutraj. Iz bližnjega kupeja pa se sliši:

»Pušelc pa mora bit...« Ali se mi sanja. Ne, ne, prav gotovo ne. Preveč me je premetavalo po vagonih, da bi haluciniral.

Iz bližnjega kupeja pa se je še kar naprej slišalo petje z vmesnim krohotanjem v različnih frekvencah.

Odrinem vrata in seveda so to: Janez, Jože, Franci, Brane in še dve Ljubljančanki, ki sta prve dni nekam visoko vihali nosove. Zdaj jim gredo usta narazen, kot bi hoteli izpljuniti ves puščavski pesek, ki se jim je nabral v Sahari.

»Kaj zijaš,« zaslišim z leve.

»Stopi noter in zapri«, zarjove nekdo z desne. Počutil sem se kot na policijski postaji.

»V omari imam še nekaj whiskyja,« sem ves prestrašen zajecljal.

»Prinesi, kaj čakaš!« je spet butnilo vame, da me je kar odneslo na prag in sem se čez pol minute pojavil s steklenico sredi zadimljenega, do zadnjega kotička napolnjenega kupeja.

Potem smo peli in zbijali šale, da se je val razgretega smeha zaganjal in krivil do samih cvilečih koles. Proti jutru sem zaspal in se zbudil šele, ko je bilo sonce visoko na nebu. Še nekaj ur nas je ločilo od Assuana.

— Če ne veš, zaprli so tudi vse tiste, ki so bili na sestanku in še več drugih.

— Tudi mene so plašili s tem, pa jim nisem verjel. Kako veš?

— Zaprt sem bil z njimi. V istem prostoru. Tudi oni so me videli.

Filip je nekaj časa molčal, pa spet slabotno vprašal:

— Ste se mogli kaj pogovoriti?

— Nič. In še čudno so me gledali. Nekako tako, kot bi bil jaz kriv, da so jih aretirali.

— Ne huduj se! Ljudje v takih trenutkih izgube razsodnosti. Kaj pa o meni? So o meni hoteli kaj vedeti?

— Gestapovec je govoril le na splošno, o imenih pa ne dosti. Tvojega pa sploh ni omenil. Imel sem občutek, da me hočejo omajati tudi s tem.

Potem je utihnil. In ker se Filip ni oglasil takoj, je prišel na dan z vprašanjem, ki ga je mučilo:

— Kaj pa... Kako je z Martino?

To je komaj izdavil, kajti bal se je kake trde resnice. Morda tudi ona že trpi med temi zidovi.

Filip ga je potolažil, ko je rekel, da je prav gotovo še zunaj, da tega sicer ne ve zanesljivo, vendar je prepričan, da se je umaknila. Če ne v gozd pa h kakemu sorodniku.

Sporočilo ni bilo zanesljivo, vsebovalo pa je tolažbo. Sicer pa kako naj bi to mogel Filip vedeti, če so ga zgrabili prav tedaj ali še prej kakor njega?

Aleš ni hotel s tem še naprej siliti vanj, saj sta bila oba prizadeta. Obmolknil je in urejal misli. Tega, kar se je zgodilo s Filipom, še ni mogel razumeti. Ni se skladalo prav z ničimer.

Potem se je z očitnim naporom spet oglasil Filip:

— Ne zameri, a ko so te mučili... si jim kaj povedal?

— Dolgo so me obdelovali in potem sem jim povedal marsikaj. Toda o tem, kar bi radi zvedeli, niti besedice, nobenega imena!

Iz obvez je prišlo nerazločno momljanje, potem pa vprašanje:

— Kdo nas je izdal?... Golob, kaj? On je vedel največ?

Aleš je zdaj zastokal. Na Goloba se je zanesel skoraj tako kakor nase. Kaj pa ona, Roza? Kdo ve? Iz Filipovih ust je beseda o izdajalcu zvenela tako čudno. Drugače, kakor druge, ki so bile vse bolj ali manj nejasne. To je bilo vendar poglavitno vprašanje: kdo jih je izdal! Morda pa zanje že ne ve več. To vprašanje je bilo zanimivo prej, ko bi ga še lahko prijeli. Med temi zidovi, ko je šlo že za posledice, za življenje in smrt, je to preraščalo v novo vprašanje. Vrsto novih! Kako se bo kdo vedel, koliko bo med njimi pobitih, kakšen bo končni obračun? O tem je Aleš zdaj razmišljal bolj kot o izdajalcu. Kajti ta je bil ta trenutek neznan in je svoje že storil. Vendar je rekel:

— Tudi mene to mori. A kako si prišel na Goloba? Saj so aretirali tudi njega in ženo?

Filip je bil zdaj tako presenečen, da se je premaknil.

— Si ju videl? je izdahnil potem.

IVAN JAN

41

MRTVI NE LAŽEJO

— Peljali smo se na istem kamionu, potem pa so ju zaprli, neznano kam, je pripovedoval Aleš tako, kot bi doživljal to še enkrat.

Spet je nanju legla tihota. Prvi jo je pretrgal Filip.

— Ne morem se otresti misli na Goloba. Zakaj ju niso zaprli k drugim?

Čeravno je namigovanje nagnalo Aleša v novo stisko, je vendar branil Goloba:

— Za vsakogar bi mislil prej kot zanj. Vedi tudi, da so ga zaprli med prvimi. Kaj ti to nič ne pove.

Filip je očitno nekaj časa razmišljal, potem pa vrtal naprej:

— Pove in ne. Saj pravim: Kaj, če je to samo slepilo, igra. Če je bil z Nemci domenjen že prej?

Aleš je zaprl oči. Tudi to ni moglo biti nemogoče. Pa vendar. Skozi temino so se pred Alešem vrstili prizori, besede, dejanja in vse je govorilo v njegov prid. Kljub temu pa so Filipove besede zapustile sledove. Črv se je spet oglasil. Težko verjetno, nemogoče pa ni. Tudi Golob je lahko. Ali pa žena? Kljub vsemu pa tega v resnici ni in ni mogel verjeti. Da bi se tako zmotil o tem človeku? Toda če ga je zaneslo pri Filipu, ga je lahko tudi drugod. Sestavljal je nekaj kar se ni in ni skladalo.

Filipovo strupeno seme pa vendarle ni bilo vrženo čisto v prazno.

— Če je tako, je Martina v veliki nevarnosti!

Filip je zdaj zlogoval počasi:

— Prav gotovo, toda nanjo se lahko zaneseš. Rekel sem ti že, da se je še pravi čas umaknila. Še včeraj sem jo opozarjal. Saj poznaš moj nos!

Kljub utrujenosti in bolečinam se mu je zdelo, da ga zaradi Martine preveč tolaži. Njegov nos! Res — a zakaj se je potem dal prijeti? Morda je z njo kaj hujšega, pa mu noče povedati?

— Filip, tudi če se je z njo zgodilo karkoli, povej! Bolje bo, če bom vedel, je poprosil še enkrat.

Filip je na to samo počasi in trdo odkimal z glavo. Samo malo, kajti dosti ni mogel, toliko pa le, da je Aleš to videl in razumel. Zdaj se je spet predal razmišljanju.

Slaba tolažba. Gestapovski stroj deluje. Obersturmführer mi jo je naštel med prvimi vijaki, s katerimi me bodo skušali priviti. Zato je Filipova mirnost neutemeljena in naravnost naivna.

SIMON REŠEK

24

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

Redkost niso bila tudi gnojna žarišča v ledvicah, povsem ognojene ledvice, obledvični ognojki in vrsta gnojnih vnetij poprsnice. Vse to skupaj je predstavljalo neznosno obremenitev jetrnega tkiva, vranice in srca. Prizadetim ni bilo rešitve.

Epidemija pegavice je bila za nas vse najbolj katastrofalna. Po toliko letih trpljenja je pretrgala življenjsko nit desettisočem internirancev. Niso dočakali dneva po katerem smo vsa ta leta skupaj koprneli — dneva osvoboditve. Po približni oceni je umrlo v taborišču Dachau za pegavico več kot 40.000 internirancev. Pri večini bolnikov se je pegavica razodevala povsem jasno in razločno že na daljavo s škrlatinskim osipom po vsem telesu. Pogostne so bile tudi zlivajoče oblike, z velikimi podkožnimi krvnimi podplutbami v vidnih sluznicah in z globokimi prepojninami v vezivu in mišičju. Porazno širjenje pegavice je pogojevala natrpanost taborišča in obupne higienske razmere. Taborišče je bilo več kot trikrat prenapolnjeno in brez ustreznih zdravstvenih ukrepov.

Taboriščnemu vodstvu je ta epidemija prišla nekako kar prav. Pegavica naj bi izvedla »naravni« način likvidacije internirancev v taborišču. Zmanjševali so obroke hrane, v taborišču je zavladala strašna lakota. Vodstvu taborišča ni bilo več toliko mar delo internirancev. Gonili so nas na delo pri odkopavanju neeksplodiranih bomb in pospravljati ruševine v okoliških mestih. Stotine internirancev, ki so morali sodelovati pri iskanju bomb (Bombensuch), so plačali ta dela s svojim življenjem.

Velik pomen za izid pegavice je bila dežela, iz katere so izhajali bolniki — interniranci. Proti tej bolezni so bili absolutno odporni samo Sovjeti. Pravo nasprotje so bili romanski in srednjeevropski narodi, med njimi Čehi in mi Jugoslovani. Interniranci iz teh dveh dežel so množično umirali za pegavcem. Najbolj je smrt kosila med Francozi, Italijani, Nizozemci in Slovenci. Nenavaden napor za bolnike je bila pot na stranišče in v umivalnico, ki sta bila oddaljena po več sto metrov. Tja so morali hoditi oboleli interniranci z najhujšo boleznijo in temperaturo. Ob tem se je bolezen hitro poslabšala, smrt je nastopila zaradi srčne slabosti.

V taborišču je zavladala panika zaradi strahu pred ušmi in okužbo. To ni bilo nič čudnega. Takrat je na naše živce delovalo marsikaj — pogled na grmade mrtvecev, resnica o pogubni epidemiji, celodnevno ali celonočno bombardiranje in obstreljevanje. Na blokih se je dogajalo, da smo se po petdesetkrat dnevno slačili, ker se nam je zazdelo, da čutimo uši. Uprizarjali smo brezuspešne pogone na uši. Kolektivno smo se razkuževali. Razkužila so imela višjo ceno kakor hrana in cigarete. Nekateri so se oskrbeli z najbolj jedkimi razkužili, ki so povzročala opekline druge in celo tretje stopnje.

NAŠ NEENAKI BOJ

Večina ljudi, ki ni bila v koncentracijskem taborišču misli, da je bilo življenje v njem tkim. pasivna fronta. Da so ljudje tam čakali s prekrižanimi rokami na svojo usodo. V resnici je bilo takih zelo malo. Če smo interniranci v taborišču »pognali korenine«, smo kaj hitro odkrili možnost aktivnega boja. Vsaka neuspela akcija ali nepremišljeno morda celo »junaško« dejanje sta vedno sprožili val represalij. Potrebno bi bilo pričevanje vseh živih in mrtvih sotrpinov, da bi se spomnili vseh malih, a uspešnih akcij. Včasih je šlo za to, da rešimo posameznika ali celo skupino. Tistemu, ki tega ni doživel, bi se takšno naše ravnanje lahko zazdelo brezupno, sredstva pa prepustolovska. Dogajalo se je da smo morali verižiti tudi z mrtveci. (Leichenschmuglerei), na račun in v dobro živih sotrpinov. To zgovorno priča na možnosti, načine in trdoto našega boja.

Vsak večer je bil tkim. Zählappel (zbor s točnim štetjem). Vodilni interniranec taborišča (Lagerältester) je moral dobiti od pisarjev natančno številčno stanje po natančno urejenih in preštetih vrstah (vrste so morale biti od spredaj in od strani zravnane). Stvarno stanje je sporočil lagerski starešina kot na vojaški paradi raportfirerju. Ta nas je tudi ponovno številčno prekontroliral. Če je kdo »bakoval« (zaspal oziroma manjkal) kot so govorili poljski interniranci, potem smo morali stati v dežju ali snegu, dokler ga niso našli.

Pogosto se je dogajalo, da je zvečer pred APPELOM (zborom) prišel k nam BLOCKSCHREIBER (blokovni pisar), ki je odgovarjal za polno številčno stanje internirancev. Vedno je pričel takole: »KAMERAD, SCHAU AN, HAST DU JEMANDEN UNBEKANNTEN TOTEN?« (Tovariš, poglej, nimaš morebiti kakšnega neznanega mrtveca?).

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

TUDI NA JESENICAH KLUB SAMOUPRAVLJALCEV

Občinski sindikalni svet Jesenice je vnesel v letošnji program svojega dela ustanovitev kluba samoupravljavcev. V ta namen so formirali iniciativni odbor, pripravili publikacijo o osnovnih ciljih kluba, izdelali ustrezen načrt za delo kluba in izvedli vse priprave za podpis samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in financiranju kluba, ki ga bodo podpisale organizacije združenega dela. Določili bodo tudi ključ za delegatsko zastopanje v skupščini kluba. Vse predpriprave bodo izvedene že ta mesec, konec meseca pa naj bi bila razprava o samoupravnem sporazumu, s katerim bo zagotovljena ustanovitev kluba. Tudi skupščina kluba samoupravljavcev naj bi se sestala že konec marca.

F.

PROGRAM LETOŠNJIH PRAZNOVANJ

Občinski sindikalni svet je v svojem delovnem načrtu za leto 1976 opredelil tudi naloge v zvezi s praznovanji delavskih praznikov in v zvezi z drugimi praznovanji. Osnovni nalogi, ki jima bo svet posvetil največ pozornosti, bosta praznovanje prvega maja in sprejem vlaka bratstva in enotnosti. Za obe ti dve veliki manifestaciji bodo formirali posebni delovni skupini, ki bosta pripravili program praznovanj, določili slavnostne govornike, poskrbeli za ureditev prireditvenih prostorov, oskrbo udeležencev, lepake in vabila ter organizirali rediteljsko, dežurno in zdravniško službo.

Na prvomajski proslavi bodo istočasno podelili tudi priznanja zaslužnim članom sindikata. Za sprejem gostov, ki bodo pripotovali z vlakom bratstva in enotnosti iz Srbije, bodo pripravili poseben program. Razen tega pa bodo organizirali obisk vseh večjih proslav, ki bodo letos v občini in na Gorenjskem.

F.

SINDIKAT O DELU INSTITUCIJE PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA

Pred časom je bil tudi v jeseniški občini imenovan javni pravobranilec samoupravljanja v skladu z določili nove ustave. Tako se zaključuje še en krog določil, ki jih je vnesla v naš demokratični mehanizem nova ustava.

Občinski sindikalni svet pa si je zadal nalogo, da bo v letošnjem letu naredil vse potrebno, da bodo nove institucije kar najbolje zaživele. Predvsem bo pomagal, da se bo nova institucija čim prej in čim bolje uveljavila. Zato bo ugotavljal samoupravne in druge kršitve zakona o združenem delu, pregledal katere zadeve s tega področja je doslej obravnavala pravna posvetovalnica, katere primere je sprožila samoupravna delavska kontrola in katere služba družbenega knjigovodstva. Pregledali bodo tudi primere, ko je začela postopek sindikalna organizacija. Po opravljenem pregledu bodo sprejeli razmejitev, katere primere bo v bodoče obravnaval javni pravobranilec samoupravljanja, katere pa bodo še naprej obravnavali samoupravni organi v organizacijah združenega dela ali pravna posvetovalnica pri občinskem sindikalnem svetu.

Ob polletju bodo izdelali prvo analizo vseh primerov, ne glede na to, kateri organ jih bo obravnaval.

F.

IZ SREDNJEROČNEGA DRUŽBENEGA NAČRTA KS PODMEŽAKLJA

Urbanistični načrt za krajevno skupnost Podmežaklja še ni izdelan. V osnutku petletnega načrta razvoja krajevne skupnosti pa je rečeno, da obstoji potreba po asfaltiranju Mencingerjeve, Janševe in Ilirske ulice. Cesta prvega maja pa bi morala biti v petletnem obdobju rekonstruirana, podvoz pod železnico proti Gorici pa razširjen, tako da bi bil možen skozenj tudi promet s kamioni in avtobusi. V osnutku petletnega načrta je tudi rečeno, da je vodovodno omrežje dotrajano in da je na področju celotne krajevne skupnosti potrebno popravila. Javna razsvetljava je še brez živosrebrnih svetilk in je slabo vzdrževana. Mnogo problemov pa je tudi s kanalizacijo, ki jo bo potrebno urediti. Ker je Podmežaklja tista krajevna skupnost na Jesenicah, v kateri je ozračje najbolj onesnaženo v svojem osnutku načrta opozarjajo tudi na to, da bo do leta 1980 treba kaj storiti zato, da bi ljudje južno od Save živeli v bolj čistem okolju.

Ugotavljajo tudi, da je otroško varstvo v krajevni skupnosti sicer urejeno, vendar bo treba do leta 1980 zmogljivosti povečati.

F.

O NADALJNJIH NAPORIH ZA STABILIZACIJO GOSPODARSTVA

Stabilizacija gospodarstva ostaja tudi letos ena glavnih nalog, ki jo bodo izvajali delavci in organi v temeljnih organizacijah združenega dela, delegati v občinski skupščini in organi ter članstvo družbenopolitičnih organizacij.

Občinski sindikalni svet Jesenice bo izdelal nov program za izvajanje nalog na področju stabilizacije gospodarstva, ki pa mora biti tako konkretiziran, da ga bo lahko izvajal posameznik na delovnem mestu. Vsaj tako so se zavezali v svojem osnutku letošnjega delovnega načrta. V ta program bodo posebno pozorno zajeli tudi vprašanja discipline, izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, koriščenje materiala, delovnega časa in zalog, vprašanja nadaljnjega zaposlovanja, porast osebnih dohodkov in novatorsko ter racionalizatorsko dejavnost. Zavzemali se bodo tudi za to, da bo izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice zajelo vse delovne organizacije v občini Jesenice.

Za pokrivanje programov samoupravnih interesnih skupnosti si bodo prizadevali uveljaviti takšne stopnje obremenitev, ki bodo v skladu z gospodarsko močjo in izhodišči družbeno ekonomskega razvoja.

Posebej bodo bedeli nad tem, da bodo osebni dohodki v skladu z doseženo stopnjo produktivnosti v posamezni organizaciji združenega dela in nad tem, da bodo spoštovana merila o najvišjih in najnižjih osebnih dohodkih.

F.

VIATORJEVI NAČRTI ZA ORGANIZACIJO PRIMESTNEGA PROMETA

Iz opozoril, ki jih je dala temeljna organizacija združenega dela VIATOR na Jesenicah pred izdelavo urbanističnega načrta za Jesenice, je moč razbrati, da nastopa kar dovolj zamisli, težav in načrtov o organizaciji primestnega prometa, ki mu v delovni organizaciji pripisujejo najmanj tolikšen pomen kakor mestnemu prometu. Zavedajo se, da je zlasti primestni promet od Jesenic v Gornjesavsko dolino stvar njihove posebne odgovornosti, posebno odkar je bila ukinjena v Dolini železniška proga.

Razen v Gornjesavsko dolino pa vodijo primestne Viatorjeve linije v Begunje, Krnico, v Radovljico in na Bled, v Podbrezje, na Lipnico in do Breznice ter v Planino pod Golico. Ker je na vseh teh linijah, še zlasti pa iz Gornjesavske doline, treba pripeljati največ ljudi na Jesenice v zgodnjih jutranjih urah, morajo biti avtobusi dostavljeni na izhodne postaje že zvečer. Zato pa je potebno imeti na začetnih postajah prostore za parkiranje avtobusov. V bodoče nameravajo zgraditi zavarovane, kar pomeni ograjene in tlakovane prostore za prenočevanje avtobusov. V Ratečah naj bi bilo takega prostora za pet ali šest avtobusov, v Kranjski gori za tri do štiri, v Mojstrani in na žirovniškem področju pa v vsakem kraju za dva.

Večji del avtobusnih postajališč, ki so identična za primestni in medmestni promet, lokacijsko ustreza, potrebno pa jih je urediti in opremiti. Viator ima interes zgraditi v Kranjski gori avtobusno postajo. Ostala postajališča pa bi morala biti opremljena z nadstrešnicami vsaj v smeri proti Jesenicam in razsvetljena, cesta pa bi morala biti povsod ustrezno razširjena.

V mestu je posebno ozko grlo avtobusno postajališče pred železniško postajo. Po proučevanju so ugotovili, da bi moralo biti to postajališče dolgo vsaj 180 metrov, kar bi lahko dosegli edinole na ta način, da bi razširili cestišče na račun pločnika. Na nasprotni strani ceste pa naj bi bila v bodočnosti zgrajena avtobusna postaja s čakalnico, informacijsko pisarno, garderobo za prtljago ter javne sanitarije. Varnost pešcev pa bi bilo mogoče doseči edinole na ta način, da bi zgradili pod cesto ustrezen podhod. Gradnja podhoda bi omogočala zgraditev znatnega dela avtobusne postaje v kletnih prostorih in bi na ta način ne bil pretirano obremenjen prostor pred stavbo službe družbenega knjigovodstva, ki ga predlagajo kot lokacijo za bodočo avtobusno postajo.

Pri Viatorju imajo namen organizirati tudi avtobusno zvezo od Kranjske gore do Vršiča. Ta linija bo še zlasti potrebna takrat, ko bodo začele obratovati vršiške žičnice, saj bo treba omogočiti potnikom prevoz iz Kranjske gore do spodnje postaje žičnice pri koči na Gozdu. Tu bo treba zagotoviti vsaj štiri parkirna mesta, da se ne bi zgodilo kaj podobnega kot se je v Planini pod Golico, kjer je del edinega, dokaj skopega parkirnega prostora zasedla nova trgovina in bo zato ne le v tednu narcis pač tudi ob drugih priložnostih tod prometna zmeda še večja. V Planini bi moral biti prostor vsaj za šest avtobusov in dovolj velik prostor za obračanje vozil. Pri Viatorju pa načrtujejo tudi uvedbo avtobusnih linij Mojstrana — Vrata in Planica — Tamar, čim bosta cesti v ti dve dolini toliko usposobljeni, da bo mogoč varen prevoz potnikov.

F.

OSREDNJA PROSLAVA OB DNEVU ŽENA

V petek, 5. marca, je bila v festivalni dvorani na Bledu proslava ob zaključku mednarodnega leta žensk in ob dnevu žena. Proslavo sta organizirala sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk pri občinskih konferencah Socialistične zveze delovnih ljudi Radovljice in Jesenice.

Navzoče, med njimi je bila večina žensk, bili pa so tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja, je najprej pozdravila predsednica sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk v jeseniški občini Mara Taler, slavnostni govor pa je imela predsednica republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Tina Tomlje. V svojem govoru je predvsem poudarila, da si je naša žena med narodnoosvobodilno vojno kot po njej priborila mnogo pravic, da se morajo vse ženske v svojem okolju, na delov. mestu, v krajevni skupnosti, v družbenopolitičnih organizacijah vsak dan prizadevati s svojim aktivnim sodelovanjem najti mesto, ki ženski kot enakopravnemu članu družbe tudi pripada. Zato naj bo dan žena tudi dan, ko pregledamo prehojeno pot, ko ugotovimo, kaj vse smo uspeli storiti in kakšne naloge še čakajo ženske v vseh sredinah, kjer delajo in ustvarjajo. Nato je sledil kulturni program, v katerem so nastopili ženski pevski zbor pevskega društva Jesenice pod vodstvom Milka Škoberneta, solist ljubljanskega opere Jaka Jerašа, recitatorki gledališča Tone Čufar z nekaterimi Borovimi pesmimi, moški pevski zbor Stane Žagar iz Krope in harmonikarski orkester glasbene šole Radovljica.

Po proslavi je bilo še tovariško srečanje v hotelu Jelovica na Bledu.

R

Del udeleženk na medobčinski proslavi dneva žena na Bledu

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Na 45. seji izvršnega sveta OS, 4. 3., so obravnavali zadeve s področja urbanizma, gradbeništva in komunalne dejavnosti, premoženjsko pravne zadeve, sklep o soglasju k področjem in zavezancem po odloku o obveznem odlaganju, odvozu in deponiranju odpadnih snovi, predlog za ustanovitev SIS za varstvo zraka na Gorenjskem, poročilo inšpekcije o problematiki črnih gradenj počitniških hišic, sklep predsedstva OK SZDL o enotnih merilih za referendume v KS ter informacijo o stanovanjskih vprašanjih delavcev upravnih organov.

— — —

Namesto dosedanjega predsednika družbeno političnega zbora Ferda Bema, ki je prevzel dolžnost družbenega pravobranilca samoupravljanja v občini, so delegati tega zbora na svoji seji, 25. 2., za novega predsednika izvolili Ivana Fabjana, delegata z Bleda.

— — —

Po podatkih analitične službe oddelka za gospodarstvo pri OS Radovljica je bilo v 1975. letu v občini 30.312 prebivalcev, konec 1980. leta pa jih bo 32.434 ali za okoli 7 % več, kolikor bo naraščalo število prebivalstva po predvideni demografski stopnji.

— — —

Na 10. seji izvršnega odbora krajevne konference SZDL Radovljica so pohvalno ocenili prizadevanja uličnih odborov SZDL ob izvedbi referenduma v KS Radovljica, 22. februarja. Posebnega priznanja so bili deležni odbori SZDL v Vrbnjah in Gorici ter v Gradnikovi, Triglavski in Cankarjevi cesti, kjer so bili izidi referenduma najuspelejši. Na seji so obravnavali tudi predloge za letošnja priznanja OF in za priznanja zaslužnim ženam.

— — —

Komisija za presojo upravičenosti do regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov pri predsedstvu občinskega sveta zveze sindikatov, je na seji, 8. 3., obravnavala okoli 30 prispelih vlog iz TOZD in delovnih enot za izdajo soglasja.

— — —

Na 15. seji izvršnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti, 10. 3., so obravnavali predlog programskih izhodišč delovanja skupnosti v 1976. letu in v srednjeročnem programu za obdobje 1976—80. Glede na to, da je zaradi preselitve ostalo prazno mesto predsednika in podpredsednika skupnosti, so pripravili tudi kadrovske predloge za zasedbo teh in še nekaterih funkcij.

— — —

Na 23. seji komiteja OK ZK, ki je bila 4. 3., so med drugim obravnavali sklepe aktiva komunistov kulturnih delavcev in se zavzeli za doslednejše izvajanje idejno politične usmeritve in odprtosti kulturnih institucij, večjo aktivnost komunistov v povezovanju množične kulture z OZD in mladino ter racionalnejšo porabo družbenih sredstev, za katera je treba določiti prioriteto.

— — —

Namesto ob dnevu žena v marcu, kot je bilo prvotno predvideno, bodo po sklepu DPO v Begunjah otvorili novo osnovno šolo šele v maju. Tako so se odločili, ker še niso uspeli urediti dohodne poti in okolico novega objekta, težave pa imajo tudi s kadrom v vrtcu, ki bo v šoli.

— — —

Na območju radovljiške občine je bilo v 1975. letu ugotovljeno 17 črnih gradenj. Kršiteljem so gradnje ustavili in jih predlagali v postopek sodniku za prekrške. Osem kršiteljev je plačalo denarne kazni od 4.000 do 9.000 din, eden pa je bil kaznovan z zaporom 15 dni. V občini je še vedno 72 objektov, za katere lastniki niso dobili dovoljenj za gradnjo.

— — —

V počastitev dneva žena je bila v petek, 5. 3., ob 16. uri v avli osnovne šole v Radovljici proslava s kulturnim programom, ki so ga pripravili šolski pevski zbor in recitatorji. Po slavnostnem govoru Mihele Šimčičeve so podelili 20 priznanj KK SZDL Radovljica, zaslužnim udeleženkam NOB in družbeno političnim delavkam.

— — —

11. marca bo 3. seja skupščine KS Radovljica. Razen delegatov skupščine so vabljeni tudi vsi delegati delegacije za zbor KS v občinski skupščini, splošne delegacije za SIS in predstavniki vseh krajevnih DPO. Na dnevnem redu je obravnava osnutka občinskega proračuna za 1976., zazidalni načrt centra Radovljice, zaključni račun KS za 1975. in program KS za 1976. leto.

— — —

Po sklepu skupščine kulturne skupnosti in v duhu stališč aktiva komunistov — kulturnih delavcev je na 4. seji muzejskega galerijskega odbora, 2. 3., tekla razprava o prioritetnih nalogah muzejev in galerijske dejavnosti v Šivčevi hiši v Radovljici. Potrjeno je stališče, da je to skrb samoupravnih organov ne pa posameznikov in da ne more biti razlik med takoimenovano poklicno in amatersko likovno dejavnostjo. Za vodenje razstavne politike je imenovan posebni programski odbor.

— — —

V ponedeljek, 8. marca, so svečano odprli razstavo fotografij »Spomeniki in obeležja NOB v radovljiški občini« tudi v osnovni šoli na Bledu, ki so jo posvetili dnevu žena. Razstavo je otvoril predsednik občinskega odbora ZZB NOV Janez Strgovšek, v programu pa so sodelovali pevci in recitatorji osnovne šole. Doslej je bila razstava v Radovljici, Boh. Bistrici in v Gorjah, z Bleda pa jo bodo prenesli na Lipnico in nato še v Lesce.

— — —

V Trgovskem podjetju Murka Lesce so v 1976. letu načrtovali 21 % višjo realizacijo kot lani. Za letos predvidevajo 23 % porasta v živilskem sektorju, 19 % v tekstilnem in 22 % v tehničnem sektorju. Računajo, da bodo letošnje razlike v cenah v celem podjetju večje za 11,78 % medtem ko je lani znašala razlika 12,2 %.

— — —

Gasilsko društvo Veriga Lesce, ki obstaja že skoraj 40 let je izredno delavno. Lani so izvedli tečaj za izprašane gasilce, ki ga je uspešno opravilo 7 članov. Svoje vrste so precej pomladili, samoupravni organi pa so pomagali pri nabavi svečanih uniform. Posebno priznanje velja Cirilu Ažmanu, ki vodi usposabljanje članov.

— — —

V letošnjem delovnem programu Gasilskega društva Radovljica načrtujejo dokončno dograditev dveh garaž z ureditvijo električne in vodovodne napeljave, okolice novega objekta in dostopa do ceste. Opravili bodo dve mokri, eno nočno in štiri suhe vaje, priredili bodo tečaj za izprašane gasilce in opravili deset preventivnih pregledov kmečkih gospodarstev na svojem območju.

— — —

V okviru kulturne akcije za delovne kolektive je v sredo, 10. 3. Mestno gledališče iz Ljubljane uprizorilo v Radovljici dramo Smrtni ples. V petek, 12. 3. ob 16.30 bo v avli osnovne šole v Radovljici Grupa poetica iz Celja predstavila musical 4 × 4, na temo štirih Andersenovih pravljic. Istega dne ob 19. uri pa bodo Celjani nastopili za mladino in upokojence v osnovni šoli v Lescah.

— — —

Pod pokroviteljstvom občinskega sveta Zveze sindikatov in v sodelovanju z OK ZSMS ter občinsko zvezo za telesno kulturo, bo v soboto, 13. 3. ob 9.30 na Kobli v Bohinju občinsko sindikalno prvenstvo v slalomu. Tekmovalke in tekmovalci bodo razvrščeni po starostnih skupinah. Rezultate bodo razglasili po tekmovanju ob 17. uri v hotelu Jezero v Bohinju, ko bodo podelili tudi pokale in diplome.

B

ŠOPEK ROŽ ZA OSMI MAREC

Pod tem naslovom so v soboto, 6. marca, v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo slik vezenih na platno, ki so jih izdelale članice odseka za ženska ročna dela pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Ob izredno dobri udeležbi je krajši uvodni koncert izvajal ženski pevski zbor pevskega društva Jesenice pod vodstvom zborovodja Milka Škoberneta. Spet smo na otvoritvi pogrešali predstavnike družbenopolitičnega in javnega življenja, še toliko bolj, ker je razstava posvečena praznovanju mednarodnega dneva žena, 8. marcu, pa tudi zategadelj, ker je 24 razstavljalk vložilo v 81 razstavljenih slik ogromno svojega prostega časa, ljubezni in estetskega čuta.

V zadnjih šestih letih so se ženske z Jesenic in okolice že dvakrat predstavile z razstavo gobelinov, lansko leto pa z izredno uspešno razstavo vezenin in kvačkanih izdelkov za praktično uporabo. Vključno z letošnjo razstavo pa je to že tretja razstava prirejena ob tem prazniku.

Šopki rož, je bilo poudarjeno ob otvoritvi, v katere je vtkano na stotine ur, ljubezni, iniciative in estetskega čuta, so namenjeni tako naši ženi, ki je že osvobojena mnogih predsodkov in vsako leto ekonomsko in socialno bolj osvobojena, kakor ženam vsega sveta, predvsem pa tistim, ki se borijo ne samo za svojo enakopravnost, temveč še za osnovne človekove pravice.

Razstava ne pomeni samo popestritve jeseniške razstavne dejavnosti, temveč tudi pomembno spodbudo ženskam, da si s koristno porabljenim prostim časom lahko estetsko olepšajo svoje stanovanje pa tudi svojo garderobo ali hišno perilo. Spodbuda še toliko bolj vredna pozornosti, ker je tovrstna dejavnost oziroma kultura pri nas v zamiranju.

Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzel kolektiv največje temeljne organizacije združenega dela Železarne – TOZD Vzdrževanje, energija in transport.

Članice odseka za ženska ročna dela pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice pa so v petek, 6. marca, pripravile tudi priložnostno razstavo svojih ročnih izdelkov – vezenin in gobelinov na Bledu, kjer je bila medobčinska proslava ob dnevu žena.

Razstava na Jesenicah bo odprta še do vključno 17. marca vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30.

NE SAMO FILMSKA VZGOJA, TUDI OSNOVNA OLIKA NAM JE POTREBNA

Kot absolventka sem se vrnila nazaj v domače Jesenice. Mrzlo študentsko sobico sem prepustila naslednici in spet uživam v toplem komfortnem stanovanju in ob redni prehrani. Minili so časi, ko sem ob koncu tedna pridrvela domov s potovalko umazanega perila in praznim želodcem. Dva dneva sta mi doma tako hitro minila, da sploh nisem imela časa stopiti kam naokrog. Včasih sem šla na drsališče, nekajkrat v Kranjsko goro in to je bilo vse. Sedaj pa se vrstijo dolgi tedni. Pojavlja se potreba po bolj razgibanem življenju. Razmišljam, kam naj grem, da se bom po večurnem študiju sprostila.

Lokali me ne zanimajo. Kmalu se naveličaš sedeti v zakajenem prostoru, gledati iste obraze in poslušati (ne) duhovite pogovore.

V igri, ki je na sporedu v gledališču sem že bila, drsat grem enkrat tedensko in ... ostane še kino. No, pa poglejmo kaj nam nudi naš kino.

Z veseljem zasledim, da bo v kinu Plavž film: Nočni portir. Skočim v kavbojke in pot pod noge.

S prijateljem zmrzujeva pred vhodom in presenečeno opazujeva ljudi, ki se v velikem številu nabirajo pred kinom. Znano je, da so filmske predstave na Jesenicah slabše obiskovane (razen kavbojk), zato me je začudilo ogromno ljudi. Spomnim se na dobro kritiko, ki sem jo prebrala o tem filmu in glede na to najdem v tem razlog za številne obiskovalce.

Ko vstopim v dvorano se moji dihalni organi težko privadijo zaudarjajoči plesnosti. Vidim, da se nekaj popravlja in prilagodim se takemu okolju.

Vsedeva se v deseto vrsto, kjer sva imela sedeže. Dvorana se polni. Prične se film, ampak zamudniki očitno navajeni na to, še vedno vztrajno prihajajo in se prav nič diskretno ne vsedajo na sedeže. Prične se zanimiv prizor (na platnu), ki ga zmoti glasno prepiranje o številki sedežev. Kar naenkrat se vname hud prepir tudi v najini vrsti. Vse skupaj postane tako glasno, da se filmu ne da več slediti. Zazdi se mi, da sem med ljudmi, ki so prvič v življenju prišli v kino.

Prepir je prešel v glasno zmerjanje. Končno prijazna gospa, ki kontrolira vstopnice energično nastopi: film se ustavi! Vse »nepismene«, ki ne poznajo številk, po ponovnem prepiru biljeterka le spravi na mesta, ki so jih plačali – stojišča!! Dvorana je bila pač razprodana in naši vrli meščani so se neračunajoč na to možnost posedli po lastni izbiri.

Luči ugasnejo. Gledamo nadaljevanje filma. No, končno bo le mir. Oh, kako sem se zmotila. Sedaj so na vrsti neslane pripombe, ki jih z naraščajočo jezo prenašaš, ko pa se pojavljajo ob pretresljivih prizorih te od samega razburjenja prične boleti glava.

Filma je konec. Potem pa tekma kdo bo preje na zraku. Drugič grem raje v Ljubljano v kino jezno zaključim, ko pridem ven. Obljubo sem prelomila, ko sem si šla ogledat Poseidonove dogodivščine. Kino Plavž je dobil že kar lep izgled. Nov omet in steklena vrata sta zanikrno pročelje lepo spremenila. Kar navdušena sem. Danes ne smrdi po plesnobi, ampak po sveži barvi. Iz sedeža zbrišem bele strnjene pikice, ki so posledica barvanja stropa, nato se pogumno usedem. Film je atraktiven. Tehnično pa malo šepa, saj ga v dveh napetih prizorih malo zmanjka. No, to ni nič hudega.

»Odmah se vratim!« slišim glas izza sebe. Nato nekdo neelegantno skoči čez eno vrsto in se zbaše še čez drugo in odide ven. Ta isti se čez nekaj minut vrne (vse se seveda dogaja sredi filma) po isti poti – skoči čez dve vrsti in se vrne k tovarišu, ki ne more skriti zadovoljnega smeha ob bučni vrnitvi in telovadbi svojega prijatelja. Kolikor morem preslišim pripombe ... Če bi kaj pomagalo, bi glasni skupini za menoj kupila za dedka Mraza žepni bonton. No, dedek Mraz je mimo, moja malenkost pa se lep čas ni prikazala v kinu. V kinu Radio sem si ogledala film Šakal. Menda ni vredno opisovati besno, razočaranega razpoloženja, ki me je navdalo ob mentaliteti osmih fantov, ki so (zasedli) sedeli dve vrsti za menoj. Zanimivo je bilo da se nista pogovarjala dva med seboj ampak je v pogovoru sodelovala vsa skupina. Posebno veliko sta si imela povedati prvi in osmi fant, katera sta ne glede na to, da jih je bilo še šest med njima, razvila pravo debato.

Ob ogledu filma Zandyjeva nevesta v kinu Plavž pa sem pričela premišljevati o globljih vzrokih tega neprimernega obnašanja v kinu. Doumela sem – konkretno pri tem filmu, ki je dobro prikazal psihološko plat značaja obeh vlog, ki sta jo igrala znana igralca – da pač razgrajoči ne razumejo vsebine filma. Tako se dolgočasijo in naglas izražajo svoje pripombe. Ne verjamem, da bi imeli na Jesenicah toliko zakompleksanih ljudi, ki bi se želeli »izkazati« s svojimi (ne) duhovitimi pripombami. K sreči je tista gruča povzročiteljev obupnega nemira v drugi polovici filma, zapustila dvorano, če ne, bi jo jaz. Kino Plavž je končno kar lepo preurejen, ali ne bi mogli nekateri zdaj preurediti svoja podstrešja v glavi in poskusiti tisto urico in pol zdržati z zaprtimi usti.

Ko sem zadnjič predlagala očetu in stricu, da gremo v kino, sta me oba zavrnila, češ kaj pa bova midva delala med takim občinstvom ... Zgleda, da se žalostni sloves naših bučnih filmskih predstav vztrajno širi.

Ob vsem tem se vprašam – ali res ni nikogar, ki bi to zavrl, ki bi ukrepal, ki bi storil kaj proti temu. Najbrž smo someščani prvi, ki bi lahko kaj storili. Toda, poglejte! Naj se mar jaz drobno dekle obrnem proti desetim fantom v kinu in rečem: »Dajte mir«. Stavim, da do konca filma ne bi imela miru. Dostikrat se sliši glas starejših obiskovalcev, da naj se preneha s pripombami, režanjem, skakanjem čez vrste ipd. Toda takoj sledi nepozvani vzklik, dobi novo množico najbolj neprimernih pripomb od tistih, katerim je bil namenjen. Bi se kje našel kdo, ki bi si upal energično postaviti ven nekaj razgrajačev? Dvomim.

Vse to me tišči kot žulj na peti, že nekaj časa. Morala sem to napisati, čeprav sem hudo skeptična glede kakršnekoli rešitve.

MC

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Peter BENCHLEY: **Čeljusti.** Založba Obzorja 1976.

O filmu, ki so ga posneli po tem literarnem delu, je že večkrat pisalo v našem časopisju. Poudarek teh poročil je bil na izjemni grozljivosti prizorov in na tem, kako velik komercialni uspeh je doživel film v Ameriki. Znano je, da zadnje čase ne privabljajo v kinodvorane toliko s prikazovanjem spolnosti, kolikor s prizori nasilja, ubijanja, mrcvarjenja in podobno. Če bi hoteli razpravljali o moralni, vzgojni ali sociološki plati tega vprašanja, bi nas to vsekakor zapeljalo predaleč. Ostanimo pri tem, da film prikazuje morskega psa, ki napada ljudi, natančneje rečeno, kopalce. Ni kaj reči, precej krvava tema. Vendar zdaj ne govorimo o filmu, temveč o knjigi.

V knjigi kri ni tako rdeča, kot na filmskem platnu, razen tega pa bi lahko rekli, da se gledalec v kinu bolj predaja nagonskim odzivom, bralec pa ima več časa za premislek. In kaj lahko ugotovi, ko prebira to knjigo? Predvsem, da je zelo domiselno zasnovana in zelo spretno napisana. Tudi tokrat se je izkazalo, da pustolovski žanr nikakor ne izključuje resnosti.

Če v zvezi z literaturo govorimo o resnosti, hočemo s tem reči nekaj takega, kot to, da nam resna knjiga oziroma pisatelj ima kaj povedati, da so njegovi nazori o človeku in o družbi nekje vsaj na naši, če ne na višji ravni. To pa bo moral marsikdo priznati pisatelju te knjige, ne glede na njen bombastični in torej rahlo zavajajoči naslov.

Kot zvemo iz spremne besede, izvira Peter Benchley iz pisateljske družine. Upravičeno torej lahko pričakujemo, da mu pisateljevanje ni španska vas. V tem romanu je nekaj, kar mora prvinsko zgrabiti slehernega bralca. To je njegova mitska zasnova; boj pravljičnega junaka z zmajem. Lahko bi rekli, da se nekaj podobnega dogaja tudi v Hemingwayevi knjigi **Starec in morje.** Res je ves sklepni del **Čeljusti** nekakšna ponovitev tega slavnega dela. Kratki Hemingwayev roman je sicer stilno dosti bolj čist. V njem je simbolično oziroma bolje rečeno eksemplarično prikazan boj človeka s krutimi naravnimi silami, poosebljenimi v veliki ribi. Natanko tako: boj človeka-posameznika.

Tudi Benchleyev junak – ki je, mimogrede povedano, šef lokalne policije – je posameznik, ki ima z morsko pošastjo takorekoč osebne račune. Je pa v **Čeljustih** še nekaj, česar v **Starcu** ne najdemo: Šef policije (pri nas bi rekli komandir milice) se bori z morskim psom tudi v imenu svojega mesta, v imenu neke človeške skupnosti, s katero se čuti tesno povezanega z mnogimi vezmi, med katerimi pa so na prvem mestu vezi dolžnosti oziroma čuta odgovornosti. To pa je element, ki ga v Hemingwayevem **Starcu** ne najdemo, ki pa je napogrešljiv v vseh mitih o heroju in zmaju: vselej je tako, da zmaj tiranizira neko srenjo ali neko mestno skupnost, junak je junak prav zato, ker s svojim dejanjem odreši svoje someščane.

Na najbolj pretanjeno izvedbo tega motiva naletimo pri kralju Oidipu, ki reši mesto Tebe pred Sfingo, ne da bi se zavedal, da je odrešil svoje rodno mesto.

No, tudi če ne upoštevamo »pravljične« zasnove, je v tem romanu marsikaj zanimivega. Mogoče tudi za nas. Že sam kraj Amity, v katerem se zgodba dogaja, nas spominja na naše letoviške kraje. Isti blišč in ista beda, ki izvira iz navezanosti na dohodek od letoviških gostov. Kakor iz drugih novejših ameriških romanov, lahko tudi iz **Čeljusti** zvemo marsikaj o značilnostih ameriške družbe, zlasti o njeni razslojenosti. Delitev na boljšo in na manj fino družbo je v tem romanu prikazana na dva načina. Prvič v nasprotju med zimskimi (domačimi) in poletnimi (letoviškimi) prebivalci Amityja. Drugič v napetosti, ki grozi razgnati junakov zakon. On sam je namreč preprost človek, za ženo pa bi lahko rekli, da jo daje močna sla po tem, da bi se povzpela za nekaj klinov višje na družbeni lestvici. Podobne težnje najdemo tudi pri nas, verjetno so celo precej pogoste, ponavadi jim pravimo malomeščanska miselnost. Ne smemo pa pozabiti na poglavitno: vrli šef policije se pravzaprav ne bori toliko z morskim psom, kolikor z neko drugo, dosti bolj nevarno pošastjo: s korupcijo, z zapostavljanjem javne varnosti zaradi zasebnih koristi. Res, v na videz tako preprosto in poljudno napisano zgodbo je vpleteno pravo bogastvo problemov in problemčkov.

PRVI GLAS GORENJSKE

Vabimo vse mlade pevce z območja Gorenjske, ki želijo nastopiti oziroma se predstaviti na tekmovanju ZA PRVI GLAS GORENJSKE, ki bo 17. marca ob 19.30 v gledališču Tone Čufar na Jesenicah, da svojo udeležbo prijavijo do 15. marca v pisarni lokalne radijske postaje Triglav – Jesenice. Vsak udeleženec mora pripraviti eno skladbo po lastni želji.

Vaja za pevce bo 17. marca ob 16. uri v gledališču na Jesenicah. Pevce bo spremljal ansambel Caravelle z Jesenic.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela lokalna radijska postaja Triglav – Jesenice.

O OPRAVLJENEM IN NADALJNEM DELU PRI IZGRADNJI MRLIŠKIH VEŽIC

V ponedeljek, 23. februarja se je sestal gradbeni odbor za izgradnjo mrliških vežic na Blejski Dobravi, na svoji 15. seji. Na seji so pregledali doslej opravljeno delo in analizirali finančno situacijo ter govorili o programu nadaljnjih del oziroma drugi fazi izgradnje.

V uvodnih besedah je predsednik Edi Cenček poročal o realizaciji predloga zadnje seje o razširitvi odbora za tri člane, kot zunanje sodelavce. Le-te je z odločbo imenoval izvršni svet občinske skupščine na osnovi že omenjenega predloga in sicer Marico Mihelič, Matevža Maleja in Boža Resmana, ki so tudi prisostvovali na seji. Tako bo gradbeni odbor v povečanem sestavu uspešnejše tekoče spremljal nadzor nad zbranimi in porabljenimi sredstvi, kakor tudi rokovno spremljal izgradnjo, pa tudi pravočasno ukrepal.

Poročilo in pregled obsega do sedaj opravljenih del, je v imenu investitorja podal Stane Zorman. V razpravi pa je odbor sklenil posredovati vsem organizacijam združenega dela podpisnicam samoupravnega sporazuma pismeno informacijo o opravljenem delu s finančnim poročilom o koriščenju do sedaj zbranih sredstev. Prav tako bo to obvestilo posredoval preko javnih občil vsem občanom. Za izdelavo tega poročila je tudi imenoval posebno komisijo, katere predsednik je Božo Resman. Ko se v zaključnem besedilu te informacije gradbeni odbor zahvaljuje vsem dosedanjim vplačnikom za njihov doprinos, pa hrati prosi in vabi vse podpisnike samoupravnega sporazuma k nadaljnjemu sodelovanju in vplačilu obveznosti po 2. in 7. členu tega sporazuma, vplačila za leto 1976.

V razpravi o nadaljnji izgradnji mrliških vežic oziroma druge faze del, ki je vsekakor odvisna od nadaljnjega dotoka finačnih sredstev, so bile na seji nakazane potrebe in nujnosti ter iz teh izhajajoča problematika. Tako so bila vsa ta dela razvrščena po naslednjem vrstnem redu potreb:

– ureditev ozvočenja, ureditev parkirišč z obračališčem za avtobuse, izgraditev pokopališke stavbe, v kateri je nujno določiti ustrezni prostor za zbiranje sorodnikov pokojnika, predvsem v zimskem času in sploh v slabem vremenu, nadalje dokončna ureditev razsvetljave ter ograditev pokopališča.

Na seji so sprejeli tudi sklep, da se stari objekt mrtvašnice na pokopališču uredi in usposobi kot rezervna peta mrliška vežica za slučaj potrebe. Vzporedno s tem sklepom pa je tudi nakazal obveznosti in potrebo gradnje kostnice v tem objektu.

C

DPD SVOBODA FRANCE PREŠEREN ŽIROVNICA – BREZNICA

vas vabi v soboto, 13. marca, ob 18.30 in v nedeljo, 14. marca, ob 15. uri v kulturni dom na Breznici na predstavo Tomažičeve dramatizacije Jurčičeve povesti DOMEN. Igro je režirala Julka Dolžan.

FILMSKO GLEDALIŠČE

DIVJI MESIJA

Režija: Ken Rusell, igrajo: Scott Antony, Dorothy Tutin in Helen Mirren.

Ljubiteljem dobrega filma tokrat predstavljamo prav gotovo enega najboljših filmov Kena Rusella Divji mesija. Režiser je prav gotovo mnogim znan, saj ravno sedaj doživlja velik, predvsem komercialni uspeh s filmom Listomanija.

Film Divji mesija je iz leta 1972, torej iz obdobja, ko je Rusell posnel svoje najboljše filme, kot npr. Mehanična oranža. Lahko celo rečemo, da se močna filmska fantazija, ki je za tega režiserja tako značilna, v tem filmu izraža še posebej s temo filma, tako da le-ta gledalcu dolgo ostane v spominu.

Prav tako, kot film Konje ubijajo, mar ne, ki smo ga v filmskem gledališču že videli, se tudi ta film dogaja na začetku našega stoletja, le da še nekoliko prej, se pravi v prvem in drugem desetletju in sicer večinoma v Franciji, Parizu, pa tudi Londonu. Bolj kot po času dogajanja, se filma ločita po sporočilu. Med tem, ko je Gloriji iz filma Konje ubijajo, mar ne, življenje v napoto, da se odloči za smrt, pa je glavni junak filma Divji mesija, željan življenja, optimizma mu pravzaprav nikoli ne zmanjka.

Glavna oseba v filmu Henri Gaudier je slikar in kipar, ki se zaljubi v dvajset let starejšo Poljakinjo Sofijo Brzesko. Že njuna zveza sama je provokativna, polna ljubezni in razočaranja, ustvarjanja in posedanja in še ljubezni, drugačna od vseh drugih ljubezni, nenavadna in enkratna, prav nič po vzorcu ustaljenih družbenih norm. Prav uporništvo zoper konvencije je tema filma, kar nam sporoča že sam naslov. Glavna junaka sta upornika predvsem zato, ker se trudita živeti, se pravi čutiti svet, ljudi in sanje. To pa pomeni živeti nasprotja. Zato ni nič nenavadnega, da je Henri kipar, kajti nič ni bolj nasprotnega kot iz trde sive gmote, kamna, klesati večno lepoto, ženski torzo.

Vendar bistveno ni ustvarjati popolne oblike iz brezobličnega kamna, ampak premagovanje, podrejanje sive materije ustvarjalnemu hotenju. Najpomembnejše je proces sam, vedno in znova ustvarjanje. Le-to je sinonim za življenje, ko je izdelek narejen, je mrtev, zato ni nič presenetljivo, če si po smrti Henrija Sofija ne more pomagati z njegovimi deli ter joče ob njih. Prav v ničemer ji ne morejo povrniti njenega ljubega Henrija.

Če smo že omenili, da glavni junak umre, moramo dodati, da njegova smrt ni nič tragičnega in posebnega, zato ga niti ne vidimo ko umira. Ob izbruhu prve svetovne vojne se je Henri sam odločil, da gre v boj, tudi smrt je zanj le igra, se pravi zadnji kraj, kjer človekova čustva dosežejo skrajno mejo in obenem konec. Pred njo ne beži, ampak se bori z njo za življenje kakor to počne pravzaprav vse skozi, le da jo (smrt) na koncu sam izzove. Samo po sebi je umevno, da ne more zmagati, sicer bi film postal preveč podoben pravljici o neuničljivem slikarju. To pa je režiser dobro vedel in prav občudovati ga moramo, kako je vse dogajanje predstavil tako učinkovito in prepričljivo.

Na koncu ne smemo pozabiti na lik Sofije, prav gotovo enega najbolj ljubečih ženskih likov, kar smo jih videli na platnu, napolnjeni kot Giulieta Masina iz Felinijevega filma Cesta (pred kratkim smo ga videli tudi na televiziji) s silo, ognjem in bolečino.

Težko je v besedi zajeti vso polnost filma, vso dinamiko, ki nam jo kažejo posamezne sekvence. Zato bi bilo bržkone odveč pripovedovati vsebino zgodbe filma, ki jo pravzaprav nima, kakor jo nima tudi življenje, ki teče mimo konvencij v nenehnem hotenju po ustvarjanju. In morda je to sporočilo, ki nam ga prinaša ta novi, Divji mesija. Ali je tako ali drugače, o tem bo vsak gledalec odločil sam. Gotovo pa bi bilo zelo škoda ta film zamuditi! Kot ponavadi se tudi tokrat dobimo v petek (12. marca) ob 19. uri v dvorani na Javorniku.

SR

Rokomet

Z DOBRO IGRO POLOVIČEN USPEH

V nedeljo, 7. marca je bilo v Ljubljani, v dvorani na Kodeljevem, nadaljevanje zimske lige v rokometu. Jeseničani bi tokrat lahko z malo več športne sreče premagali oba nasprotnika, tako pa so minimalno izgubili z vodečo ekipo lige Črnomljem, premagali pa so Grosupeljčane in tako zabeležili novi dve točki.

V prvi tekmi ob 13. uri so se Jeseničani pomerili s favoritom ekipo Črnomlja. Rokometaši Jesenic so pričeli izvrstno. Z dobro obrambo in hitrimi protinapadi so zmedli nasprotnika in skoraj ves prvi polčas vodili z zadetkom ali dvema razlike. Popustili so proti koncu in je fizično in kondicijsko boljše pripravljenim gostom uspelo izenačiti. Polčas se je končal neodločeno 6:6. Začetek drugega polčasa je napovedal izenačeno igro, kar se je tudi uresničilo. Rezultat je bil izenačen vse do 9:9, nakar so Črnomeljčani povedli predvsem po zaslugi svojega odličnega vratarja in nespretnosti Jeseničanov. Zmagala je ekipa Črnomlja 16:13.

Izključitev ni bilo. Sedemmetrovke: Jesenice 3(2), Črnomelj 3(2).

Zadetke za Jesenice so dosegli: Prešeren 5, Pogačnik 1, Pavlič 2, Peternel 1, Šporar 1 in Sefaj 3.

V drugi tekmi so se Jeseničani ob 16. uri pomerili z Grosupeljčani, ki so povedli z 1:0, vendar pa so Jeseničani izenačili in prevzeli pobudo in visoko povedli. V tem delu se je izkazal prvi vratar Jesenic Boldižar, ki je obranil veliko žog, ki so jih nekateri videli že v mreži. Prvi polčas so dobili rokometaši Jesenic z 9:5, čeprav so igrali brez Pavliča, ki se je poškodoval že v prvi tekmi in v drugi ni mogel pomagati tovarišem. Tudi v drugem polčasu so bili Jeseničani boljši, predvsem v napadu, medtem ko so v obrambi delali napake, predvsem je bila to posledica visokega vodstva. Tekmo so dobili Jeseničani prepričljivo 16:10.

Izključitve: Jesenice in Grosuplje 2 min; sedemmetrovke: Jesenice 3(1), Grosuplje 3(3).

Zadetke za Jesenice pa so dosegli: Prešeren 4, Pogačnik 6, Peternel 2, Šporar 2, Sefaj 2. Igrali so še: Močnik in vratarja Boldižar ter Varl.

Jeseničani so v zadnjih dveh tekmah pokazali dokaj dobro igro. Še vedno nosijo glavno breme v ekipi starejši in izkušenejši igralci: Prešeren, Pogačnik, Pavlič in Šubic, poleg mladega Radinoviča, ki zadnji dve tekmi ni igral zaradi poškodbe. Tudi mladi postajajo iz tekme v tekmo boljši, prevsem vratar Boldižar ter igralci: Sefaj, Šporar in Peternel, ki je v petek, 5. marca nastopil v Novem mestu v mladinski reprezentanci zahodne ljubljanske rokometne lige in dosegel dva zadetka, vendar pa ga selektor predvsem zaradi pomanjkanja kondicije ni upošteval pri sestavi mladinske reprezentance Slovenije, čeprav se je s tehniko izkazal v igri proti reprezentanci vzhodne conske rokometne lige.

V zadnjem kolu se bodo Jeseničani to nedeljo, 14. marca prav tako v dvorani na Kodeljevem pomerili z ekipama Iskre iz Nove gorice in Tehnomercatorja iz Celja, ki sta v zimski ligi višje uvrščeni ekipi, kar pa ne bi smel biti vzrok, da se ne bi vrnili vsaj z dvema točkama.

Lestvica po sedmih tekmah:

Črnomelj	7	6	0	1	98:66	12
Ribnica	7	4	3	0	95:62	11
Prule	7	4	1	2	77:60	9
Slovan B	7	4	0	3	76:64	8
Iskra	7	3	2	2	81:73	8
Tehnomerc.	7	3	0	4	70:88	6
Jesenice	7	2	1	4	83:94	5
Grosuplje	7	2	1	4	78:91	5
Radeče	7	2	0	5	84:88	4
Škofljica	7	1	0	6	33:81	2

– tok

Košarka

VRHNIKA : JESENICE 61:73

Logatec, 6. marca prvenstvena tekma petega kola prve SKL-A gledalcev 50, sodila sta Ivanuš (Ljubljana) in Skubin (Tolmin).

Iz svojega drugega gostovanja v letošnji sezoni so prinesli Jeseničani dragocen par točk. Premagali so moštvo Vrhnike, kateremu so dajali strokovnjaki pred tekmo več možnosti za zmago. Domačini so zelo dobro začeli, saj so vodili s 6:0 in 9:2, vendar so se Jeseničani zbrali in igra je bila ves čas enakovredna.

V prvem polčasu so Jeseničani vodili le enkrat pri rezultatu 31:30. Po zaslugi rahle spodbude v prvem polčasu so domačini tudi zaključili prvi del z vodstvom štirih točk. Tudi v prvi polovici drugega polčasa so domačini vodili s tremi do sedmimi točkami razlike. Preobrat je nastopil v 32. minuti pri vodstvu domačih 55:52. Jeseničani so z izredno borbeno igro povsem onemogočili domačine. Ti so do konca tekme dosegli le šest točk, Jeseničani pa enaindvajset. Z odličnimi skoki v obrambi so pobrali večino žog in nato s hitrimi protinapadi dosegali točke. Domačini so poskusili z agresivno obrambo, ki pa je bila neuspešna.

V boju za obstanek v ligi je vsaka zmaga v gosteh zelo pomembna, posebno zaradi morebitnih spodrsljajev na domačem igrišču.

Nastopili so Pavel Pirih 4, Pivač, Smolej 1 (2:1), Janjič, Dušan Pirih 27 (14:11), Mišič 1 (2:1), Vauhnik 9 (2:1), Šmid, Bizjak 1 (4:1), Vujačič 22 (10:6), Noč 8 (2:0).

Po petem kolu imajo Jeseničani šest točk prav toliko kot moštvi Celja in Bežigrada 74, s katerima delijo tretje do peto mesto. Od šestega do enajstega mesta imajo vsa moštva štiri točke, le Ježica na zadnjem mestu je še brez zmage.

V šestem kolu se bodo Jeseničani pomerili z ekipo Beti iz Metlike. Srečanje bo v telovadnici osnovne šole Kranjska gora v soboto, 13. marca, ob 19. uri. Vse ljubitelje košarke vabimo, da si to srečanje ogledajo.

NI

Namizni tenis

MUROVA : JESENICE II 5:0

V nedeljo sta se v mini hali na Murovi pomerili obe jeseniški ekipi, ki tekmujeta v gorenjski ligi: Murova in Jesenice II.

Dvoboj, ki ni odločal o stanju na lestvici, ni bil najbolj kvaliteten, saj so igralci Murove občutno boljši in so s poprečno igro zmagali z rezultatom 5:0. Za Murovo sta po dvakrat zmagala Lavtižar in Ravnikar, eno točko pa je prispeval Peter Filipovič.

Ekipo Jesenic, za katero igrajo mlajši igralci, so sestavljali: Matjaž Korbar, Robič in Babič.

V naslednjem kolu bodo igralci Jesenic II gostili ekipo Mošenj, katero bodo z borbeno igro vseh treh igralcev lahko premagali. Ekipa Murova je v tem kolu prosta.

JESENICE : OLIMPIJA II 5:4

V dvanajstem kolu druge namiznoteniške lige zahod, sta se v petek v domu TVD Partizan na Jesenicah pomerili prvouvrščena ekipa Olimpija II iz Ljubljane in domača ekipa Jesenic.

Gostje iz Ljubljane so pred začetkom dvoboja veljali za velike favorite, saj do sedaj v prvenstvu še niso izgubili dvoboja. Vendar tisti, ki so si dvoboj ogledali, so bili drugačnega mnenja, kajti tokrat so domači igralci z Buhom na čelu zaigrali tako kot znajo, razen tega pa izredno borbeno. To jim je na koncu prineslo zmago, s tem pa tudi enega večjih uspehov v zadnjem času.

Dvoboj je bil zelo izenačen, na trenutke pa tudi kvaliteten. Čeprav so domači igralci skozi ves čas dvoboja vodili, pa so igralci Olimpije po hudem spodrsljaju Korbarja proti Arzenšku rezultat dvoboja izenačili na 4:4. V deveti, odločilni partiji sta se pomerila za Jesenice Legat za Ljubljančane pa Kadak. Partija, ki je odločala, je bila ves čas živčna in napeta, v drugem setu pri rezultatu 18:18 pa je imel Legat precej sreče, saj je tri žoge zadel na rob mize in tako dvoboj zaključil z rezultatom 5:4.

Ekipa Jesenic je tokrat nastopila v postavi: Buh, Legat in Jernej Korbar, ki je tokrat zaigral slabše kot v prejšnjih dveh kolih.

F. R.

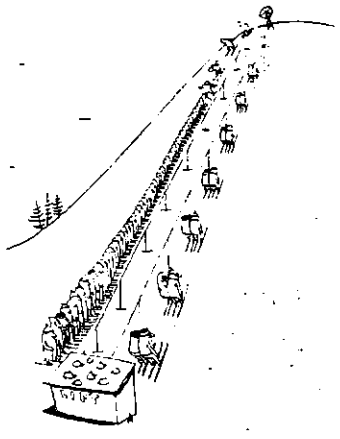

Nogomet

USPEŠNE PRIPRAVE

Po dokaj slabi uvrstitvi v jesenskem delu prvenstva, so jeseniški nogometaši pričeli zgodaj s pripravami za spomladanski del prvenstva. Tako so člani pričeli s pripravami že v prvi polovici januarja, mladinsko moštvo pa v prvi polovici februarja. Obe moštvi sta v začetku redno trikrat na teden trenirali na prostem, ker upravi kluba ni uspelo pravočasno preskrbeti telovadnice, kar je tudi razumljivo, če upoštevamo to, da imamo na Jesenicah edino telovadnico v TVD Partizan, ki je na razpolago športnikom, poleg rednega dela TVD Partizan. Zaradi tega so najmlajši nogometaši pričeli s pripravami kasneje, ker zaradi slabih vremenskih razmer niso mogli vaditi na prostem. Toda kljub vsem težavam so trenerji Frelih, Radovič in Kovač zadovoljni z nogometaši, saj se redno polnoštevilno udeležujejo treningov. Manjkajo le tisti, ki so opravičeno odsotni, bodisi zaradi obveznosti na delovnem mestu, bodisi zaradi obveznosti v šoli. Tako se redno udeležuje članskih treningov 16 igralcev, mladinskih pa 15 do 18 igralcev ter pionirskega moštva okrog 15 igralcev.

Čeprav nogometaši pridno trenirajo so za uspeh v tekmovanju potrebne v pripravljalnem obdobju tudi tekme. Toda pri tem je uprava nogometnega kluba naletela na nepremostljive težave. Zaradi slabih vremenskih razmer na Gorenjskem ni moč dobiti nasprotnika, saj so vsa igrišča pod snegom. Moštva iz Primorske, kjer so jeseniški nogometaši gostovali vsa prejšnja leta pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva, igrajo v okviru novogoriške podzveze zimsko ligo. Tako je upravi kluba uspelo namesto predvidenih treh tekem, organizirati le eno in to z moštvom Renč, ki bo v soboto, 13. marca v Renčah.

Spomladanski del prvenstva se bo pričel predvidoma 3. aprila, o čemer pa bo še sklepala skupščina TNZ Gorenjske danes.

V prvem kolu spomladanskega dela prvenstva naši nogometaši gostujejo v Kranju, kjer se bodo srečali s prvouvrščenim moštvom v jesenskem delu in najresnejšim kandidatom za naslov prvaka Gorenjske v sezoni 1975/76, moštvom SAVE.

TOLMIN : JESENICE 0:3 (0:2)

V prvi prijateljski tekmi v okviru priprav za spomladanski del prvenstva, so jeseniški mladinci gostovali v Tolminu, kjer so premagali tamkajšnje mladince z rezultatom 3:0 (2:0).

V lepi in zanimivi tekmi, v kateri je trener Radovič preizkusil vse igralce, ki jih ima na razpolago, so bili Jeseničani vso tekmo boljše moštvo in so zasluženo zmagali.

Gole so dosegli: Čatak, Berčič in Sulejmanovič.

OBRATNO TEKMOVANJE NA ZATRNIKU

Osnovna organizacija sindikata strojne delavnice je v četrtek, 4. marca organizirala obratno tekmovanje v smučanju in sankanju na Zatrniku, ki se ga je udeležilo okrog 70 sodelavcev. To je bila v zadnjih letih največja udeležba.

Od osme do devete ure smo se zbrali v restavraciji na Zatrniku. Udeleženci so prihajali eni peš, drugi s svojimi jeklenimi konjički. Obe tekmovalni progi sta pripravila in pregledala referent za šport Mirko Klinar in Vlado Repe. Okrog devetih smo bili zbrani vsi udeleženci tekmovanja iz obratov strugarna, konstrukcijska delavnica, orodjarna, ključavničarji, delavnica tehtnic, kovači, materialna služba, priprava dela, obratovodstvo in strojna Javornik.

Najprej je bilo sankaško tekmovanje. Proga je bila precej zahtevna. Med samim tekmovanjem je prišlo do nekaj padcev, ki so jih »ublažili« tudi prvi topli žarki sonca. Po zaključenem sankaškem tekmovanju smo se preselili na smučišča, kjer se je odvijala zagrizena borba med starejšimi in mlajšimi člani sindikata. Posebno pohvalo zaslužita smučarski veteran Joža Bertoncelj, ki je pri starejših članih zasedel odlično tretje mesto, pa tudi Boža Koselj, ki se je korajžno spustila po smučarski progi za moške kot edina tekmovalka.

Moški do 40 let: 1. Mirko Klinar, 2. Zdravko Kerštajn, 3. Jože Dovžan.

Nad 40 let: 1. Franc Kobentar, 2. Oto Markun, 3. Jože Bertoncelj.

Rezultati sankanja – moški do 40 let: 1. Vlado Repe, 2. Branko Klinar, 3. Vojko Markovič.

Nad 40 let: 1. Vinko Razinger, 2. Franc Oblak, 3. Oto Markun.

Rezultati sankanja ženske: 1. Rezika Kavčič, 2. Roža Koselj, 3. Kati Pavlin.

J. Žerdin

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

13. marca sovjetski mladinski film DAJ ŠAPO PRIJATELJU ob 15., film poklanja Jugobanka Ljubljana članom Ježkovega kluba. Za prost vstop zadostuje izkaznica Ježkovega kluba.

13. in 14. marca ameriški barvni film ŠERIF IZ KLANA, ob 17. in 19., režija Terence Young, v glavni vlogi Lee Marvin

15. in 16. marca angleški barvni film SAMO POLEŽUJEŠ – RECI KAJ ob 17. in 19., režija Bob Kellet, v glavni vlogi Brian Rix

17. marca ameriški CS barvni film KOCKA JE PADLA ob 17. in 19., režija George Seatan, v glavni vlogi Dean Martin

18. marca ZAPRTO

19. marca švedski barvni film PRGIŠČE LJUBEZNI ob 17. in 19.15, režija Vilgot Sjömon, v glavni vlogi Anita Izkström

20. in 21. marca ameriški barvni film ROJENI – PORAŽENI ob 17. in 19., režija T. Franc, v glavni vlogi Gorn Losers

KINO PLAVŽ

13. in 14. marca angleški barvni film SAMO POLEŽUJEŠ – RECI KAJ ob 18. in 20.

14. marca sovjetski mladinski film DAJ ŠAPO PRIJATELJU ob 10.

15. in 16. marca ameriški barvni film ŠERIF IZ KLANA ob 18. in 20.

17. marca ZAPRTO

18. marca francoski barvni film MANEKENKA IN MINISTER ob 18. in 20.

19. marca ameriški CS barvni film KOCKA JE PADLA ob 18. in 20.

20. in 21. marca francoski barvni film NEDOLŽNI LJUDJE UMAZANIH ROK ob 18. in 20., režija Claude Chabrol, v glavni vlogi Romy Schneider

KINO KRANJSKA GORA

13. marca ameriški barvni film BOBNAR MAŠČEVANJA

14. marca francoski barvni film MANEKENKA IN MINISTER

17. marca angleški barvni film SAMO POLEŽUJEŠ – RECI KAJ

20. marca ameriški barvni film ŠERIF IZ KLANA

DOVJE MOJSTRANA

13. marca ameriški barvni film NOČNI PORTIR ob 19.30

14. marca italijanski barvni film KRVAVI BRATJE ob 19.30

20. marca angleški barvni film SAMO POLEŽUJEŠ – RECI KAJ ob 19.30

KINO JAVORNIK

12. marca angleški barvni film DIVJI MESIJA, režija Ken Russell, v glavni vlogi Dorothy Tufin, ob 19.

Gledališče

SOBOTA, 13. marca, ob 16. uri Mira Mihelič SVET BREZ SOVRAŠTVA – drama v treh dejanjih – režija Stanka Geršak, scena Jože Bedič – predpremiera.

Predstava je v okviru zaključka mednarodnega leta žensk. Vstop je prost. Vljudno vabljeni!

Ob 19.30 Mira Mihelič: SVET BREZ SOVRAŠTVA – drama v treh dejanjih – premiera.

NEDELJA, 14. marca, ob 19.30 Mira Mihelič: SVET BREZ SOVRAŠTVA – drama v treh dejanjih – druga ponovitev.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 13. marca bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ZARJA Kašta 2 na Tržnici

V Kranjski gori bo v soboto, 13. marca od 15. do 19. ure in v nedeljo, 14. marca od 7. do 10.30 odprta PIK BELJE in ŽIVILA KRANJ, poslovalnica Vitranc

V Gozd Martuljku bo v soboto, 13. marca od 15. do 19. in v nedeljo, 14. marca od 7. do 10.30 odprta TP ROŽCA – SAMOPOSTREŽBA GOZD MARTULJK

V Mojstrani bo v soboto, 13. marca od 15. do 19. in v nedeljo od 7. do 10.30 odprt MARKET MOJSTRANA

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

V NEDELJO IV. ZIMSKE ŠPORTNE IGRE OBČINSKEGA SVETA ZS JESENICE

V nedeljo, 14. marca, bodo na smučišču v Mojstrani četrte zimske športne igre občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice. Člani sindikalnih organizacij in delovnih kolektivov jeseniške občine se bodo pomerili v veleslalomu, razdeljeni pa bodo v štiri starostne kategorije v moški in ženski konkurenci.

Dosedanje zimske športne igre so bile uspešne zato organizator, komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZS Jesenice, pričakuje v nedeljo kar največ članov sindikalnih organizacij, ki bodo preživeli na snegu prijeten dan.

Tekmovanje se bo začelo ob 10. uri na smučišču v Mojstrani. Prve tri ekipe bodo prejele v trajno last pokal, prvi trije posamezniki v vsaki kategoriji pa medalje in praktična darila.

J.

RAZPIS

Gasilsko društvo Zabreznica razpisuje prosto mesto hišnika. Stanovanje zagotovljeno. Prednost imajo mlajši upokojenci. Ponudbe z življenjepisom pošljite na naslov: GD Zabreznica, ŽIROVNICA.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in brata

CIRILA VISTRA

se iskreno zahvaljujemo za vso pozornost in sočustvovanje vseh, ki so kakorkoli pomagali ob tej boleči izgubi. Posebno se zahvaljujemo tov. Rabzelju in Frelihovim za pozornost in pomoč ter za poslovilne besede tov. Varlu, Pogačniku in Prežlju ob odprtem grobu. Iskrena hvala vsem darovalcem cvetja, DPD Svobodi Jesenice za izredno pozornost ob njegovi zadnji poti.

Istočasno se zahvaljujemo za pozornost oddelku za obračun osebnih dohodkov Železarne, EV-ERD-DES in kolektivu TP ZARJA Jesenice za izrečeno sočustvovanje in cvetje.

Hvala vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in tako ali drugače pomagali ob tej boleči izgubi. Hvala tudi pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in pevskemu zboru

ŽALUJOČI: žena, Janez, Ciril Vera z družinama

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata v obratu valjarne žice, se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Jože Podobnik

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru TOZD Hladna predelava in izvršnemu odboru sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolovanja.

Stane Tramte,
žičarna

ZAHVALA

Kolektivu jeklolivarne se najlepše zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob odhodu v pokoj in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Franc Janša

SMUČANJE

NA PRVENSTVU ŽELEZARNE V VELESLALOMU EKIPNO NAJBOLJŠI SEKTOR NOVOGRADENJ

V soboto, 6. marca so bile Ravne na Koroškem prizorišče letošnjega prvenstva Slovenskih železarn v veleslalomu in smučarskih tekih. Na prvenstvu so sodelovale ekipe železarjev iz Štor, Raven in Jesenic ter predelovalcev Veriga Lesce in Plamen Kropa. Na prvenstvu pa je kot najstarejši udeleženec nastopil tudi generalni direktor združenega podjetja Gregor Klančnik, ki je kljub svojemu 62. letu zasedel v kategoriji tekmovalcev nad 35 let odlično drugo mesto v teku na dva kilometra. Naša alpska ekipa na prvenstvu zaradi istočasnega medobratnega prvenstva v Mojstrani ni nastopila kompletna, kljub temu pa so ženske in starejši člani osvojili prvo mesto.

Tekači, ki so nastopili brez aktivnih tekmovalcev so bili zelo solidni v obeh kategorijah. Organizator se je trudil, da bi prvenstvo dobro organiziral, vendar pa mu je pri tem nekoliko ponagajal novo zapadli sneg. Mislim, da bi bile bolj primerne za zmagovalce v posameznih kategorijah vsaj kolajne namesto zmazanih diplom, saj dobijo kolajne prvaki že prav na vseh cicibanskih tekmah. Tudi podelitev skupnega pokala je iz neznanih vzrokov izostala, sam razpis propozicij za tekmovanje pa je bil zelo pomanjkljiv. Menim, da je prvenstvo Slovenskih železarn tako velika športna manifestacija, da zasluži več pozornosti in resnega pristopa. Poudariti pa moram tudi to, da istočasno ni mogoče izvesti prvenstva Slovenskih železarn in prvenstva železarne Jesenice, saj je bila ravno zato naša mlada ekipa okrnjena in ni zasedla mesta, ki ji po rezultatih pripada.

REZULTATI:

Tek 2 km — člani nad 35 let:
Ekipno: 1. Železarna Ravne (Osebnjak, Krajnčan) 24:44.5, 2. Železarna Jesenice (Pogačnik, Oblak) 26:09.0, 3. Železarna Štore (Kavka M., Kavka F.) 31:06.5, 4. Veriga Lesce (Skumavc, Prešern) 32:32.5.

Posamezno: 1. Osenjak — Ravne — 12:00,0, 2. Klančnik — SS SŽ — 12:30,0, 3. Kranjčan — Ravne — 12.44,5, 4. Pogačnik — Jesenice — 13:00,5, 5. Oblak — Jes. 13:08,5, 7. Preželj — Jes. — 13:43,0, 8. Skumavc — Lesce — 14:08,5, 9. Knific — Jes. — 14:10,5.

Tek 3 km — člani do 35 let:
Ekipno: 1. Železarna Ravne — 1:04,57 (Krpač, Dretnik, Vidovšič), 2. Železarna Jesenice — 1:08,36 (Baloh, Kajžer, Šmid), 3. Plamen Kropa — 1:27,10 (Princ, Eržen, Pesjak), 4. Veriga Lesce — 1:29,39 (Pfajfer, Primožič, Žemva), 5. Železarna Štore — 1:43,29 (Pipimič, Stanta, Maskošek).

Posamezno: 1. Krpač — Ravne — 20:26,0, 2. Dretnik — Ravne — 20:44,0, 3. Baloh — Jes. — 21:52,5, 4. Kejžar — Jes. — 22:08,5, 5. Vidovšič — Ravne — 23:47,0, 6. Šmid — Jes. — 24:35,0, 7. Vidic — Jes. — 24:38,5, 8. Princ — Kropa — 25:04,8, 9. Pfajfer — Veriga — 27:46,4, 10. Eržen — Kropa — 29.51,5.

Veleslalom:
Ženske: — ekipno: 1. Jesenice (Benedik, Slivnik, Šega).

Posamezno: 1. Benedik — Jes. — 49,97, 2. Slivnik — Jes. — 50,95, 3. Vehovar — Ravne — 51,05, 4. Komar — Ravne — 54,64, 5. Pišek — Lesce — 55,14, 6. Šega — Jes. — 59,45, 7. Taks — Ravne — 1:02,81.

Moški nad 45 let:
Ekipno: 1. Jesenice (Hutar, Bertoncelj, Razinger).

Posamezno: 1. Hutar — Jes. — 45,67, 2. Bertoncelj — Jes. — 49,40, 3. Vidic — Lesce — 49,60, 4. Godec — Ravne — 49,93, 8. Razinger — Jesenice — 54,97, 9. Nežmah — Lesce — 55,24.

Moški 35 do 45 let:
Moški 35 do 45 let: (ekipno Jesenice druge)

Posamezno: 1. Vukovič — Lesce — 44,74, 2. Kejžar — Jes. — 47,14, 3. Veber — Štore — 47,68, 4. Repe — Jes. — 48,44.

Moški do 35 let: (ekipno Jesenice druge)

Posamezno: 1. Kolar — Ravne — 48,20, 2. Albreht — Jes. — 49,27, 3. Šmit — Lesce — 50,39, 6. Leskovšek — Jes. — 52,62, 8. Aleš — Jes. — 53,77, 13. Mlekuš — Jes. — 57,26.

NAŠE DRUŽINE NAJBOLJŠE V KRANJSKI GORI

Preteklo nedeljo je bil v Kranjski gori tradicionalni veleslalom slovenskih družin. Na tekmovanju je nastopilo 9 družin in to v paralelnem veleslalomu na treh progah. Vsaka družina je nastopila istočasno, paralelni veleslalom na treh progah istočasno pa je edinstven v zgodovini smučanja. Družine iz naše občine so se na tem tekmovanju izredno odrezale in pobrale vsa najboljša mesta. Povsem zasluženo je zmagala družina Benedik iz Žirovnice, ki je bila tako že drugič prva in prevzela prvo mesto lanskoletnim zmagovalcem Bizjakom iz Kranjske gore.

REZULTATI: 1. Družina Benedik — Žirovnica — 127,1, 2. Bohinec — Žirovnica — 133,7, 3. Bizjak — Kranjska gora — 134,3, 4. Zupančič — Ljubljana — 137,6, 5. Benedičič — Jesenice — 141,3, 12. Oblak — Jesenice — 148,9, 39. Stražišar — Jesenice — 178,3. bef

MATJAŽ ŠOBERL OSVOJIL POKAL ZA RUČIGAJEV MEMORIAL

Že 25 let je minilo odkar so alpski smučarji prvič tekmovali za Ručigajev memorial na Krvavcu. Največ zmag in vidnejših mest v tem tekmovanju so dosegli prav Jeseničani. Več let sem sodeloval na tem tekmovanju kot vodja jeseniške ekipe ali tehnični delegat SZ Slovenije. Srečo sem imel tako jaz kot ekipa, da smo bili vedno zmagovalci, saj smo vedno nastopili z osem do petnajst tekmovalci.

V nedeljo, 7. marca pa sem lahko predstavil na startu še zadnje tri mušketirje jeseniške članske vrste. Z malo upanja na vidnejši uspeh, saj na papirju nismo predstavljali konkurence ostalim tekmovalcem. Misli so mi uhajale nazaj na leta, ko smo osvajali vseh prvih pet mest in slavili popolno zmago.

Vsi trije so se z veliko borbenostjo pognali na obeh progah, ki sta bili zaradi raznolikosti snega zelo zahrbtni. Matjaž Šoberl je z zanesljivo vožnjo v obeh tekih dosegel najboljši čas, Cena Štravs in Sonja Gazvoda pa sta napaki iz prvega teka s tretjim in drugim najboljšim časom popravila kočno uvrstitev. Letošnje leto tekmovanje ni štelo za ekipo, kot vsa pretekla leta. Škoda, kajti naši trije tekmovalci bi po starih propozicijah osvojili tudi ekipno zmago.

Vreme 58. tekmovalcem ni bilo naklonjeno, saj je vso tekmo snežilo, poleg tega pa je bilo še megleno in vetrovno.

REZULTATI:

Članice: 1. Jožica Črešnar — SK Branik — 2:04.42, 2. Jana Hafnar — Alpetur — 2:08.68, 5. Sonja Gazvoda — Jesenice — 2:09.39.

Člani: 1. Matjaž Šoberl — Jesenice — 1:48.10, 2. Dušan Jaunik — Branik — 1:48.46, 3. Andrej Rant — Novinar — 1:49.74, 4. Jure Lovšin — Olimpija — 1:49.86, 5. Cene Štraus — Jesenice — 1:51.47.

Miran Gašperšič je sodeloval na tekmovanju za evropski pokal na Jahorini. V slalomu se je kot drugo uvrščeni Jugoslovan uvrstil na solidno 29. mesto, v smuku pa se ni uvrstil. Pesjak

BARBARA KUNC NAJBOLJŠA CICIBANKA

Na nedeljskem republiškem prvenstvu za cicibane na Golteh so se mladi Jeseničani ponovno odlično odrezali. Barbara Kunc je med 35. cicibani osvojila naslov republiške prvakinje, Jani Pirc pa je med 72. cicibani zasedel odlično drugo mesto. Žal je na izredno težki in zahtevni progi padel Matjaž Naglič, ki je letos zmagal skoraj na vseh tekmah cicibanov. Tudi deseto mesto Gabra Pogačnika je zelo dobro, odstopili pa so zaradi težke proge Robi Žan, Ravnik, Smolej in Noč.

REZULTATI:

Cicibanke: 1. Barbara Kunc — Jes. — 1:07,75, 2. Petra Hafner — Alpetour — 1:15,20.

Cicibani: 1. Rok Petrovič — Novinar — 1:05,76, 2. Jani Pirc — Jes. — 1:08,37, 3. Gaber Štravs — Novinar — 1:09,53, 10. Gaber Pogačnik — Jes. — 1:12,37. bef

PRVENSTVO SLOVENSKIH ŽELEZARN

V soboto, 6. marca, je bilo na smučišču v Mojstrani prvenstvo železarne Jesenice v smučanju. Udeleženci so se pomerili v veleslalomu in sicer v štirih starostnih kategorijah ter v moški in ženski konkurenci. Moški so bili razdeljeni v skupine: do 30 let, od 30 do 40, od 40 do 50, ter nad 50 let starosti. V ženski konkurenci tekmovalke niso bile razdeljene v skupine.

Sobotni veleslalom je dobro uspel, saj je nastopilo okrog 250 tekmovalcev iz posameznih obratov in oddelkov. Progo so dobro pripravili in tudi tehnično izvedli tekmovanje člani smučarskega kluba Mojstrana, organizator pa je bila komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne.

REZULTATI — moški do 30 let starosti: 1. Drago Ravnikar (RO) 1.02.70, 2. Jože Pšenica (RTA) 1.03.85, 3. Robert Jekler (gradbeno vzdrževanje) 1.06.40, 4. Milan Šušteršič (strojno vzdrževanje) 1.07.28, 5. Viki Ambrož (livarna) 1.08.14, 6. Srečko Možina (družbena prehrana) 1.08.36, 7. Miro Eržen (hladna valjarna) 1.08.97, 8. Borut Varl (RTA) 1.08.84, 9. Milan Binder (elektro vzdrževanje) 1.09.35, 10. Rudi Kokal (žičarna) 1.09.42 itd.

Moški od 30—40 let starosti: 1. Lovro Markež (sektor novogradenj) 1.00.19, 2. Jernej Markež (RO) 1.01.52, 3. Peter Klofutar (sektor novogradenj) 1.04.86, 4. Viktor Rakovec (valjarna bluming) 1.08.15, 5. Anton Kelvišar (žičarna) 1.08.50, 6. Anton Mlakar (elektro peč) 1.11.53, 7. Franc Svetina (strojne delavnice) 1.14.23, 8. Sašo Praprotnik (strojno vzdrževanje) 1.16.11, 9. Štefan Pesjak (hladna valjarna) 1.17.39, 10. Lojze Bohinc (valjarna bluming) 1.18.63, itd.

Moški od 40—50 let starosti: 1. Franci Koblar (strojne delavnice) 44.30, 2. Franc Legat (elektro peč) 46.02, 3. Janez Smolej (valjarna bluming) 46.86, 4. Milan Vovk (prodajni sektor) 47.10, 5.—6. Vinko Noč (strojno vzdrževanje) in Karel Razinger (PIV) 47.34, 7. Mato Krznarič (prodaja) 47.60, 8. Berti Krapež (VET) 49.22, 9. Albin Rabič (VET) 49.72, 10. Janez Kovač (VET) 50.48 itd.

Moški nad 50 let starosti: 1. Ožbi Vister (strojne delavnice) 51.57, 2. Tone Koren (VET) 51.98, 3. Marjan Mrak (elektro peč) 55.48, 4. Drago Koblar (žičarna) 55.61, 5. Martin Pirš (RO) 58.52, 6. Milan Vovk (prodajni sektor) 1.01.34, 7. Ivan Šodja (elektrodni oddelek) 1.02.23, 8. Peter Prevc (hladna valjarna) 1.05.99, 9. Vinko Razinger (strojne delavnice) 1.22.36, 10. Berti Bertoncelj (RTA) 1.33.51 itd.

Ženske: 1. Metka Grilc (sektor novogradenj) 44.92, 2. Olga Prevanja (adjustaža bluming) 53,76, 3. Bogdana Aleš (sektor novogradenj) 55,82, 4. Cveta Koblar (OTK) 56.18, 5. Marjana Svetina (FRS) 58.88, 6. Vida Pohar (OTK) 1.04.53, 7. Mina Petrič (OTK) 1.13.37, 8. Anica Kavčič (SEO) 1.14.76, 9. Neda Oblak (prodajni sektor) 1.35.92, 10. Sabina Sodja (prodajni sektor) 1.43.40, itd.

Ekipni vrstni red (moški): 1. Sektor novogradenj 5.09.59, 2. raziskovalni oddelek 5.12.49, 3. strojno vzdrževanje 5.24.91, 4. strojne delavnice 5.26.23, 5. žičarna 5.27.56, 6. transport 5.29.46, 7. SEO 5.78.11, 8. gradbeno vzdrževanje 5.83.84, 9. elektro vzdrževanje 6.07.69, 10. HVŽ 6.20.47, itd.

Ekipni vrstni red (ženske): 1. sektor novogradenj 1.00.74, 2. OTK 2.00,71, 3. prodajni sektor 3.19.32, 4. SEO 3.07.85.

Najboljši tekmovalci v posameznih skupinah v posamezni in ekipni konkurenci so prejeli pokale, diplome in praktična darila. J.

ZMAGOSLAVJE JESENIŠKIH PIONIRJEV NA REPUBLIŠKEM ŠOLSKEM PRVENSTVU

Kranjska gora je bila pretekli teden prizorišče republiškega šolskega prvenstva v veleslalomu. Na tem prvenstvu so jeseniški pionirji dosegli enkraten podvig. V konkurenci slovenskih najboljših pionirjev so bili štirikrat najboljši, dvakrat drugi in enkrat tretji.

Ta izreden uspeh naših najmlajših smučarjev je ponoven dokaz, da je delo profesionalnega trenerja jeseniških pionirjev Janeza Šmitka izredno kvalitetno in da so sredstva, vložena v naše najmlajše smučarje poplačana tudi z odličnimi rezultati. Seveda pa so vsi ti pionirji šele na začetku svoje športne poti in bo potrebno še mnogo dela in truda z njimi. Za resno delo pa imajo tako tekmovalci kot trener voljo, samo omogočiti jim ga bo treba. Poskrbeti pa bo treba tudi za nov kader cicibanov in cicibank, ki jih je na naših smučiščih dovolj, samo usmeriti jih je treba v strokovno delo. Na tak način pa bo jeseniško alpsko smučanje v Sloveniji spet dobilo mesto, ki mu pripada.

REZULTATI:

Cicibanke: 1. Kunc — Tone Čufar 57,72, 2. Hafner — Škofja Loka 1:02,05.

Cicibani: 1. Naglič — Kor. Bela 58,19, 6. Žan — Kor. Bela 1:01,74, 11. Ravnik — Prežihov Voranc Jes. 1:05,58.

Mlajše pionirke: 1. Benedičič — Prežihov Voranc Jesenice 58,09, 3. Vesek — T. Čufar Jes. 59,33.

Ml. pionirji: 1. Oblak — Prežihov Voranc Jes. 57,30, 2. Erbežnik Lj. Šiška 57,51.

St. pionirke: 1. Pintar — Šk. Loka 1:23,85, 4. Rakovec — Prežihov Voranc 1:31,19, 8. Kejžar — Kor. Bela 1:33,05.

St. pionirji: 1. Ribnikar — Tržič 1:23,25, 2. Benedik — Žirovnica 1:23,82, 10. Kunc — T. Čufar Jes., 12. Podrekar — Mojstrana.

Ml. mladinke: 1. Koklič — Maribor 1:19,98, 2. Lakota — Mojstrana 1:23,34.

Ml. mladinci 1. Markič — Tržič 1:19,08, 7. Šporn — Kor. Bela 1:26,50. bef

Kegljanje na ledu

VI. MEDNARODNI TURNIR ZA PREHODNI POKAL UNIVERSAL

V organizaciji jeseniškega kluba kegljačev na ledu je bil v nedeljo, 7. februarja, na umetnem drsališču v Podmežaklji šesti mednarodni turnir za prehodni pokal trgovskega pdojetja Univerzal — Jesenice.

Tega mednarodnega turnirja s katerim so počastili tudi 15-letnico ustanovitve podjetja, se je skupno udeležilo 15 ekip kegljačev na ledu, od tega pet ekip iz sosedne Avstrije. Zmagovalec turnirja je bila ekipa Murka — Jesenice, ki je s 24 točkami osvojila prvo mesto in tako prejela prehodni pokal in pokal za prvo mesto. Drugo mesto je z 22 točkami osvojila ekipa Köttmansdorf iz Avstrije, tretje mesto pa z 20 točkami ekipa Univerzal Jesenice.

Udeleženci tekmovanja v sankanju za prvenstvo Železarne (rezultate bomo objavili v prihodnji številki)

MATJAŽ PRESTREL OSVOJIL POKAL »KRES«

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela je ob zaključku smučarske sezone na rekreacijskem centru Kres organizirala večje tekmovanje za pokal Kres v slalomu za šolsko mladino.

Tekmovanja se je udeležilo 59 tekmovalcev in tekmovalk, ki so tekmovali v desetih grupah. Posebno grupo pa so predstavljali mladinke in mladinci, ki s svojo aktivnostjo veliko pomagajo pri obratovanju žičnice. Tekmovanje si je ogledalo zelo veliko občanov, ki so s svojim bodrenjem tekmovalcev še popestrili prireditev.

Predsednik KO ZB Javornik-Koroška Bela France Treven, je ob predaji pokala Kres najboljšemu pionirju Matjažu Prestrelu izrekel nekaj spodbudnih besed in poudaril, da je potrebno začeto delo nadaljevati in s tem nuditi mladini in delovnemu človeku možnosti za rekreacijo v prostem času. Predsednik koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice Roman Kosmač je ob predaji pokala najhitrejšemu mladincu pohvalil mladino, ki ji je uspelo organizirati tako uspelo prireditev. Največ alplavza in bodrenja s strani gledalcev sta bila deležna Aleš Sodja in Janez Slivnik — posebno slednji, ki je kljub svojim dve in pol letoma progo prevozil brez napake. Oba cicibana sta ob prevzemu daril — samokolnice — obljubila, da bosta z njima pomagala pri prostovoljnem delu izgradnje rekreacijskega centra Kres.

REZULTATI TEKMOVANJA:

Cicibani — letnik 1971—73: 1. Janez Slivnik 22,0, 2. Aleš Sodja 32,0.

Pionirji — letnik 1970: 1. Boštjan Mejač 17,5,

Pionirke — letnik 1967—68: 1. Veronika Bartelj 95,0,

Pionirji — letnik 1967—69: 1. Matej Kučina 54,0, 2. Matej Keler 64,0, 3. Aleš Pušavc 96,0,

Pionirji — letnik 1966—67: 1. Robi Žan 44,0, 2. Blaž Ravnik 45,8, 3. Alojz Borštnik 46,0,

Pionirji — letnik 1965—67: 1. Anže Bernot 54,0, 2. Tina Zupan 55,5, 3. Metod Pušavc 59,0, 4. Metod Smolej 60, 0, 5. Matjaž Smolej 60,5,

Pionirji SK — letnik 1964—65: 1. Matjaž Prestrel 43,0,

Pionirke SK — letnik 1964—65: 1. Saška Vesek 45,0, 2. Nataša Čop 45,2.

Pionirji — letnik 1961—64: 1. Jure Svetina 46,3, 2. Borut Povšin 46,5, 3. Vili Noč 47,0, 4. Tomaž Stare 48,0, 5. Boštjan Zidar 49,5, 6. Milan Kambič 50,0, 7. Primož Šporn 50,3.

Pionirji SK — letnik 1961—1964: 1. Matjaž Vister 44, 2. Tadej Šporn 46.

Mladinke: 1. Mojca Pesjak 45,5.

Madinci: 1. Anže Svetina 42, 2. Brane Justin 49, 3. Stane Vidic 49,5. Z

PLANINCI SO TEKMOVALI ZA GAJŠKOV MEMORIAL

Planinsko društvo Javornik — Koroška Bela vsako leto priredi na Kresu smučarsko tekmovanje v veleslalomu za Gajškov memorial. Lojze Gajšek je bil član in predsednik PD Javornik-Koroška Bela, dober planinec in smučar, ki se je pred osmimi leti smrtno ponesrečil pod Mojstrovko, ko je štiri smučarje zasul snežni plaz. Po umrlem planincu se imenuje tudi letna pot, ki pelje s Koroške Bele čez Kres in se priključi na transverzalo Valvasor-Pristava.

Zadnji dve leti je muhasta zima preprečila to tekmovanje. Letos pa je snega dovolj in tako so se člani mladinskega odseka ob pomoči starejših članov odločili, da izvedejo to tekmovanje. Tekmovali so vsi planinci — učenci osnovne šole Koroška Bela.

Tekmovanja na Kresu, ki je potekalo v lepem in sončnem vremenu se je udeležilo precejšnje število tekmovalcev, ki so bili z organizacijo in tekmovanjem zelo zadovoljni. Tekmovali so vsi od cicibanov do mladincev.

REZULTATI:

Cicibani: 1. Marko Bernik, 2. Aleš Pušavc;

mlajše pionirke: 1. Pika Mlačnik, 2. Marjana Kavčič;

mlajši pionirji: 1. Primož Šporn, 2. Mitja Rainhard;

starejše pionirke: 1. Brigita Kejžar, 2. Zdenka Juran;

starejši pionirji: 1. Gorazd Blatnik, 2. Matjaž Smolej;

mlajši mladinci: 1. Matjaž Vister, 2. Jure Svetina.

S tem tekmovanjem smo člani mladinskega odseka PD Javornik-Koroška Bela počastili spomin na Lojzeta Gajška. Andrej Beg

UMETNOSTNO DRSANJE

Trije člani drsalnega kluba Jesenice so se 1. marca udeležili pionirskega državnega prvenstva v Subotici. Enajstletna jeseniška pionirka Alenka Bartel, se je med 16 udeleženkami iz Ljubljane, Zagreba in Beograda uvrstila na deseto mesto s 57,58 točke. Za seboj je pustila vse tekmovalke iz Beograda in tri tekmovalke iz Zagreba.

Tekmovali so tudi v pionirskih parih, katerih udeležba je bila prav na letošnjem prvenstvu zelo močna. Jeseniški par Romana Kučina in Sandi Avsenik, ki je bil na tekmovanju obenem najmlajši par, saj ima Romana Kučina šele šest let, se je uvrstil na četrto mesto s 30,70 točke in je zaostal za tretjeuvrščenim parom samo za eno točko.

Mladinke drsalnega kluba Mateja Petač, Renata Magnik, Nuška Rižmarič in Magda Potočnik pa so v soboto, 6. marca sodelovale na mednarodnem testiranju za IV. kakakovostni razred v Celju in ga vse uspešno opravile. To je bilo prvič, da so se takega testiranja lahko udeležili tudi člani drsalnega kluba Jesenice.

Jožica Magnik